

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Spolupráce ozbrojených sil České republiky a Policie České republiky při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu

Cooperation of Armed Forces of Czech Republic and Police of Czech Republic in Securing Interior Defense of the State

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: Ing. Josef Sedlák, genmjr. v. v.

Bc. Filip Šťastný

Kladno, květen 2017

Z a d á n í d i p l o m o v é p r á c e

Student: **Bc. Filip Šťastný**
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Téma: **Spolupráce Ozbrojených sil ČR a Policie ČR při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu**
Téma anglicky: Cooperation of Armed Forces of Czech Republic and Police of Czech Republic in Securing Interior Defense of the State

Zásady pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude zhodnocení efektivity spolupráce Ozbrojených sil ČR a Policie ČR při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu, a to zejména při provádění protiteroristických opatření. V teoretické části práce budou představeny prvky Bezpečnostního systému ČR, páteří útvarů Ozbrojených sil ČR, Policie ČR a další složky Integrovaného záchranného systému ČR, které se na protiteroristických opatřeních podílejí, a to včetně příslušné legislativní opory. V praktické části bude provedeno konkrétní modelové protiteroristické opatření při krizovém stavu – přímá hrozba teroristického útoku – nasazení sil a prostředků k ochraně státu, spolupráce ozbrojených složek s obyvatelstvem, mezinárodní spolupráce. Dále bude proveden výzkum efektivity spolupráce při provedení bezpečnostních opatření Ozbrojených sil ČR, Policie ČR a dalších složek IZS, a to formou dotazníkového šetření určeného jednotlivým skupinám dotázaných v počtu 100 osob u každé skupiny, včetně následného vyhodnocení pomocí SWOT analýzy. Výstupem práce bude stanovení doporučení ke zvýšení efektivity spolupráce.

Seznam odborné literatury:

- [1] DANICS, Štefan, Bezpečnostní politika, ed. 1., Praha: Vydavatelství Policejní Akademie ČR, 2007, 187 s., ISBN 978-80-7251-263-8
- [2] HRIVNÁK, Ján, BURDOVÁ, Lenka, POLÍVKA, Lubomír, Metody a nástroje řešení krizových situací: (metody a nástroje řízení bezpečnosti), ed. 1., Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 152 s., ISBN 978-80-7251-304-8
- [3] STEHLÍK, Eduard, URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky, ed. 1., Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011, ISBN 978-80-904588-2-6
- [4] STEHLÍK, Eduard, Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce, ed. 1., Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, 2010, ISBN 978-80-904588-0-2

Vedoucí: Ing. Josef Sedlák

Zadání platné do: 20.08.2018

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 12.12.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Spolupráce ozbrojených sil České republiky a Policie České republiky při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 15.05.2017

.....
podpis

Poděkování

Za spolupráci při zpracování této závěrečné práce děkuji vedoucímu práce panu Ing. Josefu Sedlákovi, genmjr. v. v., který mi byl odborným pomocníkem v problematice řešeného tématu. Dále děkuji své rodině, zejména pak mojí přítelkyni Pavlíně Vinklerové, která pro mě byla tou největší oporou. Za různorodou pomoc při realizaci této práce také děkuji Renatě Papouškové, Ing. Ivetě Veckové, Mgr. Petru Skládaloovi, Mgr. Janě Přikrylové, Bc. Lence Paulové a Bc. Adamu Petříkovi.

Abstrakt

Tato závěrečná práce je zaměřena na spolupráci ozbrojených sil České republiky a Policie České republiky při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu. Věnuje se obzvláště spolupráci těchto složek při realizaci protiteroristických bezpečnostních opatření, která se konala v roce 2016. Ta byla reakcí na teroristické útoky a hrozby ve světě, ale zejména v západní Evropě. V té době došlo v posledních letech k velkému počtu teroristických útoků.

V části práce popisující současný stav je popsána Česká republika jako stát, její právní základ a bezpečnostní systém. Dále jsou popsány ozbrojené síly České republiky, jejich organizace a struktura, vybrané síly a prostředky a jejich legislativní zakotvení. Ve stejném duchu následuje popis Policie České republiky. Jelikož jsou tyto složky součástí integrovaného záchranného systému, následuje jeho stručné představení. Pozornost je věnována především těm složkám, které se svou ozbrojenou činností věnují zabezpečování vnitřní bezpečnosti státu. Aby bylo patrné, proti čemu se bezpečnostní systém staví, jsou v další kapitole popsány současné bezpečnostní hrozby ve světě a v Evropě, jako např. terorismus, extremismus, uprchlická krize, a další.

Značná část práce je následně věnována bezpečnostnímu opatření Teror 2016, které bylo reakcí vlády České republiky na teroristické útoky v Bruselu v březnu 2016. Při tomto bezpečnostním opatření byly od března do května 2016 společně nasazeny ozbrojené síly České republiky po boku Policie České republiky.

Výzkumná část je věnována zkoumání efektivity a průběhu bezpečnostního opatření Teror 2016, jakožto reálnému prověření spolupráce ozbrojených sil České republiky a Policie České republiky. Výzkum probíhá

dotazníkovým šetřením a jeho výsledky jsou cennou záležitostí pro další zlepšení budoucí spolupráce.

Klíčová slova

Ozbrojené síly České republiky; Policie České republiky; vnitřní bezpečnost státu; protiteroristická opatření; spolupráce; efektivita nasazení.

Abstract

This thesis focuses on co-operation of Armed Forces of the Czech Republic and The Police of the Czech Republic within providing interior security of the state. Particularly, it focuses on co-operation between these security forces when applying anti-terror measures, which were realised in 2016. These measures were a reaction after terrorist attacks and threats both worldwide, especially in Western Europe. High amount of the attacks happened there in last few years .

In one part is the Czech Republic described as a state, with sound legal basis and a clearly defined security system. Within that part are also described Armed forces of the Czech Republic, its organization and structure, selected forces and subject to act within legal constraints. The Police of the Czech Republic is defined and bound in a similar fashion. These forces are part of an integrated rescue system, the systém, which is also described. Description will focus particularly on the forces, responsible for the interior security of the state. To be clear, what are these forces fighting with, There are many security related threats, of which terrorism, extremism, migration of displaced persons and economic migration will be described.

Significant part of the thesis is dedicated to the security measures formulated in 2016 and code named TEROR 2016. This was reaction by the Government of the Czech Republic in direct response to terrorist attacks in Brussels during March of 2016. During this action both the Armed Forces of the Czech Republic and the Police of the Czech Republic were deployed together at various locations throughout the state.

The research part is dedicated to the study of the effectiveness and progress of these additional security measures the TEROR 2016 which will

seek to test the level of cooperation of the Armed Forces of the Czech republic and the Police of the Czech Republic in real conditions. . The research will include a questionnaire and it's results will be used to improve future co-operation between these services.

Keywords

Armed Forces of the Czech Republic; Police of the Czech Republic; Interior Security of the State; Anti-Terror Measures; Cooperation; Effectivity of Deployment.

Obsah

1	Úvod	12
2	Současný stav	13
2.1	Česká republika jako stát	13
2.1.1	Ústavní pořádek České republiky	13
2.1.2	Ústava České republiky	13
2.1.3	Listina základních práv a svobod České republiky	14
2.1.4	Bezpečnostní systém České republiky	14
2.1.5	Bezpečnostní rada státu	15
2.1.6	Legislativa k zajištění bezpečnosti České republiky	19
2.1.7	Vnitřní a vnější bezpečnost České republiky	22
2.2	Ozbrojené síly České republiky	24
2.2.1	Organizace a struktura ozbrojených sil České republiky	26
2.2.2	Vybrané síly a prostředky ozbrojených sil České republiky	30
2.2.3	Legislativní zakotvení ozbrojených sil České republiky	40
2.3	Policie České republiky	42
2.3.1	Služba pořádkové policie	44
2.3.2	Služba dopravní policie	45
2.3.3	Služba cizinecké policie	46
2.3.4	Letecká služba	47
2.3.5	Pyrotechnická služba	48
2.3.6	Ochranná služba	48
2.3.7	Služba kriminální policie a vyšetřování (SKPV)	49
2.3.8	Další specializované služby	50

2.3.9	Organizace sil, prostředků a služeb Policie ČR	51
2.3.10	Vybrané síly a prostředky Policie ČR.....	53
2.3.11	Legislativní zakotvení Policie ČR.....	60
2.4	Integrovaný záchranný systém	62
2.4.1	Vězeňská služba ČR (VSČR).....	64
2.4.2	Celní správa ČR (CSČR)	65
2.4.3	Městské a obecní policie (MP/OP)	65
2.5	Současné bezpečnostní hrozby v Evropě a ve světě	67
2.5.1	Mezinárodní a globální terorismus.....	67
2.5.2	Uprchlíká krize.....	70
2.5.3	Extremismus.....	71
2.6	Společné nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR při tuzemském bezpečnostním opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti státu B. O. TEROR 2016	72
2.6.1	Teroristické útoky v Bruselu	72
2.6.2	ČR – Bezpečnostní opatření TEROR 2016	74
3	Cíl práce a Hypotézy.....	82
3.1	Cíl výzkumné části práce.....	82
3.2	Hypotézy výzkumu	82
4	Metodika	83
4.1	Výběr respondentů	84
4.2	Zpracování zjištěných údajů z dotazníkového šetření	84
5	Výsledky	85

5.1	Výsledky dotazníkového šetření z pohledu příslušníků Policie ČR a městských policií.....	85
5.2	Výsledky dotazníkového šetření z pohledu příslušníků ozbrojených sil ČR.....	96
5.3	Výsledky dotazníkového šetření z pohledu civilního obyvatelstva	108
5.2	SWOT analýza společného nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR.....	123
5.2.1	Silné stránky (Strenghts).....	124
5.2.2	Slabé stránky (Weaknesses).....	125
5.2.3	Příležitosti (Opportunities)	126
5.2.4	Hrozby (Threats).....	126
5.2.5	Vhodná strategie řešení	127
5.3	Hodnocení hypotéz.....	128
6	Diskuze.....	130
7	Závěr.....	141
8	Seznam použitých zkratk	142
9	Seznam použité literatury	145
10	Seznam použitých obrázků.....	152
11	Seznamu použitých tabulek.....	154
12	Seznam Příloh	156

1 ÚVOD

Tak, jako tomu bylo v celé historii naší planety a samotného života na Zemi, dochází ke změnám ve všech spektrech samotné existence. V průběhu existence lidstva docházelo ke změnám ve společnosti a soužití již od samého počátku. Život lidí a jejich předků se měnil po celou dobu jejich vývoje. K takovým změnám dochází neustále. I dnes jsme svědky změn ve společnosti napříč celým světem. Změnami ve společnosti dochází, ruku v ruce, zároveň ke změnám v bezpečnosti. Co se zdálo být před 20 lety nemožné, stává se dnes zcela očekávaným a naopak. Současně s vývojem bezpečnostní situace musí docházet také k vývoji bezpečnostních složek tak, aby byly schopny efektivně moderním hrozbám čelit. Má-li se tak stát, je více než nezbytné vzájemně kooperovat bezpečnostní postupy a neustále je přizpůsobovat současné situaci. Ta je dnes taková, že se v Evropě šíří stále větší hrozba mezinárodního a globálního terorismu, kterému se státy a jejich ozbrojené složky snaží čelit. V některých zemích se to daří lépe a v některých naopak. Díky kooperaci ozbrojených složek na vnitrostátní a mezinárodní úrovni se zdá být zajišťování vnitřní bezpečnosti států efektivnější.

V České republice dochází ke spolupráci ozbrojených sil ČR a Policie ČR při mnoha bezpečnostních situacích. S těmi velmi často spolupracuje v místě nasazení také městská policie. V této práci je pozornost věnována především spolupráci ozbrojených složek, zejména ozbrojených sil ČR a Policie ČR při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu, a to se zaměřením na protiteroristická opatření a hrozby terorismu obecně, což je v současné době více než aktuální.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Česká republika jako stát

Teorie vzniku státu jako celku, který určitou politickou formou sdružuje společnost, má mnoho podob. Obecně lze stát definovat například jako suverénní, hierarchicky uspořádaný politický systém, který prostřednictvím práva, státních úředníků a orgánů řídí společnost [1]. Česká republika jako společenský celek je svrchovaným, jednotným a demokratickým právním státem, který je na základě svého právního pořádku založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana (Čl. 1, odst. 1 Ústavy ČR) [2]. Základním kamenem České republiky a jejího právního řádu je Ústavní pořádek České republiky.

2.1.1 Ústavní pořádek České republiky

Ústavní právo obecně řadíme do odvětví veřejného práva. Ústavní pořádek České republiky je založený na základě několika hlavních ústavních zákonů ve Sbírce zákonů České republiky a dalších pramenů ústavního práva. Ty jsou v rámci subsidiarity práva nadřazené zákonům a dalším právním normám. Určují ta nejzákladnější pravidla demokratického státu a zároveň svým postavením a vyšší právní silou zaručují, že veškeré nižší právní normy s nimi musí být zcela v souladu. Základními zákony České republiky jsou Ústava ČR a Listina základních práv a svobod ČR.

2.1.2 Ústava České republiky

Ústava České republiky byla přijata Českou národní radou dne 16. prosince 1992 a je hlavním zákonem České republiky. Ve Sbírce zákonů České republiky je publikována jako Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. a je účinná od 1. ledna 1993. Obsahuje preambuli a 8 hlav, které zahrnují základní ustanovení,

moc zákonodárnou, moc výkonnou, moc soudní, Nejvyšší kontrolní úřad, Českou národní banku, územní samosprávu, přechodná a závěrečná ustanovení. Ústava zřizuje Českou republiku jako republiku s principem parlamentní demokracie, popisuje základní fungování státu, rozdělení moci a hlavní úkoly jednotlivých orgánů.

2.1.3 Listina základních práv a svobod České republiky

Stejně tak jako Ústava byla Listina základních práv a svobod České republiky přijata dne 16. prosince 1992 a ve Sbírce zákonů České republiky je publikována jako usnesení č. 2/1993 Sb. Též je účinná od 1. ledna 1993 a Ústavě je téměř rovná svou strukturou. Tu tvoří 6 hlav, které zahrnují základní ustanovení, lidská práva a základní svobody, práva národnostních a etnických menšin, hospodářská, sociální a kulturní práva, právo na soudní a jinou právní ochranu, společná ustanovení. Ačkoliv se jedná o základní pramen ústavního práva, není Listina formálně označena ve Sbírce zákonů České republiky jako ústavní zákon. Její obsah zaručuje možnost zásahu státní moci do svobod jednotlivce jen na základě zákona a v jeho mezích.

2.1.4 Bezpečnostní systém České republiky

K zajištění bezpečnostních zájmů ČR je vytvářen a rozvíjen komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém ČR, který je propojením roviny politické (vnitrostátní a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, hospodářské, finanční, legislativní, právní a sociální. Základ bezpečnostního systému ČR je především v legislativním vyjádření působností a vzájemných vazeb jednotlivých složek zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právnických a fyzických osob a jejich vazeb mimo bezpečnostní systém, a to zejména ve stanovení jejich povinností. Bezpečnostní systém ČR plní funkci institucionálního nástroje pro tvorbu a realizaci

bezpečnostní politiky. Základní funkcí bezpečnostního systému ČR je řízení a koordinace činností jednotlivých složek, které jsou odpovědné za zajišťování životních, strategických a dalších významných zájmů v rámci bezpečnosti ČR. Její zajišťování nemůže být pouze záležitostí k tomu odpovědných prvků a složek. Svůj právně stanovený podíl mají také orgány státu, orgány územní samosprávy a právnické a fyzické osoby, které k zajištění bezpečnosti přispívají. Struktura bezpečnostního systému zahrnuje zejména prezidenta ČR, Parlament ČR, vládu ČR, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné a havarijní služby. Vláda jako vrcholný orgán výkonné moci je odpovědná za zajišťování bezpečnosti státu a za řízení a funkčnost celého bezpečnostního systému ČR. Bezpečnostní systém ČR jako funkční prvek představuje nejen nástroj pro účinné zvládnutí krizových situací vojenského i nevojenského charakteru, ale zajišťuje také prevenci a komplexní přípravu na možné a předpokládané krizové situace, jejich včasnou identifikaci a varování. Fungování, výstavba a rozvoj schopností jednotlivých složek bezpečnostního systému ČR, jejich hospodářské a finanční zabezpečení představují dlouhodobý a náročný proces. Ten využívá praktických zkušeností z řešení různých krizových situací ze systematické komplexní přípravy, výcviků a cvičení, ale také preventivního působení jednotlivých složek. Bezpečnostní systém musí neustále pokračovat ve vývoji a efektivní reakci na měnící se bezpečnostní prostředí a nově vznikající hrozby. Proto je bezpečnostní systém ČR vnímán jako otevřený systém, který se průběžně přizpůsobuje aktuální bezpečnostní situaci a bezpečnostním hrozbám v ČR i ve světě [3].

2.1.5 Bezpečnostní rada státu

Bezpečnostní rada státu, jakožto stálý pracovní orgán vlády ČR je zřízena čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. Ta v rozsahu pověření

stanoveném vládou ČR koordinuje a vyhodnocuje bezpečnostní problematiku ČR a připravuje vládě ČR návrhy k jejímu zajišťování. Složení a činnost Bezpečnostní rady státu je upřesněna usnesením vlády ČR č. 544/2014, o Bezpečnostní radě státu a o plánování opatření k zajištění bezpečnosti ČR, ve znění usnesení vlády č. 793/2014 [4]. Jejím základním úkolem je podílet se na tvorbě funkčního a spolehlivého bezpečnostního systému ČR a zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření vedoucích k zajištění nejen komplexní bezpečnosti ČR, ale také mezinárodních závazků. Bezpečnostní rada státu je koncipována jako orgán pro přípravu opatření v návaznosti na současné bezpečnostní hrozby a rizika, ale současně i pro řešení vzniklé krizové situace. Bezpečnostní radu státu tvoří předseda vlády a další členové vlády, mimo jiné také ministr obrany a ministr vnitra. Jejich schůzí se má právo zúčastnit také prezident ČR, za určitých okolností také další ústavní činitelé, vedoucí jiných správních úřadů, kteří nejsou jejími členy, guvernér České národní banky, představitelé orgánů územní samosprávy a další odborníci. Bezpečnostní rada státu je prvek, který na centrální úrovni vyhodnocuje aktuální hrozby a bezpečnostní rizika, ke kterým přijímá příslušná opatření. K tomuto využívá své pracovní orgány, kterými je 5 stálých pracovních výborů, a to:

- Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
- Výbor pro obranné plánování
- Výbor pro vnitřní bezpečnost
- Výbor pro civilní nouzové plánování
- Výbor pro zpravodajskou činnost

Pro řešení krizových situací aktivuje předseda vlády při Bezpečnostní radě státu také Ústřední krizový štáb, který je zařazen do systému orgánů jako pracovní orgán [5].

Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky

Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky zabezpečuje vnitrostátní koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky ČR, přičemž klade důraz na mezinárodní postavení ČR a na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi. V oblasti zahraniční bezpečnostní politiky, mimo další činnosti, hodnotí vývoj situací v krizových oblastech, které mohou potenciálně ohrozit bezpečnostní zájmy ČR a navrhuje Bezpečnostní radě státu provedení nezbytných preventivních opatření. Dále posuzuje zahraničně politickou přijatelnost návrhů na možné zapojení ČR do mírových, humanitárních a záchranných operací, projednává finanční rámec jejich zabezpečení a také projednává a koordinuje rozsah zapojení ČR do těchto operací. Tento výbor má 20 členů a je v gesci ministra zahraničních věcí, který tomuto výboru předsedá [6].

Výbor pro obranné plánování

Výbor pro obranné plánování v rámci své činnosti posuzuje a projednává záměry plánovacích a přípravných aktivit v oblasti zajištění obrany ČR. Dále, mimo další činnosti, posuzuje a projednává materiály na základě usnesení Bezpečnostní rady státu, souhrnné požadavky, strategické a koncepční návrhy státních orgánů, ministerstev a jiných správních úřadů uplatňované v rámci plánování obrany ČR s důrazem na obranné plánování. Tento výbor má 16 členů a je v gesci ministra obrany, který tomuto výboru předsedá [7].

Výbor pro vnitřní bezpečnost

Výbor pro vnitřní bezpečnost zejména koordinuje plánování opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti ČR, ochrany veřejného pořádku a zákonnosti, ochrany ekonomiky zejména před hospodářskou kriminalitou, ochrany

utajovaných informací, bezpečnostní způsobilosti, zajištění azylové a migrační politiky a ochrany státních hranic. V rámci těchto činností zabezpečuje meziresortní spolupráci, projednává záměry plánovacích a koncepčních materiálů předkládaných ministerstvy a jinými správními úřady a doporučuje jejich projednání v Bezpečnostní radě státu. Tento výbor má 17 členů a je v gesci ministra vnitra, který tomuto výboru předsedá [8].

Výbor pro civilní nouzové plánování

Výbor pro civilní nouzové plánování ve své působnosti koordinuje a plánuje opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti ČR. V této problematice se zaměřuje zejména na plánování opatření k zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky, ochrany kritické infrastruktury včetně zabezpečování opatření pro případ radiační havárie a preventivních opatření proti použití zbraní hromadného ničení. K tomu se zaměřuje také na řešení odstraňování následků jejich použití a sladění požadavků na věcné zdroje, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. Tento výbor má 23 členů a je v gesci ministra vnitra, který tomuto výboru předsedá [9].

Výbor pro zpravodajskou činnost

Výbor pro zpravodajskou činnost zabezpečuje koordinaci činnosti zpravodajských služeb a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráci státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. Mimo další činnosti zejména zajišťuje podklady a činnosti potřebné pro koordinaci činnosti zpravodajských služeb vládou, zabezpečuje mezinárodní koordinaci plánovacích a přípravných aktivit v oblasti zajištění zpravodajské činnosti týkající se především ochrany ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů a zajištění bezpečnosti

a obrany ČR. Tento výbor má 7 členů a je v gesci předsedy vlády, který tomuto výboru předsedá [10].

Ústřední krizový štáb

Ústřední krizový štáb je aktivován v případě vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu (Čl. 5, 6 a 7) [11], nebo válečného stavu (Čl. 43) [2] nebo při hrozbě krizové situace. Gestor Ústředního krizového štábu je ustanoven na základě řešené krizové situace. V případě vnějšího vojenského ohrožení, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil ČR v zahraničních mezinárodních operacích je v gesci ministra obrany. V gesci ministra vnitra je naopak v případě ostatních druhů ohrožení ČR, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací v případech havárií a živelních pohrom [3]. Ústřední krizový štáb zabezpečuje operativní koordinaci, sledování a vyhodnocování stavu realizace opatření k zamezení vzniku nebo k řešení vzniklé krizové situace, nebo jiné závažné situace. Zároveň poskytuje podporu činnosti orgánům krizového řízení územních správních úřadů a orgánům územních správních celků. Dále zejména zabezpečuje operativní součinnost s orgány krizového řízení mezinárodních organizací, posuzuje, projednává a koordinuje přijímání opatření mezirezortního charakteru navrhovaných jednotlivými ministerstvy, připravuje Bezpečnostní radě státu návrhy opatření k řešení situace a podklady pro přijímání rozhodnutí, které vyžaduje schválení vládou ČR, případně Parlamentem ČR. Tento štáb má 17 členů [5].

2.1.6 Legislativa k zajištění bezpečnosti České republiky

V průběhu vývoje ČR, jejího postavení v rámci koaličních partnerství, mezinárodních smluv a bezpečnostní situace v Evropě a ve světě vzniklo

postupně několik právních norem zaměřených právě k zajišťování bezpečnosti ČR. Tyto právní normy jsou důležitou součástí zabezpečení jak vlastního obyvatelstva ČR, tak i samotné svrchovanosti, územní celistvosti a demokratických základů ČR. Jsou zaměřené na zajišťování bezpečnosti proti hrozbám vnitřního i vnějšího charakteru. Jedná se zejména o:

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Tento zákon upravuje základní povinnosti státních a nestátních institucí k zajištění bezpečnosti ČR. Zejména určuje jako základní povinnosti státu zajišťovat svrchovanost a územní celistvost ČR, ochranu jejích demokratických základů, ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot. Tuto povinnost stát zajišťuje pomocí ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb. S těmi se na bezpečnosti ČR podílí státní orgány, orgány územních samosprávních celků, právnické a fyzické osoby. Tím tento zákon předává povinnosti občanům podílet se také na bezpečnosti ČR a nespoléhat pouze na státní aparát. Mimo to tento ústavní zákon určuje, kdy, kým a za jakých podmínek může být vyhlášen NOUZOVÝ STAV a STAV OHROŽENÍ STÁTU. Pro účely zajišťování bezpečnosti zřizuje také Bezpečnostní radu státu (viz kapitola 2.1.5.)

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

Tento zákon zejména stanoví základní povinnosti k zajišťování obrany ČR před vnějším napadením. To se týká několika subjektů společnosti,

zejména státních orgánů, územních samosprávných celků, ale také fyzických a právnických osob. Určuje Vládu ČR, jako subjekt zodpovědný za přípravu a zajišťování obrany státu, její oprávnění a povinnosti, stejně tak jako oprávnění a povinnosti ministerstev, ústředních správních úřadů, krajských a obecních úřadů a dalších subjektů v rámci přípravy a obrany ČR proti vnějšímu napadení. V tomto směru se dále zabývá povinnostmi fyzických a právnických osob, zejména jejich pracovní povinnosti a povinnosti pracovní výpomoci. Zákon také specifikuje kritéria pro tzv. „ODOSy“, tedy objekty důležité pro obranu státu. V případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu určuje zákon možnost omezení některých základních lidských práv a svobod v nezbytně nutné míře závisící na konkrétním stavu a situaci. Vzhledem k participaci ČR v koalici NATO (North Atlantic Treaty Organization) se zákon zabývá také možností ukládat výše uvedené povinnosti také ve prospěch ozbrojených sil koaličních partnerů při přípravě a společné obraně proti vnějšímu napadení spojenců.

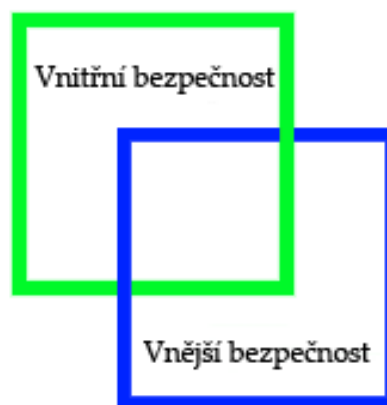
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

Tento zákon zejména stanoví působnost a pravomoci státních orgánů a orgánů územně samosprávných celků i práva a povinnosti fyzických a právnických osob v souvislosti s přípravou a řešením krizových situací, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR proti vnějšímu napadení, dále při ochraně kritické infrastruktury ČR a evropské kritické infrastruktury. Mimo to tento zákon určuje, kdy, kým a za jakých podmínek může být vyhlášen STAV NEBEZPEČÍ. Pozornost je věnována také orgánům krizového řízení, kterými jsou zejména Vláda ČR, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, orgány kraje, orgány obce s rozšířenou působností, a další. Zákon určuje jejich práva a povinnosti při přípravě a řešení krizových situací. Mimo to zákon

pojednává také o bezpečnostních radách krajů a obcí s rozšířenou působností a o jejich krizových štábech a o Ústředním krizovém štábu Vlády ČR.

2.1.7 Vnitřní a vnější bezpečnost České republiky

Zajištění bezpečnosti ČR můžeme v základě rozdělit na ochranu před hrozbami přicházejícími z vnější či vnitřní sféry bezpečnostního prostředí, tedy na zajišťování vnitřní a vnější bezpečnosti státu. Na první pohled se takové rozdělení může zdát poměrně jasně dané, avšak pravdou je, že problematika vnitřní a vnější bezpečnosti je vzájemně propojena. Nejedná se tedy o dvě samostatné strany problému, ale o vzájemně propletený systém opatření k zajištění komplexní bezpečnosti státu. Tomu se věnují, mimo některé právní normy, také v pravidelných periodách aktualizované bezpečnostní dokumenty v současném znění. Mezi ty patří zejména Bezpečnostní strategie ČR, Obranná strategie ČR, Strategie ČR pro boj proti terorismu a další.

Obr. 1 - Vnitřní a vnější bezpečnost

Vnitřní bezpečnost České republiky

Vnitřní hrozby mohou mít dosti rozsáhlý charakter ohrožení státu jako celku, ale také jeho jednotlivých sfér a zájmů. Může se jednat o hrozby násilného ohrožení zákonem chráněných zájmů, základních lidských práv a svobod člověka, avšak na druhé straně také hrozby přírodního a antropogenního charakteru, havárie a nehody. Vnitřní bezpečnost tedy může být ohrožena zejména mimořádnými událostmi, případně až krizovými situacemi. Klíčovou roli při jejich zajišťování mají bezpečnostní sbory, zejména Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR. Na tomto zajišťování se podílejí také obecní a městské policie, které přispívají k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci svých oprávnění. Svůj podíl nese také Armáda ČR, která může poskytnout síly a prostředky k posílení Policie ČR a integrovaného záchranného systému, a to v případě, že se jejich síly ukážou jako nedostatečné. Zdravotnická zařízení a zdravotnické záchranné služby mají také nezastupitelnou roli při zajišťování vnitřní bezpečnosti, neboť poskytují neodkladnou zdravotní péči a zajišťují ochranu veřejného zdraví příslušnými orgány. Orgány činné v trestním řízení v rámci vnitřní bezpečnosti zajišťují nezávislý a efektivní výkon trestní spravedlnosti. Významná je rovněž samotná spolupráce s občany ČR pro účinné zajištění vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Zajišťováním ostrahy soukromého majetku a osob nesou svůj podíl na individuální bezpečnosti také soukromé bezpečnostní služby.

Vnější bezpečnost České republiky

Zajišťování vnější bezpečnosti ČR je stále více závislé na schopnosti zajistit funkčnost multilaterálních mechanismů v rámci mezinárodních organizací NATO a EU. Plnění spojeneckých závazků vůči těmto a dalším mezinárodním

subjektům je z části jistou garancí bezpečnosti ČR vůči vnějším hrozbám. Vnější hrozby mohou být obecně vojenské a ekonomické povahy, mít charakter migrační vlny, kybernetických útoků, mezinárodní kriminality, zajištění energetických a jiných zdrojů, apod. Vzájemná provázanost s mezinárodními spojeními v rámci NATO a EU znamená, že zajištění jejich bezpečnosti je rovněž v zájmu ČR a jelikož nelze vyloučit přímé ohrožení některých členských států, podílí se ČR v rámci vnější bezpečnostní politiky na jejich zabezpečování. Při zajišťování bezpečnostních zájmů ČR v rámci vnější bezpečnosti mají významnou roli diplomatické služby. Nejen jejich prostřednictvím ČR zajišťuje ochranu občanů a zájmů ČR v zahraničí. Při zajišťování, získávání a vyhodnocování informací potřebných pro zajištění vnější bezpečnosti ČR mají významnou úlohu také zpravodajské služby ČR. I přes to, že riziko přímého vojenského napadení ČR je nízké, jedním ze základních aspektů vnější bezpečnosti je obranná politika. Jejím hlavním nástrojem jsou ozbrojené síly ČR, přičemž jejich připravenost je jedním ze základních prvků vnější bezpečnosti ČR. K dalším nástrojům obranné politiky však také patří Vojenské zpravodajství a další instituce státní správy a samosprávy [3].

2.2 Ozbrojené síly České republiky

Česká republika vytváří k zajišťování své bezpečnosti také síly bezpečnostního systému ČR, kterými je připravena hrozbám efektivně čelit, snižovat je na nejnižší možnou míru, a to v rámci vnitřní a vnější bezpečnosti. Mimo ozbrojené bezpečnostní sbory jsou k zajišťování bezpečnosti ČR zřízeny také ozbrojené síly ČR. Jejich základním úkolem je příprava k obraně státu a aktivní obrana proti vnějšimu napadení ČR. V rámci plnění smluvních závazků o společné obraně proti napadení, kterými je ČR vázána, plní ozbrojené síly ČR také mezinárodní úkoly spojené s obranou spojenců.

V případě selhání některých prvků ochrany státu je třeba chránit jeho zájmy a v nejnnutnějších případech zajistit hrozbu ohrožující chráněné zájmy eliminovat také ozbrojenou silou. K tomu mohou sloužit, mimo další prvky bezpečnostního systému ČR, také ozbrojené síly ČR, jejichž připravenost k ochraně a obraně státu je jedním ze základních prvků bezpečnostního systému ČR. Síly a prostředky ozbrojených sil ČR mohou být také poskytnuty k posílení Policie ČR a integrovaného záchranného systému v případě, že se jejich síly ukážou jako nedostatečné [3]. Ozbrojené síly ČR se dále podílejí na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru tím, že se účastní mírových operací, záchranných a humanitárních akcí a mezinárodních misí [12].

Ozbrojené síly ČR jsou mnohdy veřejností a zároveň také některými odborníky a médii chybně označovány pouze jako Armáda ČR. Ta je páteří složkou ozbrojených sil, avšak ne jedinou složkou. Ozbrojené síly ČR jsou:

- Armáda ČR
- Vojenská kancelář prezidenta republiky
- Hradní stráž

Ozbrojené síly ČR, jejich úkoly, postavení a základní členění upravuje zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR. Od 1. ledna 2005 jsou ozbrojené síly ČR plně profesionální. Příslušníci ozbrojených sil ČR jsou vojáci z povolání, tedy občané, kteří svou činnou službu vykonávají jako své zaměstnání. Ti jsou k ČR ve služebním poměru vojáka z povolání, a to v souladu se zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Policejní ochranu ozbrojených sil ČR provádí Vojenská policie. Ta je přímo řízena Ministerstvem obrany ČR.

2.2.1 Organizace a struktura ozbrojených sil České republiky

Vrchním velitelem ozbrojených sil ČR je prezident ČR. Ten jako vrchní velitel schvaluje základní vojenské řády, jmenuje a odvolává náčelníka Vojenské kanceláře prezidenta republiky, propůjčuje čestné nebo historické názvy vojenským útvarům, vojenským zařízením a vojenským záchranným útvarům, propůjčuje bojové prapory vojenským útvarům, vojenským zařízením a vojenským záchranným útvarům (§5) [13].

Vojenská kancelář prezidenta republiky

Vojenská kancelář prezidenta republiky je vojenským útvarem jako součástí ozbrojených sil ČR. Plní úkoly stanovené zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, zejména úkoly související s výkonem pravomocí prezidenta republiky jako vrchního velitele ozbrojených sil a úkoly související s řízením Hradní stráže. V čele Vojenské kanceláře prezidenta republiky stojí náčelník, kterého jmenuje a odvolává prezident republiky. Ve své činnosti se Vojenská kancelář prezidenta republiky řídí Ústavou a zákony ČR, rozkazy a nařízeními prezidenta republiky, Organizačním řádem Vojenské kanceláře prezidenta republiky, vojenskými řády a předpisy a rozkazy a nařízeními ministra obrany ČR. Hlavní úkoly v gesci Vojenské kanceláře prezidenta republiky jsou zejména:

- Zabezpečení úkolů, které souvisí s ústavní pravomocí prezidenta republiky jmenovat generály, rektory a profesory vysokých vojenských škol, propůjčovat a udělovat státní vyznamenání
- Zabezpečení úkolů, které souvisí s funkcí a činností prezidenta republiky jako vrchního velitele ozbrojených sil ČR, zpracování návrhů a rozkazů prezidenta republiky

- Zabezpečení úkolů, které souvisí s organizačním zabezpečením přijetí návštěv vojenských představitelů prezidentem republiky, s přípravou návštěv prezidenta republiky u útvarů a zařízení Armády ČR
- Zabezpečení úkolů, které souvisí s řízením Hradní stráže

Vojenská kancelář prezidenta republiky je tvořena dvěma základními úseky.

1. úsek zabezpečuje a provádí realizaci výkonu ústavních pravomocí prezidenta republiky jako vrchního velitele ozbrojených sil ČR, řízení Hradní stráže a administrativní agendu Vojenské kanceláře prezidenta republiky.
2. úsek zabezpečuje a provádí analytickou a informační podporu prezidenta republiky v oblasti zabezpečení obrany ČR, odpovídá za analýzu, posuzování a přípravu podkladů pro rozhodování a pracovní jednání prezidenta republiky, které probíhají v součinnosti s Ministerstvem obrany ČR [14].

Hradní stráž

Hradní stráž je vojenským útvarem jako součást ozbrojených sil ČR, který je přímo podřízený náčelníkovi Vojenské kanceláře prezidenta republiky. Plní úkoly stanovené zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, a to zejména:

- Provádění vnější ostrahy areálu Pražského hradu a zabezpečování jeho obrany, stejně tak jako objektů, které jsou dočasným sídlem prezidenta republiky a jeho hostů
- Organizování a zajišťování vojenské pocty, zejména při oficiálních návštěvách představitelů jiných států a při přijímání vedoucích zastupitelských misí u prezidenta republiky

Bez souhlasu prezidenta republiky nesmí být Hradní stráž využita k plnění jiných, než výše uvedených úkolů. Hradní stráž je tvořena Velením a štábem, 1. praporem, 2. praporem, hudbou Hradní stráže a rotou zabezpečení.

Velení Hradní stráže je orgán, který přímo řídí a velí jednotkám, odborům a oddělením. V jeho působnosti je řešení otázek styku s veřejností, personální, finanční a právní problematika Hradní stráže.

1. a 2. prapor Hradní stráže je složený ze strážních rot, které plní úkoly spojené s vnější ostrahou areálu Pražského hradu, areálu zámku Lány, a dalších objektů. Jsou také určeny k plnění úkolů ohledně zabezpečení reprezentačních a protokolárních akcí.

Hudba Hradní stráže je určena k hudebnímu zabezpečení protokolárních aktů, které jsou v přímé souvislosti s výkony pravomocí prezidenta republiky. Dále se podílí na přípravě a hudebním zabezpečování pietních aktů na území ČR a při bohoslužbách a jiných aktech, které pořádá duchovní služba Armády ČR.

Rota zabezpečení je složena z dopravní čety, skupiny doprovodné a ochranné služby, čety zabezpečení a čety psodů. Ta podporuje jednotky Hradní stráže při plnění jejich úkolů. Dopravní četa zajišťuje přepravu osob a materiálu do míst plnění stanovených úkolů. Skupina doprovodné a ochranné služby provádí zejména motocyklový doprovod prezidenta republiky a dalších nejvyšších představitelů cizích států při oficiálních návštěvách prezidenta republiky a předsedy vlády ČR. Četa zabezpečení materiálně podporuje jednotky Hradní stráže při plnění jejich úkolů. Četa psodů podporuje strážní jednotky zejména při provádění aktivní ochrany sídel prezidenta republiky, přičemž k tomuto účelu využívá psy hlídkové, určené pro strážní službu se psodem a psy speciální, určené např. k vyhledávání výbušných systémů [15].

Armáda České republiky

Armáda ČR je hlavní a páteří složkou ozbrojených sil ČR. Její postavení, členění a úkoly stanovuje zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách. Armáda ČR se člení na vojenské útvary a vojenská zařízení, které se dále mohou slučovat do větších organizačních celků. Vrchním velitelem ozbrojených sil je prezident republiky. V čele Armády ČR stojí náčelník generálního štábu. Ten je podřízen ministrovi obrany a do své funkce je jmenován prezidentem republiky, a to na návrh vlády po řádném projednání v příslušném výboru Poslanecké sněmovny. Struktura Armády ČR se v průběhu minulých let několikrát změnila. K posledním zásadním změnám docházelo v letech 2013 a 2014, kdy bylo zrušeno např. Velitelství společných sil a Velitelství podpory a vznikla dvě samostatná velitelství – Velitelství pozemních sil a Velitelství vzdušných sil. Hlavní změnou však bylo, že specializované brigády Armády ČR změnily svou organizační strukturu na plukovní strukturu. Prapory příslušných druhů vojsk a služeb již nemají charakter samostatných útvarů a jsou nyní podřízeny příslušným plukům [16]. Koncem roku 2014 také vzniklo nové Ředitelství speciálních sil, pod které byla následně v roce 2015 přepodřízena 601. skupina speciálních sil, která se tak stala součástí Armády ČR, a v roce 2016 také nově vzniklé Centrum podpory speciálních sil [17].

Obr. 2 - Armáda České republiky. Zdroj: [18]

Základní organizační strukturu Armády ČR tedy po restrukturalizaci a dalších změnách současně tvoří:

- Generální štáb Armády ČR

Pod generální štáb jsou podřízeny následující prvky:

- Náčelník generálního štábu
- 1. zástupce náčelníka generálního štábu
- Zástupce náčelníka generálního štábu – náčelník štábu
- Zástupce náčelníka generálního štábu – ředitel Společného operačního centra Ministerstva obrany ČR
- Zástupce náčelníka generálního štábu – inspektor Armády ČR
- Speciální štáb
- Osobní štáb
- Kancelář generálního štábu
- Ředitelství speciálních sil
- Sekce rozvoje a plánování schopností
- Sekce podpory
- Odbor vojskového průzkumu a elektronického boje
- Agentura personalistiky Armády ČR
- Finanční správa Armády ČR
- Velitelství vzdušných sil
- Velitelství pozemních sil
- Velitelství výcviku – Vojenská akademie [19]

2.2.2 Vybrané síly a prostředky ozbrojených sil České republiky

Ozbrojené síly ČR disponují ve své struktuře různými útvary a službami tak, aby dokázaly zajistit komplexní činnosti k zajištění bezpečnosti státu

a dalších úkolů daných zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, a dalšími předpisy a dokumenty. V souladu se zaměřením tématu práce budou vybrány zejména ty síly a prostředky ozbrojených sil ČR, které mohou být, či již v minulosti byly, nasazeny k zajišťování vnitřní bezpečnosti státu po boku Policie ČR a složek integrovaného záchranného systému, nebo v rámci své vlastní činnosti, a to jak pozemní, tak vzdušné síly.

Pozemní síly

4. brigáda rychlého nasazení (4.brn)

Jednou z hlavních hybných a bojových pozemních sil Armády ČR je právě 4. brigáda rychlého nasazení „Obrany národa“ se sídlem v Žatci. Ta je primárně určena k plnění bojových a speciálních úkolů v rámci zajišťování bezpečnosti ČR, a to při vojenském i nevojenském ohrožení. Příslušníci 4.brn bývají pravidelně nasazováni v rámci koaličních zahraničních misí, při plnění úkolů na území ČR při krizových situacích a při posilování Policie ČR, když to bezpečnostní situace v ČR vyžaduje. Její heslo zní: „Tam, kde jiní nestačí“. To vystihuje její kvalitu a úroveň postavení v rámci ozbrojených sil ČR. 4.brn je v současnosti složena ze 4 bojových praporů, a to:

- 41. mechanizovaný prapor Žatec
- 42. mechanizovaný prapor Tábor
- 43. výsadkový prapor Chrudim
- 44. lehký motorizovaný prapor Jindřichův Hradec

4.brn plnila v minulosti úkoly na území ČR v rámci krizových situací prakticky vždy, když byly ozbrojené síly ČR povolány k plnění úkolů v rámci vnitřní bezpečnosti ČR. Mezi její nasazení na území ČR patří zejména odstraňování následků povodní v roce 1997, 2002, 2010 a 2013, podílení se na

zabezpečení prostoru ve Vrběticích po sérii explozí muničních skladů a v neposlední řadě také nasazení v rámci bezpečnostních protiteroristických opatření v letech 2015 a 2016. 4.brn je také součástí Sil rychlé reakce NATO (NRF – NATO Response Force), což je pohotovostní mnohonárodnostní uskupení, které může aliance NATO nasadit v případě nutnosti kdekoli na světě [20].

V současné době vzniká další bojový prapor, který se po jeho vzniku stane součástí 4.brn. V Rakovníku za tímto účelem vzniká 45. mechanizovaný prapor [21].

7. mechanizovaná brigáda (7.mb)

Pozemní bojovou jednotkou, která představuje údernou sílu těžkého pozemního typu je právě 7. mechanizovaná brigáda „Dukelská“ se sídlem v Hranicích na Moravě. Její primární určení je plnění úkolů prevence a reakce na krizové situace na území ČR i mimo něj. Nasazena může být v rámci národního, ale i spojeneckého uskupení. Její struktura umožňuje vytváření potřebných úkolových uskupení pro řešení úkolů a operací, a to jak částí sil a prostředků, tak všemi silami bojového úkolového uskupení. 7.mb je v současnosti složena ze 4 bojových praporů, a to:

- 71. mechanizovaný prapor Hranice
- 72. mechanizovaný prapor Přešovice
- 73. tankový prapor Přešovice
- 74. lehký motorizovaný prapor Bučovice

Mimo obrannou a útočnou bojovou činnost mohou být příslušníci 7. mb nasazeni k plnění úkolů Policie ČR a k výpomoci dalším složkám integrovaného záchranného systému v rámci zajišťování vnitřní bezpečnosti

ČR. V minulosti se tak stalo zejména při odstraňování následků povodní v roce 1997, 2002, 2010 a 2013 a při podílení se na zabezpečení prostoru ve Vrběticích po sérii explozí muničních skladů [22]. Společně se 4.brn se jedná o dvě hlavní konvenční pozemní bojové jednotky ozbrojených sil ČR.

15. ženijní pluk (15.žp)

Mimo hlavní konvenční pozemní bojové síly, kterými jsou 4.brn a 7.mb jsou součástí ozbrojených sil ČR také síly bojové podpory. Jednou z takových jednotek je právě 15. ženijní pluk se sídlem v Bechyni. Jejím hlavním úkolem není primárně bojová činnost, jako tomu je u bojových sil, ale zejména bojová a všeobecná ženijní podpora všech druhů činností a operací ozbrojených sil ČR a podpora integrovaného záchranného systému. Takovou činností je především myšlena podpora mobility, ztížení pohybu nepřítele za užití výbušných a nevýbušných zátarasů, ochrana vojsk formou opevňování, maskování, odstraňování následků, odminování a následně všeobecná ženijní podpora. 15.žp je v současnosti složen z 2 praporů, a to:

- 151. ženijní prapor Bechyně
- 153. ženijní prapor Olomouc

K podpoře integrovaného záchranného systému slouží především záchranné roty, které jsou součástí 15. žp. Ty plní také úkoly civilní ochrany v době míru i za války. Humanitární úkoly plní tyto roty nejen na území ČR, ale také v zahraničí [23].

31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany (31. prchbo)

Další jednotkou sil bojové podpory je 31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany se sídlem v Liberci. Jedná se o jediný specializovaný útvar

tohoto typu v rámci ozbrojených sil ČR. Je určený k plnění úkolů chemického zabezpečení ozbrojených sil ČR a ochrany proti zbraním hromadného ničení a proti dalším radioaktivním a toxickým látkám. Útvar dále zabezpečuje zejména radiační a chemický průzkum, nesespecifický biologický průzkum, odběry vzorků, laboratorní analýzy, varování o napadení zbraněmi hromadného ničení a o úniku jiných nebezpečných látek. V neposlední řadě útvar zajišťuje také dekontaminaci techniky, materiálu, terénu a terénních objektů, dekontaminaci osob, zabezpečuje základní zdravotnické ošetření (ROLE 1+) a lékařské ošetření osob zasažených zbraněmi hromadného ničení. Pro operace v zahraničí v rámci NATO a EU jsou vyčleňovány síly a prostředky do úkolových uskupení, stejně tak pro nasazení na území ČR v rámci vnitřní bezpečnosti státu. V současné době je struktura tohoto pluku tvořena 3 prapory, a to:

- 311. radiační, chemické a biologické ochrany
- 312. radiační, chemické a biologické ochrany
- 314. Centrum výstrahy zbraní hromadného ničení [24]

14. pluk logistické podpory (14.plogp)

Mimo hlavní konvenční pozemní bojové síly a síly bojové podpory jsou součástí pozemních sil také síly bojového zabezpečení. Ty v rámci ozbrojených sil ČR provádí 14. pluk logistické podpory se sídlem v Pardubicích. Jeho primárním úkolem je provádění přípravy, plánování, řízení a samotná organizace logistického zabezpečení pozemních sil při plnění jejich úkolů. Bez potřeby mobilizace zdrojů a záloh poskytuje 14.plogp logistické kapacity k zajištění logistického zabezpečení operací a nasazení do velikosti brigády. To představuje zejména organizaci a zabezpečení dopravy a přepravy osob, techniky a dalšího materiálu, příjem, přerozdělení a výdej materiálu,

opravu techniky do rozsahu středních oprav a další. V rámci tohoto pluku plní tyto úkoly podřízené útvary, a to:

- 141. zásobovací prapor Pardubice
- 142. prapor oprav Klatovy
- 143. zásobovací prapor Lipník nad Bečvou [25]

Vojenská policie

Vojenská policie není ozbrojenou silou ve smyslu zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR, avšak v rozsahu svých oprávnění plní úkoly policejní ochrany Ozbrojených sil ČR, vojenských objektů, vojenského materiálu a dalšího majetku státu, který je začleněn do hospodářství Ministerstva obrany ČR. V jejím čele stojí náčelník Vojenské policie. Ten je přímo podřízen ministrovi obrany. Vojenská policie je součástí ministerstva obrany a je řízena zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů v aktuálním znění. Vojenská policie se zároveň řídí dalšími právními předpisy, jako jsou zejména trestní zákoník, trestní řád, zákon o přestupcích, zákon o silničním provozu a další. Vztahy Vojenské policie k dalším velitelským orgánům a příslušníkům ozbrojených sil jsou konkrétně určeny vnitřními předpisy Ministerstva obrany ČR. Organizační struktura Vojenské policie je principiálně založená na územní působnosti. Tu tvoří útvary:

- S celorepublikovou působností:
 - Hlavní velitelství Vojenské policie
 - Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha
- S územní působností:
 - Velitelství Vojenské policie Tábor
 - Velitelství Vojenské policie Olomouc

Jednotliví Vojenští policisté jsou však rozmístěni také v expoziturách u většiny útvarů Armády ČR. Mimo území ČR působí také u jednotek Armády ČR v zahraničních misích [26].

Vzdušné síly

Ochrana státu vyžaduje nejen pozemní síly, které zajišťují pozemní prostor, ale také zajištění a ochranu vzdušného prostoru státu a koaličních partnerů. K zajišťování vnitřní bezpečnosti státu, zejména ochranu proti vzdušným prostředkům zneužitým k teroristickým činům v době míru, slouží vzdušné síly Armády ČR. Mají tak svůj podíl na spolupráci při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu.

Vzdušné síly Armády ČR plní hlavní úkol – obranu vzdušného prostoru státu (Air Policing), a to prostřednictvím svých jednotek a útvarů v rámci integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO – NATINAMDS (NATO Integrated Air and Missile Defence System). V míru zabezpečují vzdušné síly službu pátrání a záchran SAR (Search And Rescue), která je určena k vyhledávání pomoci posádek letounů v nouzi. V rámci integrovaného záchranného systému zabezpečují vzdušné síly také leteckou záchrannou službu pro Karlovarský, Plzeňský a Jihočeský kraj ze stanoviště Plzeň – Líně a Bechyně, kde Armáda ČR zajišťuje leteckou záchrannou službu nově od 1. ledna 2017 [27]. Mimo to vzdušné síly pomáhají při katastrofách a živelních pohromách na území ČR, provádí lety ve prospěch IKEM (Institut klinické a experimentální medicíny) a přepravu vládních a ústavních činitelů. V případě ozbrojeného konfliktu plní úkoly vybojování vzdušné nadvlády, přímé bojové podpory pozemních sil, leteckého průzkumu a zajišťování vzdušné přepravy a zásobování vojsk. Letecké jednotky vzdušných sil jsou také pravidelně nasazovány v zahraničních operacích

NATO, zejména pro plnění úkolů hotovostního nasazení letounů Armády ČR pro ochranu vzdušného prostoru některých aliančních zemí NATO, nasazení vrtulníkové jednotky Armády ČR v operaci ISAF (International Security Assistance Force) a RSM (Resolute Support Mission) v Afghánistánu, a další [28].

V rámci zajišťování bezpečnosti vzdušného prostoru je ČR zapojena do konceptu **RENEGADE**. Ten se zabývá ochranou vzdušného prostoru před vzdušným prostředkem zneužitým k teroristickým účelům. Jedná se tedy o ohrožení vzdušného prostoru v době míru, a to nejčastěji civilním letadlem. Pokud je v rámci integrovaného systému NATINAMDS zjištěno vzdušné ohrožení nevojenského charakteru, použití prostředků ochrany a obrany není v pravomoci velení NATO, ale vládní autority ohroženého státu. Tato osoba je poté oprávněna vydat rozkaz k použití síly proti letadlu označenému jako **RENEGADE**. Nejen k tomuto účelu je určená skupina letounů, zpravidla dvou, která je schopna v kteroukoliv denní dobu odstartovat k zásahu v rámci Quick Reaction Alert (pohotovost k rychlé reakci, dříve tzv. „Ostrá hotovost“). Jejich činnost je rozdělena na tyto typy zásahů:

- **Romeo Scramble** – cvičný vzlet pro provedení prověření pohotovostního systému protivzdušné obrany
- **Tango Scramble** – cvičný vzlet
- **Alpha Scramble** – pohotovostní vzlet k neznámému letadlu, k letadlu bez spojení, které potencionálně ohrožuje vzdušný prostor

V případě nestandardní situace ve vzdušném prostoru je vydáván pokyn **Alpha Scramble** pohotovostním letounům, které mají za úkol nejdříve identifikovat sporný cíl a poté plnit úkoly na základě konkrétní situace. Nejčastěji bývají tyto pohotovostní vzlety realizovány kvůli ztrátě spojení řízení

letového provozu s civilním letounem. Stalo se tak například 16. února 2017, kdy letoun Boeing 777 Indické letecké společnosti přestal komunikovat s dispečery letového provozu. Bylo nakonec zjištěno, že jeden pilot spal a druhý naladil špatnou frekvenci [29].

Pohotovostní vzlet Alpha Scramble představuje vzlet do 15 minut od vyhlášení poplachu. Pro cvičení těchto postupů jak ve vzduchu, tak při přípravě na základně, slouží cvičné lety Tango a Romeo Scramble, které probíhají stejným způsobem, jako pohotovostní vzlet Alpha Scramble. I při cvičných vzletech musí veškerý zúčastněný personál prokázat svou připravenost k plnění úkolů [30].

V rámci zajišťování vnitřní bezpečnosti státu plní úkoly zejména následující jednotky a útvary vzdušných sil Armády ČR.

21. základna taktického letectva (21.ztl)

Jednou z hlavních bojových složek vzdušných sil Armády ČR je 21. základna taktického letectva se sídlem v Čáslavi. Jejím hlavním úkolem je zabezpečování obrany a suverenity vzdušného prostoru ČR. Plní také další úkoly, zejména zabezpečování citlivých objektů v rámci národního systému protivzdušné obrany ČR. K plnění úkolů je přizpůsoben výcvik leteckého, technického a zabezpečujícího personálu. Součástí 21.ztl jsou letky:

- 211. taktická letka
- 212. taktická letka,
- 213. výcviková letka
- 214. letka oprav letecké techniky
- 215. letka zabezpečení
- 216. letka logistické podpory

Jednotky na základně jsou vyzbrojeny nadzvukovými letouny JAS-39 Gripen, lehkými bitevníky L-159 ALCA a cvičnými letouny L-39 Albatros. Letouny JAS-39 Gripen jsou nasazovány v rámci integrovaného systému obrany NATINAMDS a to jak v rámci ČR, tak v zahraničí u koaličních partnerů. Nasazení probíhá také na základě konceptu RENEGADE. Mimo tuto činnost byly zejména tyto jednotky nasazeny v letech 2009 a 2012 v rámci úkolových uskupení určených ke střežení vzdušného prostoru pobaltských států (Litva, Estonsko, Lotyšsko) a v letech 2014 a 2015 na Islandu k obdobným úkolům. Tyto letecké síly se snaží stále modernizovat svou výstroj a výzbroj. Například v rámci kontraktu z května 2014 je realizována průběžná modernizace letounů, brýlí nočního vidění, hlasové spojení Crypto Voice apod [31].

25. protiletadlový raketový pluk (25. plrp)

Důležitou součástí vzdušných sil Armády ČR je 25. protiletadlový raketový pluk se sídlem ve Strakonících. Jeho hlavním úkolem je zabezpečení protivzdušné obrany ČR a důležitých objektů státního významu před vojenským i nevojenským napadením ze vzdušného prostoru. Mimo celkový vzdušný prostor ČR tedy zabezpečuje jaderné elektrárny, letecké základny, důležité průmyslové objekty, ale také protivzdušnou obranu jednotek plnicích bojové úkoly. Součástí 25. plrp jsou:

- 251. protiletadlový raketový oddíl
- 252. Protiletadlový raketový oddíl

25. plrp byl v minulosti několikrát nasazen při důležitých akcích. Po teroristických útocích 11. září 2001 zabezpečoval ochranu jaderných elektráren Temelín, Dukovany a letiště Ruzyně. V roce 2002 se podílel na zabezpečení vzdušného prostoru při mezinárodním summitu NATO v Praze

a v roce 2007 během návštěvy prezidenta USA George W. Bushe. V rámci integrovaného záchranného systému se v roce 2002 25. plrp podílel na odklizení následků ničivých povodní, v roce 2013 byly jeho příslušníci vyčleněni pro potřeby Policie ČR v hlavním městě Praze. V roce 2015 a 2016 se také podílel na střežení vnějšího perimetru areálu muničního skladu ve Vrběticích. Zároveň byli příslušníci 25. plrp nasazeni při protiteroristických opatřeních v letech 2015 a 2016 po boku Policie ČR [32].

2.2.3 Legislativní zakotvení ozbrojených sil České republiky

Ozbrojené síly ČR jsou jako důležitý prvek obrany státu zakotveny v právních normách Sbírkou zákonů ČR. Zákony spojené s problematikou ozbrojených sil ČR jsou zpravidla v působnosti Ministerstva obrany ČR a nesou společný název – Branné zákonodárství. Následující souhrn obsahuje a popisuje základní právní normy a jejich vztah k ozbrojeným silám ČR.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR

Čl. 3) tohoto zákona ustanovuje ozbrojené síly ČR jako jeden ze subjektů zajišťující bezpečnost ČR.

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR

Dle §1) tento zákon: „*upravuje postavení, úkoly a členění ozbrojených sil České republiky, jejich řízení, přípravu a vybavení vojenským materiálem. Zákon dále upravuje použití vojenské zbraně vojáky v činné službě a náhradu škody*“. Zároveň v §14) je upřesněno, že Armádu ČR lze také použít k plnění úkolů Policie ČR k zajištění vnitřního pořádku, přičemž takto nasazeným vojákům jsou přidělena práva a povinnosti příslušníků Policie ČR dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

Dle §1) tento zákon: „*upravuje vznik, změnu, zánik a obsah služebních poměrů vojáků z povolání*“. Jedná se tedy o jakýsi ekvivalent zákoníku práce určeného výhradně pro vojáky z povolání. S tímto zákonem souvisí několik dalších právních norem, a to zejména:

- Nařízení vlády č. 57/2015 Sb., o stanovení rozsahu údajů zapisovaných do informačního systému o služebním platu a způsobu jejich zapisování
- Nařízení vlády č. 58/2015 Sb., o stanovení kategorií obcí výkonu služby a koeficientů pro výpočet služebního příspěvku
- Nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání
- Nařízení vlády č. 60/2015 Sb., o stanovení seznamu činností pro jednotlivé vojenské hodnosti
- Nařízení vlády č. 68/2015 Sb., o stanovení seznamu speciálních odborností a činností nezbytných pro plnění úkolů ozbrojených sil a Vojenské policie a výše stabilizačního příspěvku

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany státu

Dle §1) tento zákon: „*stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností*“. Obranou ČR je dle §2, odst. 1) především: „*souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému*“. Řízení, příprava a výstavba ozbrojených

sil ČR je hlavní součástí řízení a organizace obrany státu, za kterou je odpovědná vláda ČR.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování

Zákon, kterým je stanoveno zejména plnění povinností občanů ČR k plnění úkolů ozbrojených sil ČR, podrobení se odvodnímu řízení a vykonání vojenské činné služby. Ozbrojené síly ČR jsou doplňovány na základě svých záloh, jejíž částí je také aktivní záloha. Žádostí o zařazení do aktivní zálohy může občan dobrovolně převzít výkon branné povinnosti. Na základě tohoto zákona je poté povoláván na pravidelná vojenská cvičení.

Zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze

Dle §1) tento zákon: *„upravuje právní postavení vojáka v záloze, průběh vojenské činné služby, na kterou byl voják v záloze povolán, jeho nároky související s výkonem vojenské činné služby, podmínky pro zařazení a vyřazení z aktivní zálohy a podmínky finanční podpory zaměstnavatele vojáka v záloze zařazeného do aktivní zálohy“.*

2.3 Policie České republiky

V rámci zajišťování vnitřní bezpečnosti státu má jedno z nejvýznamnějších postavení Policie ČR. Jedná se o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti. Jeho hlavními úkoly jsou zejména chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly dle zákona o Policii ČR a trestního řádu, a další úkoly na úseku vnitřní bezpečnosti a pořádku. Policie ČR je řízena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Úkoly Policie ČR vykonávají policisté, kteří jsou ve služebním poměru k České republice na základě zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků

bezpečnostních sborů. Další úkoly vykonávají také civilní zaměstnanci zařazení v Policii ČR. Činnost Policie ČR řídí Policejní prezidium ČR, v jehož čele stojí policejní prezident. Ten odpovídá za činnost přímo ministru vnitra, který společně s ministerstvem vnitra vytváří podmínky k plnění úkolů Policie ČR. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny jak krajská ředitelství policie, tak útvary s celostátní působností. Policejní prezidium ČR zejména určuje cíle k rozvoji policie, vytváří koncepci a organizaci policie, její strukturu, řízení a stanovuje úkoly jednotlivých služeb, kterých v rámci Policie ČR působí několik. Jsou to:

- Služba pořádkové policie
- Služba dopravní policie
- Služba cizinecké policie
- Letecká služba
- Pyrotechnická služba
- Ochranná služba
- Služba kriminální policie a vyšetřování
- Další specializované služby

Obr. 3 - Policie České republiky. Zdroj: [33]

Jednotlivé specializované služby jsou přiděleny do útvarů, celků a prvků s celorepublikovou a krajskou působností v rámci struktury Policie ČR, kterou tvoří:

- Policejní prezidium ČR
- Útvary Policie ČR s celostátní působností
- Krajská ředitelství Policie ČR
- Útvary zřízené v rámci krajských ředitelství

Policejní prezidium dále provádí analýzu a kontrolu činnosti policie, vytváří podmínky pro plnění úkolů policejním útvarům a koordinuje jejich činnost, pokud plnění úkolů přesahuje jejich územní nebo věcnou působnost. Krajská ředitelství Policie ČR jsou útvary, které mají územně vymezenou působnost, na které slouží veřejnosti. V rámci krajských ředitelství působí další jim podřízené teritoriální útvary. Naopak útvary s celostátní působností plní specializované a specifické úkoly, a to na celém území ČR.

2.3.1 Služba pořádkové policie

Základním pilířem Policie ČR je Služba pořádkové policie. Ta je počtem policistů službou nejpočetnější a náplní práce a plněných úkolů službou nejuniverzálnější. Policisté pořádkové služby v rámci svých útvarů chrání bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek a další úkoly dle zákona o Policii ČR, dále plní úkoly v přestupkovém, správním a trestním řízení dle příslušných zákonů, provádějí dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Zrušením Služby železniční policie, ke kterému došlo v roce 2012, přešly na Službu pořádkové policie také úkoly dohledu nad bezpečností dopravy osob a zásilek po železnici, přičemž zde policisté doprovázejí některé vlakové soupravy, a to v případě, že zde cestují rizikové skupiny osob, nebo je přepravován zvlášť cenný nebo nebezpečný náklad.

Přímému kontaktu policistů pořádkové policie a veřejnosti slouží síť obvodních oddělení na území ČR. V hlavním městě Praze se tato oddělení nazývají místní oddělení. Na těchto odděleních je zřízena nepřetržitá dozorcí služba, která zde přijímá oznámení, žádosti, podněty a informace. Tato oddělení bývají zřízena také na významných železničních stanicích.

Nejviditelnější činností pořádkové policie je hlídková služba, kterou vykonávají policisté zpravidla v rámci autohlídek, a to ve svěřených okresech nebo na určených úsecích a místech. Výkonem služby pořádkové policie policisté v rámci svých možností předcházejí a zabraňují páchání přestupků a trestných činů, odhalují je a následně proti jejich pachatelům zakročují. Na místě činu tyto policisté také provádějí prvotní opatření, dále pátrají po hledaných a pohřešovaných osobách a věcech. Činnost v přestupkovém a trestním řízení je pořádkovou policií zaměřena především na drobnou kriminalitu a další deliktní činnosti, které jsou nejrozšířenější.

Pěší občůzková činnost je součástí výkonu služby pořádkové policie, avšak vzhledem k současným početním podstavům na téměř všech odděleních nebývá většinou zajišťována, neboť by byla ohrožena mobilita a hotovostní reakční doba na tísňová volání.

2.3.2 Služba dopravní policie

Policisté Služby dopravní policie plní úkoly spočívající zejména v dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích a v kontrole dodržování podmínek provozování silniční dopravy. To obsahuje zejména řízení provozu na pozemních komunikacích, kontrolu dodržování pravidel silničního provozu a povinností jejich účastníků. Dopravní policisté dohlížejí na technický stav vozidel, kontrolují zákaz požívání alkoholických nápojů a drog řidiči a další činnosti. Dopravní policisté také zajišťují doprovody při přepravě

nadměrných nákladů, a pořádají dopravně bezpečnostní akce jako formu intenzivního dohledu na silniční provoz, a to se společným cílem snížit počet dopravních nehod a jejich obětí. V rámci toho dopravní policisté řeší veškeré dopravní přestupky, které odhalí. Služba dopravní policie disponuje také specializovanými pracovišti, která se zabývají šetřením dopravních nehod, zjišťováním a dokumentací trestných činů v silniční dopravě a jejich následným vyšetřováním v pozici policejního orgánu dle trestního řádu.

2.3.3 Služba cizinecké policie

Úkoly policistů zařazených do Služby cizinecké policie jsou, mimo úkoly vyplývající ze zákona o Policii ČR a trestního řádu, také úkoly ze zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů a dalších souvisejících právních norem. Specializovaná pracoviště cizinecké policie jsou po celé ČR a vykonávají úkoly státní správy ohledně povolování vstupu cizinců do ČR, případná rozhodnutí o odepření vstupu, či o správním vyhoštění cizince z území ČR. Mimo to policisté cizinecké policie plní úkoly v rámci odhalování nelegální migrace a přeshraniční kriminality a provádí zákonná opatření vůči cizincům zdržujícím se na území ČR v rozporu s právními normami. Dále se policisté Služby cizinecké policie zaměřují na odhalování padělaných, pozměněných a zneužitých dokladů. Na činnosti pořádkové policie a ochraně vnitřního pořádku se mimo plnění svých specifických úkolů tyto policisté podílejí také.

Působnost Služby cizinecké policie zahrnuje také kontrolu státních hranic, ovšem vzhledem k rozsáhlé transformaci a reorganizaci Služby cizinecké policie k 1. lednu 2011 došlo k výrazně menší kontrole státních hranic než předtím. Vzhledem k poloze ČR v rámci Schengenského prostoru je značná část této hraniční kontroly věnována vnějším hranicím Schengenského prostoru, nežli samotným hranicím ČR. Proto příslušníci cizinecké policie provádí

přímou kontrolu hranic ČR pouze tehdy, pokud je z bezpečnostních důvodů dočasně obnovena. Pravidelné kontrole se však věnují na mezinárodních letištích, která znamenají jistou formu hraniční a vstupní brány do ČR a vnější hranici Schengenského prostoru, čímž se také výrazně podílejí na bezpečnosti civilního letectví. Služba cizinecké policie také disponuje zvláštní jednotkou specializovanou na bezpečnostní doprovody letadel. Tito speciálně vycvičení policisté, tzv. „*Air Marshalls*“ doprovázejí posádky a cestující při rizikových letech, a to přímo na palubě letadel za účelem přímého odvrácení teroristického útoku, či únosu letadla. V rámci spolupráce s okolními státy se policisté cizinecké policie podílejí také na operacích zaměřených na obchodníky s lidmi a převaděče.

2.3.4 Letecká služba

Činnost Letecké služby Policie ČR se v mnohém liší od činnosti policistů zařazených v jiných službách policie. Policejní letci a jejich stroje jsou v trvalé pohotovosti, aby v případě potřeby mohli vzlétnout k zajištění vzdušné podpory nejen k policejním akcím. Posádky Letecké služby Policie ČR provádějí záchranné, zásahové, pátrací, hlídkové a průzkumné lety. Ve své činnosti se podílejí na pátrání po pohřešovaných osobách, nebezpečných pachatelích trestné činnosti a po odcizených vozidlech. Policejní letecké síly významně působí také pro další složky integrovaného záchranného systému. Posádky k těmto účelům vzlétají k závažným dopravním nehodám, požárům, povodním nebo jiným přírodním katastrofám a haváriím. Letecká služba spolupracuje s Hasičským záchranným sborem ČR při hašení velkých požárů v těžko dostupných oblastech, nebo při evakuaci osob. Dále spolupracuje s Horskou službou při přepravě záchranářů na místo postižené např. lavinou. V neposlední řadě se Letecká služba Policie ČR podílí na zajištění letecké záchranné služby spolu se zdravotnickou záchrannou službou. Jejich stroje jsou vybaveny speciální technikou určenou ke konkrétním specifickým činnostem

v rámci podpory dalších složek integrovaného záchranného systému. Piloti a posádky Letecké služby Policie ČR jsou vycvičeni k letům za ztížených povětrnostních podmínek a špatné viditelnosti.

2.3.5 Pyrotechnická služba

Zásahy policistů Pyrotechnické služby Policie ČR jsou nejčastěji realizovány na základě nálezu munice, nebo jiného podezřelého předmětu, nebo telefonického oznámení o uložení výbušniny na veřejném místě. Policejní pyrotechnici zabezpečí nalezenou municí a zajistí odvoz do bezpečného prostoru, kde v trhací jámě municí zneškodní, popřípadě za odpovídajícího bezpečnostního opatření provedou delaboraci či zneškodnění přímo na místě. V případě nálezu či oznámení nástražného výbušného systému předmět prověří a v případě, že se jedná o výbušninu, provedou její zneškodnění. Policejní pyrotechnici také provádějí ohledání míst, kde došlo k výbuchu, zpracovávají znalecké posudky a odborná vyjádření v oboru kriminalistické pyrotechniky. Používají ke své práci nejen moderní technické prostředky, speciální ochranné oděvy a pomůcky, ale také speciálně vycvičené psy určené k vyhledávání výbušnin. Policejní pyrotechnici také provádějí preventivní pyrotechnické prohlídky např. na místech veřejných akcí, na místech státních návštěv a objektů zvláštního významu.

2.3.6 Ochranná služba

Policisté Ochranné služby Policie ČR zajišťují trvalou ochranu prezidenta ČR a jeho manželky, ale také Ústavních činitelů a dalších důležitých osob stanovených vládou ČR a mezinárodními dohodami. Ochranu poskytují také bývalým prezidentům ČR poté, co skončí jejich funkční období. Policejní ochranná služba poskytuje těmto osobám nejen osobní ochranu, ale zajišťuje také jejich bezpečnou přepravu a v místech jejich pobytu a pohybu

provádí komplexní bezpečnostní opatření, pyrotechnické prohlídky, hygienicko-toxikologickou ochranu a další. Mezi povinnosti policejní ochranné služby patří ochrana bydliště prezidenta republiky, Pražského hradu, českých korunovačních klenotů a dalších objektů, které mají zvláštní význam pro bezpečnost a vnitřní pořádek. Jedná se zejména o budovy Parlamentu, úřadu vlády, ústavního soudu, zahraničních zastupitelských úřadů, rezidence velvyslanců, a další. Policejní ochranná služba doprovází prezidenta republiky a ústavní činitele během jejich zahraničních cest. Při zajišťování jejich bezpečnosti spolupracují se svými zahraničními partnery, stejně tak jako při příjezdu zahraničních státníků na území ČR. Ochranná služba Policie ČR také poskytuje dočasnou ochranu lidem, kteří jsou díky své účasti v trestním řízení ohroženi na životě a na zdraví, nebo vystaveni jinému vážnému nebezpečí.

2.3.7 Služba kriminální policie a vyšetřování (SKPV)

Policisté zařazení ve službě kriminální policie a vyšetřování odhalují skutečnosti nasvědčující tomu, že byla spáchána trestná činnost, jejíž znaky jsou popsány v trestním zákoníku, a zjišťují pachatele těchto trestných činů a samotné trestné činnosti předchází. Při této činnosti kriminalisté postupují podle trestního řádu a plní úkoly trestního řízení v postavení policejního orgánu. Na základě vlastních poznatků, trestních oznámení a dalších podnětů vyhledávají trestnou činnost a prověřují veškerá podezření z jejich páchaní. Při objasňování trestné činnosti kriminalisté zajišťují stopy, shromažďují vysvětlení od fyzických a právnických osob i státních orgánů a opatřují k tomu další potřebné podklady. Pro takové objasnění disponují kriminalisté dle trestního řádu mnoha důležitými oprávněními, zejména mohou vyžadovat odborná vyjádření a znalecké posudky, provádět ohledání věcí a místa činu, snímat daktyloskopické otisky a další. Trestní řád také kriminalistům umožňuje používání operativně pátracích prostředků v rámci řízení o úmyslné trestné činnosti. Ty jsou uváděny trestním řádem jako:

- Předstíraný převod
- Použití agenta
- Sledování osob a věcí

Služba kriminální policie a vyšetřování zahrnuje specializovaná oddělení zaměřující se na různé druhy kriminality. Nejrozšířenější je obecná kriminalita, která zahrnuje zejména trestné činy proti životu, zdraví a majetku. Dále kriminalita hospodářská, kde se jedná o trestné činy proti měně a platebním prostředkům a daňové trestné činy. Ve své činnosti se kriminalisté specializují a zaměřují na samotný proces trestního řízení, zejména na vyšetřování, nebo na operativně pátrací činnost tzv. „v terénu“, což obsahuje mimo jiné také pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách a věcech. Pracoviště obecné a hospodářské kriminality jsou zřizována v působnosti krajských ředitelství policie, kdežto specializované útvary mívají zpravidla celorepublikovou působnost.

2.3.8 Další specializované služby

Do působnosti činnosti Policie ČR patří mnoho dalších činností, které vyžadují specializovaná, případně odloučená pracoviště pro plnění úkolů. Vzhledem k zaměření této práce zde budou další služby policie pouze stručně popsány a zmíněny jejich nejdůležitější prvky.

Kriminalisticko-technická a znalecká služba

Práci kriminalistů na celém území ČR podporuje specializovaná Kriminalisticko-technická a znalecká služba Policie ČR. Ta pomocí postupů v rámci kriminalistické techniky a znaleckých posudků z různých vědních oborů pomáhá při objasňování trestné činnosti. Specializovaný kriminalistický technik provádí ohledání místa činu, přičemž zde vyhledává, dokumentuje

a zajišťuje stopy, které jsou důležité pro trestní řízení a objasnění případu. Tyto stopy následně zkoumají specialisté a kriminalističtí znalci v Kriminalistickém ústavu Praha, nebo specialisté v útvech krajských ředitelství policie. Znalecká zkoumání se následně dělí na speciální skupiny a činnosti, např. analýza dat obsažených na nosičích obrazu a zvuku, dále kriminalistická chemie, biologie a fyzikální chemie, mechanoskopie, trasologie a jiné.

Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál

Policisté a civilní zaměstnanci zařazení ve Službě pro zbraně a bezpečnostní materiál Policie ČR vykonávají státní správu ve věcech zbraní, střeliva pyrotechnického průzkumu a nakládání s bezpečnostním materiálem. Plní úkoly, které jsou Policii ČR určeny zákonem o zbraních, zákonem o nakládání s bezpečnostním materiálem, zákonem o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě a nakonec také zákonem o prekurzorech výbušnin. Pracoviště Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policie ČR vydávají zbrojní průkazy, zbrojní licence a evropské zbrojní průkazy, organizují zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu a držitelů zbrojních licencí, a další činnosti.

2.3.9 Organizace sil, prostředků a služeb Policie ČR

Výše uvedené specializované služby jsou přiděleny do útvarů, celků a prvků s celorepublikovou a krajskou působností v rámci struktury Policie ČR. K rozsáhlým změnám v organizaci a struktuře Policie ČR v nejbližší minulosti došlo zejména platností a účinností nového zákona o Policii ČR, tedy zákona č. 273/2008 Sb., a dalšími změnami zákonů, jejich novelami a změnami v interním řízení Policie ČR. Současný obraz, struktura,

služby a útvary jsou rozděleny do Krajských ředitelství Policie ČR a do útvarů s celorepublikovou působností.

Krajská ředitelství Policie ČR

Zákonem o Policii ČR je v současné době zřízeno 14 krajských ředitelství policie, které jsou teritoriálně shodné s územními obvody vyšších samosprávných celků – krajů ČR. V čele každého krajského ředitelství policie stojí krajský ředitel. Útvary zřízené v rámci krajských ředitelství jsou jejich vnitřní organizační jednotkou. Každé krajské ředitelství policie je složeno z organizačních článků - územních odborů, kromě Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. To je složeno ze čtyř obvodních ředitelství policie I – IV, v Plzni, Brně a Ostravě jde o městská ředitelství policie. Služební obvody krajských ředitelství policie odpovídají obvodům krajů, obvody organizačních celků pak územním obvodům okresů, jejichž sídlo bývá zpravidla v někdejších okresních městech. Služební obvody územních odborů a městských ředitelství krajských ředitelství policie jsou dále děleny na služební obvody obvodních oddělení policie (OOP). Ty jsou v hlavním městě Praze nazývány místní oddělení policie (MOP). V rámci každého krajského ředitelství policie působí služba kriminální policie a vyšetřování, služba pořádkové, dopravní a cizinecké policie a služba pro zbraně a bezpečnostní materiál. Ve všech krajských ředitelstvích policie je zřízený personální odbor, odbor vnitřní kontroly a integrované operační středisko a školní policejní středisko, které se stará o zvyšování odborné kvalifikace policistů a civilních zaměstnanců policie [33].

Útvary Policie ČR s celorepublikovou působností

Útvary s celorepublikovou působností plní specializované a specifické úkoly, které vyžadují určitou specializaci jejich příslušníků, speciální vybavení, nebo speciální přístup k plnění konkrétních úkolů. Takové úkoly plní tyto

útvary po celé ČR. Svou činnost vykonávají buďto samostatně, po boku útvarů krajských ředitelství policie, nebo v rámci mezinárodní spolupráce. Útvary policie s celorepublikovou působností jsou podřízeny Policejnímu prezidiu Policie ČR. Jedná se o útvary:

- Kriminalistický ústav Praha
- Letecká služba
- Národní protidrogová centrála SKPV
- Pyrotechnická služba
- Ředitelství služby cizinecké policie
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
- Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy
- Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
- Útvar pro ochranu prezidenta ČR
- Ochranná služba Policie ČR
- Útvar rychlého nasazení
- Útvar speciálních činností SKPV
- Útvar zvláštních činností SKPV [34]

Vzhledem k zaměření tématu práce budou některé výše uvedené celorepublikové útvary popsány v další kapitole práce.

2.3.10 Vybrané síly a prostředky Policie ČR

V souladu se zaměřením tématu práce budou vybrány zejména ty síly a prostředky Policie ČR, které se nejvýraznějším způsobem podílejí na zajišťování vnitřní bezpečnosti státu ve smyslu boje proti terorismu, mezinárodního organizovaného zločinu, reakce na tísňová volání, nebo na samotné spolupráci sil Policie ČR s ozbrojenými silami ČR.

Útvar rychlého nasazení (ÚRN, URNA)

Specializovaný Útvar rychlého nasazení Policie ČR, neboli „URNA“, je celorepublikovým útvarem určeným zejména k boji proti terorismu. Mimo svou působnost na celém území ČR se účastní také zahraničních operací. Jeho hlavní činností jsou zákroky proti únosům osob, pozemních a leteckých dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti, nebo dalším nebezpečným pachatelům a teroristům. Policisté Útvaru rychlého nasazení vytváří ochranné týmy, které chrání české zastupitelské úřady a jejich pracovníky v rizikových zemích jako např. Irák a Afghánistán. Útvar rozvíjí moderní taktické postupy zákroků zaměřených na zneškodnění teroristů, zločinců zadržujících rukojmí, nebezpečných ozbrojených pachatelů, a v neposlední řadě postupy krizového vyjednávání. Útvar rychlého nasazení zasahuje nejčastěji na žádost útvarů SKPV. Dokáže zasáhnout v budově, zastavěné oblasti, v letadle, ve vlaku, nebo v autobusu. Zásahové týmy útvaru (pohotovostní jednotky) mají nepřetržitou pohotovost a jsou kdykoliv schopny vyrazit k zásahu. V pracovní době, pokud se jednotka nachází na své základně, je připravenost k výjezdu do akce do 15 minut, v mimopracovní době pohotovostní jednotka může vyrazit do 90 minut od vyhlášení poplachu [35].

Policisté Útvaru rychlého nasazení musí neustále udržovat svou vynikající fyzickou a psychickou kondici, dovednosti ve střelbě, v sebeobraně a dalších činnostech. V rámci výcviků se tito policisté věnují spojovací, výsadkové, topografické, zdravotnické a psychologické přípravě. V týmech jsou specialisté jako pyrotechnici, odstřelovači, potápěči, zdravotníci, vyjednaváči apod. Útvar rychlého nasazení se plně vyrovnává elitním policejním protiteroristickým jednotkám v Evropě i ve světě. Od roku 2005 URNA aktivně

spolupracuje při výcviku s 601. Skupinou speciálních sil vzájemnými speciálními výcviky [36].

Zásahové jednotky Krajských ředitelství Policie ČR (KZJ)

Jednou ze součástí služby pořádkové policie jsou také zásahové jednotky krajských ředitelství policie. Jedná se o specializované útvary určené k provádění zásahů proti agresivním, nebezpečným a ozbrojeným pachatelům zvláště závažných trestných činů. Provádějí prvotní opatření proti teroristům a únoscům osob a dopravních prostředků. Při některých závažnějších událostech spolupracují s policisty Útvaru rychlého nasazení při realizaci zákroků. Mimo svou primární zásahovou činnost bývají zásahové jednotky povolávány také k ochraně nebo obnovení vnitřního pořádku, a to v rámci asistence pořádkovým a dalším jednotkám nebo také k záchranným pracím. Zásahové jednotky také mohou plnit úkoly spojené s ochranou důležitých objektů, nebo s přepravou cenností a nebezpečných látek [33].

Zásahové jednotky zasahují nejčastěji na žádost útvarů SKPV či při mimořádných událostech, při kterých hlídky pořádkové policie na lince 158 vyžadují jejich neodkladnou asistenci. Zásahovými jednotkami však nedisponují všechna krajská ředitelství policie. V současné době pouze hl. m. Praha, Ústecký, Plzeňský, Jihočeský, Jihomoravský, Moravskoslezský a Středočeský kraj.

Mimo zásahové jednotky krajských ředitelství policie existují také další zásahové oddíly Policie ČR. Za zmínění stojí zejména Speciální jednotka Dukovany, která sídlí v areálu Jaderné elektrárny Dukovany. Ta se kromě standartních úkolů zásahové jednotky specializuje hlavně na zajištění ochrany Jaderné elektrárny Dukovany a jejího bezprostředního okolí [37]. Obdobné úkoly plní také Jednotka pro ochranu Jaderné elektrárny Temelín.

Další jednotkou, která má své nezaměnitelné místo mezi zásahovými jednotkami je Oddělení mobilního zásahu (Služba cizinecké policie), které sídlí v areálu Letiště Václava Havla poblíž Terminálu 1. To se specializuje na zásahovou činnost na samotném Letišti Václava Havla a jeho bezprostředním okolí. Tato jednotka se mimo další úspěšné zásahy mediálně proslavila, když dne 30. 12. 2016 zneškodnila na palubě letadla letícího z Las Palmas muže, který vyhrožoval odpálením výbušniny [38].

Zásahové jednotky provádějí zákroky zejména v rámci násilné trestné činnosti. Je-li však čin spojený s terorismem a nehrozí nebezpečí z prodlení, přenechávají zásahovou činnost policistům z Útvaru rychlého nasazení.

Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV (NCOZ SKPV)

Sloučením dvou celorepublikových útvarů – Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu SKPV (ÚOOZ SKPV) a Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality SKPV (ÚOKFK SKPV) vznikla k 1. srpnu 2016 Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV. Ta se specializuje na odhalování organizované formy zločinu, závažné hospodářské trestné činnosti, korupce, kybernetické kriminality, terorismu a extremismu, čímž se výrazně podílí na bezpečnosti státu. NCOZ SKPV ve své působnosti na území ČR dále plní úkoly úřadu pro dohledávání majetku pocházejícího z trestné činnosti, národní centrály proti penězokazectví, národního kontaktního bodu pro kybernetickou kriminalitu a počítačového hlášení závadného obsahu a aktivit v internetové síti a určeného pracoviště pro boj proti daňovým únikům a daňové kriminalitě. Působí také jako národní kontaktní bod pro terorismus, kde se zabývá sběrem, vyhodnocováním, analýzou a zpracováním informací o teroristech a dalších osobách napojených na teroristické organizace [39].

Vedení a ústřední pracoviště Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV a její specializované sekce sídlí v hl. městě Praze. V rámci jednotlivých regionů a obvodů jsou po ČR rozmístěny expozitury, které plní výše uvedené úkoly v jejich příslušném teritoriu [40].

Národní protidrogová centrála SKPV (NPC SKPV)

Dalším důležitým útvarem s celorepublikovou působností je Národní protidrogová centrála SKPV. Ta v rámci své činnosti vyhledává, odhaluje a vyšetřuje trestnou činnost na úseku drogové problematiky, tedy nedovolené výroby a obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jedy a to především v jejich organizovaných a mezinárodních formách. Samotné realizace, zadržení a zatýkání zločinců v drogové problematice, provádějí s policisty NPC především zásahové jednotky krajských ředitelství policie a Útvar rychlého nasazení. NPC SKPV se také podílí na tvorbě a realizaci národní strategie protidrogové politiky [41]. Spolupráci při této činnosti navazují policisté NPC s dalšími orgány státní správy a působí jako garant Policie ČR v mezinárodní spolupráci v protidrogové problematice [33].

Pořádkové jednotky – krajské (KPJ) a speciální (SPJ)

Nedílnou součástí služby pořádkové policie jsou pořádkové jednotky. Speciální pořádkové jednotky (SPJ) jsou útvary speciálně určené pro plnění úkolů pořádkových jednotek, kdežto pořádkové jednotky krajských ředitelství policie, tedy krajské pořádkové jednotky (KPJ), jsou složeny z policistů z místních obvodních a hlídkových oddělení policie, kteří bývají k pořádkové službě v KPJ povoláváni nad rámec svého běžného výkonu služby. SPJ jsou současně dislokovány pouze v hl. m. Praze, Brně a Ústí nad Labem v rámci krajských ředitelství policie. Tato a ostatní krajská ředitelství policie však mají své KPJ.

Tyto pořádkové jednotky jsou specializované k zajišťování veřejného pořádku při demonstracích a dalších veřejných událostech, kde je při shromáždění větším počtem osob vážně narušován veřejný pořádek. Příslušníci pořádkových jednotek jsou k těmto akcím speciálně vybaveni protiúderovými komplety, ochrannými přilbami, maskami a protiúderovými štíty. Mimo základní donucovací prostředky policistů jsou navíc vyzbrojeni zásahovými výbuškami, slzotvornými granáty a další pyrotechnikou a zbraněmi, které jsou určeny k pořádkové činnosti policie. Posláním pořádkových jednotek je především bezchybné a precizní zvládnutí zákroků pod jednotným velením. Při tom tito policisté používají také speciální vozidla jako součást taktického zákroku. Policisté pořádkových jednotek jsou také cvičeni k provádění zákroků ve veřejných dopravních prostředcích. Zapojují se zejména do bezpečnostních akcí a opatření, které svým rozsahem vyžadují nasazení většího a koordinovaného počtu policejních sil a prostředků. Mimo to jsou pořádkové jednotky nasazovány také při pátracích akcích a v rámci plnění dalších úkolů integrovaného záchranného systému při živelních pohromách a haváriích [33].

Pohotovostní motorizované a eskortní jednotky a hlídkové oddíly

V rámci krajských ředitelství policie posilují výkon hlídkové služby pohotovostní jednotky služby pořádkové policie. Ty jsou na rozdíl od výše uvedených jednotek a útvarů neustále „v terénu“. Tyto jednotky jsou primárně určeny k reakci na oznámení z tísňové linky 158, případně k soustředění většího počtu policistů na místo, kde to situace vyžaduje [42]. Zpravidla také mívají krajskou teritoriální působnost, oproti obvodním a místním oddělením a oddělením hlídkové služby. Pohotovostní útvary bývaly dislokovány téměř po celé republice, avšak postupně byly tyto jednotky reorganizacemi rušeny a pohotovostní reakční výjezdy na linku 158 postupně převzaly obvodní

a místní oddělení policie, hlídkové služby a další jednotky řízené integrovanými operačními středisky. Signál GPS ve služebních vozidlech navíc v poslední době snižuje výsadu pohotovostních jednotek, jelikož integrovaná operační střediska vysílají nejbližší hlídky k zásahu bez ohledu na jejich specializaci. Pohotovostní jednotky nalezneme např. v Praze – Pohotovostní motorizovanou jednotku (PMJ), v Hradci králové Pohotovostní a eskortní oddělení (PEO), na více krajských ředitelstvích policie také Oddělení hlídkové služby (OHS) a další. Každé krajské ředitelství policie si tyto jednotky řídí a využívá dle svých potřeb k plnění specifických úkolů.

Hlídková služba obvodních (OPP) a místních oddělení (MOP), prvosledové hlídky

Policisté na základních útvech policie plní různé úkoly – dozorčí službu, zpracovatelskou spisovou službu, hlídkovou službu a další. Hlídková služba je složená z policistů OOP a MOP, kteří ve své územní působnosti provádí hlídkovou činnost a reakci na tísňová volání z linky 158 a další prověřování událostí nahlášených a zjištěných na oddělení. Jedná se o základní prvek reakčních sil na tísňové události společně s hlídkami pohotovostních útvarů. Jsou to policisté, kteří jsou zpravidla na místech událostí první a jsou využíváni prakticky k veškeré základní činnosti policie. Taková úloha je však poměrně složitá vzhledem k základní úrovni výcviku, základnímu vybavení a nadstandardní využitelnosti těchto policistů. Tito policisté na místě události co nejrychleji vyhodnocují situaci a v případě potřeby si k asistenci a činnosti povolávají výše uvedené útvary a další složky IZS.

Trendem událostí posledních let se staly tzv. Prvosledové hlídky. Jedná se o dvoučlenné hlídky složené z policistů hlídkové služby, kteří jsou oproti ostatním hlídkám OOP a MOP určeny převážně k závažnějším

událostem. Jsou více cvičeny na události typu „aktivní střelec“ apod. Oproti standardnímu vybavení mají prvosledové hlídky navíc těžkou balistickou vestu, balistický štít a „dlouhé zbraně“, tedy zpravidla samopaly a útočné pušky. V běžném provozu tyto hlídky vykonávají hlídkovou službu a v případě závažnější události by měly být přednostně vyslány operačním střediskem na místo k zásahu. Koncept prvosledových hlídek vznikl v roce 2011 po střelbě Anderse Breivika v Norsku. Realizace těchto hlídek v přímém výkonu služby však nastala až po události střelce v Uherském Brodě v únoru 2015. V současné době disponují prvosledovými hlídkami všechna krajská ředitelství policie [43].

Stále častěji se v praxi ukazuje, že první síly a prostředky na místě jsou rozhodující. Nestane se zpravidla, že by na místě nečekané mimořádné události byla první zásahová jednotka, ale řadová hlídka OOP, MOP nebo městské policie. Proto je v poslední době snaha o zlepšení výcviků a vybavení pro základní hlídky s územní působností velice vítána.

2.3.11 Legislativní zakotvení Policie ČR

Stejně tak jako další důležité prvky zajišťující bezpečnost státu je i Policie ČR zakotvena v právních normách Sbírký zákonů ČR a dalších důležitých dokumentech. Následující souhrn obsahuje a popisuje základní právní normy a jejich vztah k Policii ČR.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR

Čl. 3) tohoto zákona ustanovuje ozbrojené bezpečnostní sbory jako jeden ze subjektů zajišťující bezpečnost ČR.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Dle Hlavy I) tohoto zákona je Policie ČR jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který působí na území ČR. Jeho činnost vykonávají policisté (ve služebním poměru) a zaměstnanci policie (v pracovním poměru). Dle §2) *„policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu“* Dále zákon řeší povinnosti a oprávnění policistů, policejní spolupráci na mezinárodní úrovni, ale také spolupráci Policie ČR s dalšími subjekty. Zejména pak §22), který ustanovuje *„povolávání vojáků, příslušníků Vězeňské služby ČR a Celní správy ČR k plnění úkolů policie“*.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Dle §1) tento zákon *„upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále jen "příslušník"), jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby (dále jen "služební vztahy)"*. Dále ustanovuje, že *„bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.“*

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Trestní řád je zástupcem trestního práva procesního. Uděluje policistům některá další oprávnění a řeší jejich další postupy v trestním řízení. Tímto zákonem se pak řídí zejména policisté SKPV a policisté vystupující jako policejní orgán. Jedním z nejdůležitějších oprávnění daných trestním řádem

je dle §76 zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu. Trestní řád dále jmenuje subjekty vystupující jako policejní orgán a určuje práva a povinnosti orgánů činných v trestním řízení a účastníků trestního řízení.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Trestní zákoník je zástupce trestního práva hmotného. Zejména popisuje, co je trestný čin a popisuje jeho skutkové podstaty. Ve zvláštní části trestního zákoníku jsou pak podle hlav rozděleny trestné činy podle charakteru chráněného společenského zájmu.

2.4 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) vznikl především pro zlepšení spolupráce a koordinace činnosti mezi orgány státní správy, územní samosprávy, krizových orgánů a záchrannými a bezpečnostními složkami při společném nasazení a provádění zásahů u mimořádných událostí a v krizových stavech. IZS není samostatná složka, je to *„koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“*. Jediným pevným článkem IZS jsou jeho operační střediska, která spravuje Hasičský záchranný sbor ČR (HZS) jako krajská operační a informační střediska (KOPIS), která vyřizují tísňová volání na linky 150 a 112. Na nejvyšší centrální úrovni roli operačního střediska plní informační a operační středisko Generálního ředitelství HZS ČR.

Základním právním předpisem řídícím spolupráci složek IZS je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v aktuálním znění [44]. Ten rozděluje složky IZS na základní a ostatní složky. Dle §4, odst. 1) tohoto zákona základními složkami IZS jsou:

- Hasičský záchranný sbor ČR
- Jednotky požární ochrany zařazené do plánu plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Policie ČR
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Základní složky IZS mají zřízené bezplatné linky tísňového volání a jsou k činnosti celorepublikově dostupné 24 hodin denně. Každá ze základních složek má svou linku tísňového volání, kterou je aktivována k plnění své činnosti. Celý integrovaný záchranný systém pak může být aktivován přes jednotné evropské číslo tísňového volání 112.

Ostatní složky IZS jsou dalšími subjekty, které poskytují pomoc základním složkám IZS na základě písemné dohody. Jedná se tedy o pomoc plánovanou a zpravidla teritoriální. Dle §4, odst. 2) tohoto zákona ostatními složkami IZS jsou:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil ČR
- Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (městské a obecní policie, Vězeňská služba ČR, Celní správa ČR, apod.)
- Ostatní záchranné sbory (Vodní záchranná služba, Báňská záchranná služba, Horská služba, apod.)
- Orgány ochrany veřejného zdraví (hygienické stanice)
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (komunální služby, havarijní služby v energetice, plynárenství apod.)
- Zařízení civilní ochrany
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

- (v době krizových stavů také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic) [45]

Ostatní složky IZS zpravidla nemají vlastní linky tísňového volání a bývají aktivovány na základě příslušných teritoriálních poplachových plánů. Výjimku v absenci tísňových linek tvoří některé městské a obecní policie, kterým přísluší linka tísňového volání 156 a Horská služba ČR, kterou spojuje tísňová linka 1210.

V souladu se zaměřením této práce a výše uvedeným popisem ozbrojených sil ČR a Policie ČR zde nebudou popsány všechny složky IZS, ale pouze ty, které se mohou podílet svou ozbrojenou činností na bezpečnosti státu, ať už svou teritoriální, nebo celorepublikovou působností. Základem k tomuto poslouží §22 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, v aktuálním znění, který ustanovuje a umožňuje *„povolávání vojáků, příslušníků Vězeňské služby ČR a Celní správy ČR k plnění úkolů policie“*.

2.4.1 Vězeňská služba ČR (VSČR)

Vězeňská služba ČR je řízena zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážci ČR, v aktuálním znění. Dle §1, odst. 2) tohoto zákona je Vězeňská služba ČR *„ozbrojeným bezpečnostním sborem. Řídí ji generální ředitel Vězeňské služby, kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti.“* Jejím posláním je zajišťovat výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody, dále pak také bezpečnost a pořádek v budovách soudů. Mimo správu a ostrahu věznic a detenčních ústavů VSČR také střeží, předvádí a eskortuje vězněné osoby [46]. Mimo plnění svých primárních úkolů a dalšího nasazení byli příslušníci VSČR nasazení k plnění úkolů Policie ČR např. na základě nařízení vlády č. 287/2015 Sb., o povolání příslušníků Vězeňské služby ČR k plnění úkolů Policie ČR v období do 29. února 2016. Tímto nařízením bylo povoláno

nejvýše 70 příslušníků VSČR k „plnění úkolů Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s aktuální situací v oblasti nelegální migrace“.

2.4.2 Celní správa ČR (CSČR)

Celní správa ČR je řízena zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR, v aktuálním znění. Dle §1) tohoto zákona je Celní správa ČR „soustavou orgánů a ozbrojeným bezpečnostním sborem.“ Její činnost je provádění celního dohledu nad zbožím v rámci Evropské unie. Vybrané útvary CSČR působí v postavení policejního orgánu pro vybrané trestné činy [47]. V posledních letech k plnění úkolů Policie ČR však CSČR nebyla nasazena.

2.4.3 Městské a obecní policie (MP/OP)

Městské a obecní policie jsou řízeny zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v aktuálním znění. Dle §1, odst. 1) tohoto zákona je MP/OP „orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.“ Strážníci plnící úkoly obecní policie jsou v pracovním poměru k obci. Ačkoliv se jedná o ozbrojenou složku a povahou struktury a výkonu o bezpečnostní sbor, nejsou MP/OP považovány za ozbrojený bezpečnostní sbor ve smyslu §1, odst. 1) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v aktuálním znění, na rozdíl od výše uvedených ozbrojených složek. Nejedná se ani o jednotný sbor, jelikož každá obec nebo město, které MP/OP zřizuje, ji přizpůsobuje svým potřebám. Společné jsou však veškeré jednotné prvky dle vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii. MP/OP řídí zastupitelstva jednotlivých měst a obcí, dohled na nejvyšší úrovni provádí Ministerstvo vnitra ČR.

Obr. 4 - Městská policie. Zdroj: [48]

MP/OP plní úkoly stanovené zákonem o obecní policii, zejména zabezpečují záležitosti veřejného pořádku na území obce, přispívají k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití a další. MP/OP jsou složkou, která nejčastěji a nejužším způsobem spolupracuje v místě působení s Policií ČR. Tato spolupráce je ukotvena jak v zákoně o obecní policii, tak v zákoně o Policii ČR, a to:

- §1, odst. 3) zákona o obecní policii: *„Obecní policie spolupracuje v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem s Policií České republiky, státními orgány a orgány územních samosprávných celků.“*
- §16, odst. 1), zákona o Policii ČR: *„Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí nebo městskou částí hlavního města Prahy za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.“*

V místě plnění úkolů jsou MP/OP rovnocenným partnerem základních složek IZS, avšak jelikož nejsou zřízené ve všech obcích a městech a nejsou

jednotně řízené, nemohou být zařazeny celorepublikově jako hlavní složky IZS. Některé obecní policie navíc nemají zřízenou tísňovou linku. Avšak ty městské policie, které mají zřízenou linku tísňového volání 156 a mají působnost 24 hodin denně plní v rámci poplachových plánů příslušných územních celků úkoly jako plnohodnotná složka IZS také v rámci tísňové linky 112. V současné době (ke dni 25. 4. 2017) je dle Ministerstva vnitra ČR, Odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality, Oddělení obecní policie, zbraní a dopravního inženýrství zřízeno v ČR 373 MP/OP. Ty se běžně dostávají ke spolupráci s Policií ČR a také ozbrojenými silami ČR nejen v rámci bezpečnostních opatření a krizových událostí environmentálního charakteru.

2.5 Současné bezpečnostní hrozby v Evropě a ve světě

Bezpečnostní prostředí se více či méně mění každým dnem. Obzvláště v posledních letech se bezpečnostní situace ve světě a v Evropě výrazně změnila. V souladu s tématem práce budou dále popsány ty bezpečnostní hrozby ve světě a v Evropě, které mají nebo mohou mít přímou souvislost především s vnitřní bezpečností ČR.

2.5.1 Mezinárodní a globální terorismus

Terorismus se již stal fenoménem naší doby a nejen blízký východ, ale také Evropa je s ním již běžně spojována. Není prakticky dne, kdy by média neinformovala o násilí a teroristických aktech a jejich pokusech v Iráku, Izraeli, Palestině, Sýrii, Afghánistánu, ale také v západní Evropě a v menší míře také v Rusku [49]. Terorismus je jednou ze zásadních bezpečnostních výzev současného světa. Vedle organizovaného zločinu, extremismu, náboženských, národnostních sociálních konfliktů, začleňování migrantů do majoritní společnosti apod. je terorismus stále větší hrozbou pro civilizovaný svět. Terorismus je šířen jak mezinárodně (mezistátně), tak globálně

(mezikontinentálně). Jeho charakteristickým rysem je existence nadnárodních sítí propojených teroristických skupin, které sdílejí nejen ideologii, ale i cíle a plány k jejich naplnění. Svými činy jsou schopny přímo ohrozit lidské životy a svobodu, ale také kritickou infrastrukturu. To pravidelně dokazují stále častějšími teroristickými útoky nejen v západní Evropě, ale po celém světě.

Obr. 5 - Příznivec teroristické skupiny. Zdroj: [50].

Teroristické útoky, ke kterým v posledních letech docházelo, stále více zdůrazňují potřebu mezinárodní spolupráce v boji s touto aktuální hrozbou. Globální spolupráce se tak stává životně důležitou, a to zejména při snaze eliminovat teroristické hrozby ještě před vnějšími hranicemi EU. Za největší ohrožení v oblasti terorismu lze v současné době považovat zejména:

- Zneužití CBRNE zbraní a látek k teroristickým účelům
- Ohrožení kritické infrastruktury států
- Zneužití moderních kybernetických technologií k propagandě, radikalizaci a rekrutaci stoupenců extrémních ideologií

Cílem teroristů je zastrašování, popřípadě potupení cílové společnosti s využitím pozornosti médií, které teroristům tím, že informují veřejnost o jejich činech, výrazně pomáhají k dosažení primárních či sekundárních cílů. Tyto útoky bývají zpravidla podpořeny a provedeny zvolením:

- Atraktivního času – státní svátek, náboženský svátek, výročí důležitých světových a lokálních událostí
- Vhodného místa – mediálně zájmové místo, historická památka, místo s velkou koncentrací osob
- Vhodného cíle – představitelé státu, bezpečnostní složky, kritici náboženství a terorismu, v neposlední řadě obyčejní lidé

Je nezbytné situaci trvale vyhodnocovat a aktivitu soustředit do oblasti prevence a cílené represe tak, jak to ukazují zahraniční zkušenosti. Důležité však je dbát na jejich vhodné provedení takovým způsobem, aby se prevence nestala kontraproduktivní činností, a to ve smyslu nedbalého veřejného odhalování slabin bezpečnostního systému [51].

Ohrožení a ochrana „měkkých cílů“

V souvislosti se zhoršující se bezpečnostní situací ve světě a v Evropě přibývá také teroristických a násilných útoků vedených na tzv. „měkké cíle“ („Soft Targets“). Jedná se o místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní jejich zabezpečení proti násilným útokům. Samotné útoky na tato místa přesahují standardní možnosti efektivní ochrany napadených subjektů jak na úrovni běžné kriminality, tak útoků teroristů. Proto jejich následky bývají fatální především počtem obětí na lidských životech a také způsobem jejich samotného provedení. Důsledky takových útoků pak dopadají na širší lokalitu a zpravidla vyžadují koordinovaná protiopatření. Událostmi posledních měsíců je zřejmé, že teroristé mají stále větší tendenci útočit na tato veřejná nechráněná

místa bez ohledu na to, zda mají politický nebo náboženský význam. Mezi „měkké cíle“ lze zařadit zejména:

- Nákupní centra, tržiště, obchodní komplexy
- Školská zařízení, veřejné knihovny
- Kina, divadla, koncertní sály
- Veřejná shromáždění, průvody, demonstrace
- Bary, kluby, diskotéky, restaurace, hotely
- Vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály
- Nemocnice, polikliniky, zdravotnická zařízení
- Náboženská a církevní místa a památky
- Kulturní, sportovní a náboženské akce [52]

Fenomén „osamělých vlků“

V globálním měřítku se stále více stává aktuálnější a populárnější fenomén tzv. „osamělých vlků“ („*Lone Wolves*“), tedy teroristů – jednotlivců jednajících samostatně po vlastní linii na základě ideového souznění s teroristickými organizacemi. Ti bývají často teroristickými uskupeními podporováni finančně a logisticky. Tento fenomén výrazně usnadňují moderní komunikační technologie a jejich zneužívání závadovými skupinami a jednotlivci napojenými na teroristické sítě [51]. Samostatné jednání a přípravy těchto útočníků bývají pro policejní a zpravodajské služby mnohdy velmi těžko předem odhalitelné.

2.5.2 Uprchlická krize

Na základě zvyšujícího se počtu lokálních ozbrojených konfliktů se zásadně v posledních několika letech zvýšila nelegální migrace. Zejména ozbrojené náboženské a etnické konflikty v Iráku, Afghanistanu, Sýrii a Líbii, spustily vlnu migrace, která zaplavuje zejména jižní a západní

Evropu. Ta je zdrojem a katalyzátorem dalších bezpečnostních problémů. Uprchlíci jsou převážně islámského vyznání, což v Evropě rozvíjí jistý střet křesťanského a islámské kultury. Nedostatečná a často velmi problémová integrace legálních migrantů však bývá také zásadním zdrojem sociálního napětí. To následně může vést k radikalizaci přistěhovaleckých komunit, ale také místních občanů [3].

Zásadním problémem uprchlické krize v Evropě je mimo další záležitosti její politický dopad. Členské země EU si vzájemně oponují a rozporují postoje k vlně migrace, kterou samotná EU zaujala. Zároveň dochází k velkým mezinárodněpolitickým potížím, zejména mezi státy EU a Tureckem. S uprchlickou krizí zároveň souvisí narůstající počet teroristických útoků v Evropě, ale také vzrůstající počet extremistů v zemích EU.

2.5.3 Extremismus

Nejen existence sociálně vyloučených lokalit a sociálních skupin, ale také přistěhovalecká a migrační vlna a její následky se spolupodílí na větším výskytu extremismu v zemích EU. Samotný pojem „*extremismus*“ označuje ideologické postoje vybočující z ústavních a zákonných norem. Tyto postoje jsou charakteristické svými útoky proti základům demokracie a ústavním principům. Postoje extremistů jsou způsobilé přecházet v aktivity, které působí destruktivně na stávající systém ekonomiky a demokracie, který se snaží nahradit jiným systémem, zejména totalitním nebo autoritářským režimem, či anarchií. Extremistické skupiny jsou základně orientovány jako:

- Pravicové - inspirované nacionální, rasovou a etnickou záští, sympatizující s historickým fašismem a nacismem,
- Levicové – motivované sociální, třídní a antikulturní záští, sympatizující s historickým komunismem nebo anarchismem.

Přestože v „pravolevém“ modelu jsou oba tyto extremistické směry protipólem, realita je komplikovanější. Svou roli v jejich postavení a vzájemné rivalitě hraje sociálně kulturní a historický kontext, na jehož pozadí dochází k projevům jednotlivých směrů extremismu [53]. V souvislosti s uprchlickou krizí jsou tyto extremistické protipóly také svými postoji vyhraněny. Levicově orientovaní extremisté uprchlíky vítají a všemi legitimními i nelegitimními prostředky bojují za jejich přijímání. Naopak pravicově orientovaní extremisté jsou výhradně proti jejich přijímání a taktéž všemi prostředky prosazují své postoje. Nejen to dále způsobuje další radikalizaci přistěhovalců a nejen ta pak zvýšené počty teroristických útoků.

2.6 Společné nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR při tuzemském bezpečnostním opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti státu – B. O. TEROR 2016

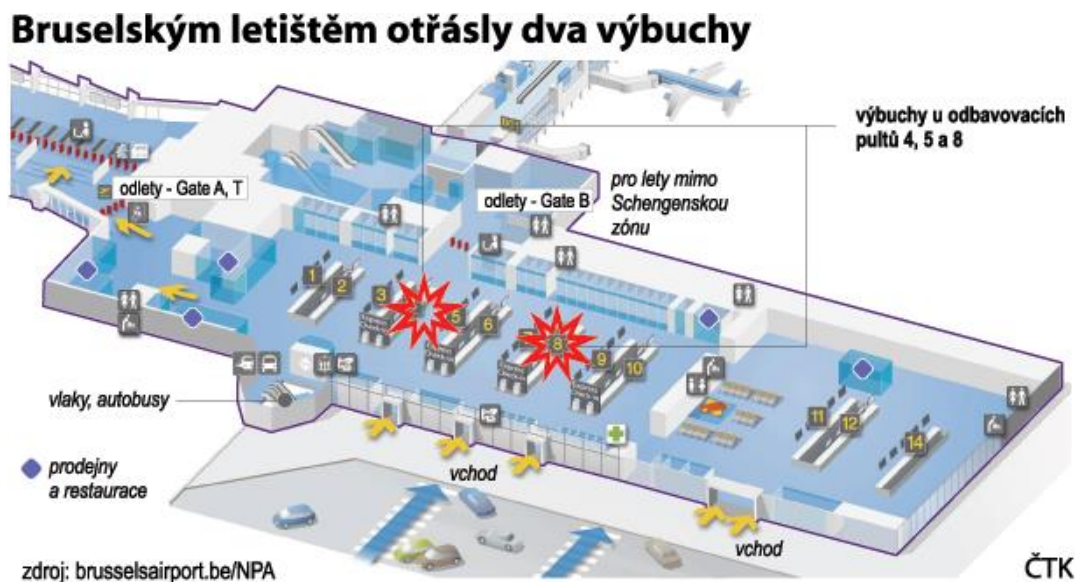
Dne 22. 3. 2016 došlo k zásadní změně přístupu Evropských bezpečnostních složek k problematice terorismu a bezpečnostních opatření na základě teroristických útoků v belgickém Bruselu. Způsob jejich provedení a následky samotného aktu vzbudily vlnu bezpečnostních opatření v celé Evropě. Jinak tomu nebylo ani v ČR.

2.6.1 Teroristické útoky v Bruselu

Teroristické útoky v Bruselu byly provedeny 22. března 2016, tedy 4 dny poté, co byl taktéž v Bruselu zadržen terorista Salah Abdeslam (člen teroristické organizace Islámský stát a hlavní strůjce teroristických útoků v Paříži v listopadu 2015). Dne 22. března mezi 07:58 – 09:11 hod. došlo k sérii sebevražedných atentátů - explozí, které si vyžádaly 34 mrtvých a nejméně 340 zraněných osob. Cílem těchto útoků se stalo mezinárodní letiště Zaventem a stanice metra Maelbeek. Obě tyto místa se nachází poblíž budov evropských institucí. Teroristická organizace Islámský stát se ihned k útokům přiznala.

Mezinárodní letiště Zaventem

V odletové hale zde došlo v 07:58 hod. k dvěma explozím. K jedné došlo v blízkosti přepážek leteckých společností American Airlines a Brussels Airlines, následně ihned poté přišel druhý výbuch v blízkosti kavárny Starbucks. Svědci shodně uváděli, že před samotnými explozemi bylo provoláváno v arabštině heslo „Alláhu Akbar!“. Na místě výbuchu byla také později nalezena útočná puška a nevybuchlé zavazadlo. Letiště bylo neprodleně evakuováno a na místo ihned přijely k zásahu záchranné složky.

Obr. 6 - Bruselské letiště Zaventem. Zdroj: [54].

Stanice metra Maelbeek

Další sebevražedná exploze nastala v 09:11 hod. ve vlaku vyjíždějícím ze stanice Maelbeek ve směru do vedlejší stanice Schuman. Ihned po explozi došlo k uzavření celého metra a k jeho následnému vyklizení. V metru byly následně nalezeny další nevybuchlé nálože. Budovy EU nacházející se poblíž byly

uzavřeny a jejich zaměstnanci je nemohli určitou dobu z bezpečnostních důvodů opustit.

Reakce a bezpečnostní opatření v Belgii

V celé Belgii byl ihned vyhlášen čtvrtý stupeň teroristické hrozby, tedy ten nejvyšší. Byla zásadně omezena veřejná doprava, v nejbližším okolí útoku byla přerušena zcela. Do Bruselu bylo vysláno dalších 225 vojáků, kteří společně s policií zajišťovali bezpečnostní dohled ve městě. Telefonní sítě v Bruselu byly bezprostředně po útoku zcela přetížené. Proto byla široké veřejnosti doporučena komunikace prostřednictvím sociálních sítí a textových zpráv. Uzavřena byla následně také tři hlavní vlaková nádraží v Bruselu [55].

2.6.2 ČR – Bezpečnostní opatření TEROR 2016

Reakce vlády ČR na provedené teroristické útoky v Bruselu na sebe nenechala dlouho čekat. Ještě téhož dne, tedy 22. března 2016 schválila a následně vyhlásila vláda ČR 1. Stupeň ohrožení terorismem. Ten obecně upozorňuje na existenci teroristického ohrožení, které vyplývá ze situace v zahraničí, při kterém však není známa konkrétní hrozba teroristických aktivit v ČR. I přes to však je při tomto stavu třeba dbát obecné všímavosti a bývají aplikována dlouhodobě vytipovaná bezpečnostní opatření a to v rozsahu, v jakém rozhodne vláda [56]. Ta rozhodla nařízením vlády č. 92/2016 Sb., o „*povolání vojáků v činné službě k plnění úkolů Policie České republiky v souvislosti s bezpečnostními opatřeními přijatými po teroristických útocích v Belgii*“. S účinností ke dni vyhlášení, tedy 22. března 2016, bylo v souladu s § 22 odst. 1 a 2), zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, v toho dne aktuálním znění, dle §1) tohoto nařízení vládou ČR rozhodnuto, že „*k plnění úkolů Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti s cílem ochránit životy, zdraví a majetek osob*

a pro naplnění bezpečnostních opatření přijatých v souvislosti s teroristickými útoky v Belgii se povolává nejvýše 550 vojáků v činné službě.“ V souladu s tímto nařízením určil ministr obrany vojáky v činné službě a jejich techniku a výzbroj k plnění úkolů Policie ČR.

Policie ČR mezitím ihned po útocích posílila bezpečnostní opatření na mezinárodních letištích v Praze, Brně, Ostravě, Pardubicích a Karlových Varech. Tam také posiluje policejní dohled Pyrotechnická služba Policie ČR. Obecně byl ihned na letištích nasazen čtyřikrát větší počet policejních sil. Zvýšený dohled byl také realizován v pražském metru. Od prvního dne se Policie ČR pokoušela získat další informace nejen prostřednictvím národního kontaktního bodu pro terorismus, který spadá pod NCOZ SKPV Policie ČR. Stupeň ochrany byl ihned zvýšen také u jaderných elektráren Temelín a Dukovany [57].

Ihned v první fázi bezpečnostních opatření po těchto útocích navázala Policie ČR úzkou spolupráci s městskými policiemi při zajišťování zvýšeného dohledu na veřejných místech. Např. v Praze byl výrazně posílen dohled Městské policie hl. m. Prahy v prostředcích městské hromadné dopravy a v obchodních centrech. Na některých místech v ČR byly sestavovány společné hlídky Policie ČR a městské policie, avšak na většině míst fungovaly hlídky Policie ČR a městské policie samostatně a byly pouze kooperovány vyšším stupněm velení. Ve většině měst a obcí byl zvýšený dohled také na hlavních vlakových a autobusových nádražích.

Na základě výše zmíněného nařízení vlády č. 92/2016 Sb., byl připraven příslušný počet příslušníků ozbrojených sil ČR k posílení Policie ČR, kteří nastoupili „policejní“ službu 23. března 2016 v 08:00 hod. V prvních dnech se jednalo především o vojáky ze 4. Brigády rychlého nasazení Armády ČR, ti byli nasazeni v Praze. Současně na Moravě byli prvotně nasazeni vojáci ze

7. mechanizované brigády Armády ČR. Další útvary ozbrojených sil následovaly až v pozdějším sledu nasazení. Na základě spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR byly sestavovány společné hlídky policistů a vojáků, a to v závislosti na početních stavech konkrétních oddělení. Jednalo se však zpravidla o tříčlenné hlídky v počtu jeden policista a dva vojáci, na některých místech také doplněné o strážníky městských policí. Ti společně plnili úkoly policie a prováděli hlídkovou službu ve svěřeném úseku.

Služba byla věnována zejména zvýšenému dohledu nad veřejným pořádkem, nestandardnímu chování osob, podezřelým odloženým věcem a odstaveným vozidlům. Tato činnost byla zaměřena na místa splňující předpoklady tzv. „měkkých cílů.“ Zaměření tedy probíhalo především na terminály letiště, obchodní centra, velikonoční a farmářské trhy, významné dopravní uzly apod.

Obr. 7 - Smíšená hlídka Policie ČR a ozbrojených sil ČR. Zdroj: [58]

Do vyšší pohotovosti byla uvedena také Hradní stráž. Ta zesílila strážní službu střežených objektů a navýšila početní stavy aktivně nasazených příslušníků. Všichni příslušníci Hradní stráže byli k plnění svých úkolů vyzbrojeni dlouhými zbraněmi.

Obecně byla spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR vedena na třech základních úrovních, a to na:

- Strategické úrovni
- Operační úrovni
- Taktické úrovni

Spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR na strategické úrovni

Jelikož se v případě bezpečnostního opatření Teror 2016 jednalo o preventivní posílení a zajišťování vnitřní bezpečnosti ČR, bylo hlavním gestorem nasazených sil a prostředků Ministerstvo vnitra ČR, a to v souladu s §12), zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (kompetenční zákon). Ministerstvo vnitra jako hlavní zástupce sil a prostředků Policie ČR proto na strategické úrovni jednalo s Ministerstvem obrany, jako s hlavním zástupcem ozbrojených sil ČR. Zejména ministr vnitra a ministr obrany plnili úkoly v gesci svých resortů a v úzké spolupráci s vládou ČR. V průběhu celého bezpečnostního opatření docházelo na strategické úrovni k průběžným aktualizacím potřeb sil a prostředků obou zúčastněných resortů, sledování a evidování účinnosti jejich nasazení a k průběžné analýze a hodnocení situace.

Spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR na operační úrovni

Základním prvkem komunikace ozbrojených sil ČR a Policie ČR byla jejich resortní operační střediska. Ze strany ozbrojených sil ČR probíhala spolupráce

na nejvyšší operační úrovni přes Společné operační centrum Ministerstva obrany ČR (SOC MO). To je určené ke komplexnímu řízení a řešení systému plánování, výstavby, nasazení a podpory sil a prostředků ozbrojených sil ČR. SOC MO zabezpečuje činnost Krizového štábu MO a realizuje jeho závěry a rozhodnutí. Mimo to je také předurčeno k podpoře činnosti Ústředního krizového štábu [59]. Hlavní činnosti ve spolupráci na operační úrovni však měl Operační odbor Policejního prezidia ČR (OO PP) a jemu podřízená integrovaná operační střediska krajských ředitelství policie (IOS).

IOS v nepřetržitém provozu zabezpečují plnění úkolů policie jednotným a koordinovaným způsobem v rámci krajského ředitelství policie. Policistům poskytují podporu při výkonu jejich služby a v jejich územní působnosti koordinují jejich nasazení. Mimo zajišťování provozu linky tísňového volání 158 zabezpečují součinnost nejen mezi jednotlivými útvary policie, ale také dalšími složkami IZS.

OO PP soustřeďuje informace o bezpečnostní situaci v ČR a v příslušných obvodech a poskytuje policejním funkcionářům potřebné údaje a informace pro jejich rozhodování. Na základě těchto rozhodnutí organizují a operativně řídí činnost při bezpečnostních opatřeních a dalších akcích. Zabezpečují také součinnost mezi útvary policie, ministerstvem vnitra, ostatními bezpečnostními sbory, ozbrojenými silami ČR a dalšími subjekty [33].

V rámci spolupráce Policie ČR s ozbrojenými silami ČR a dalšími složkami koordinoval toto opatření Operační odbor Policejního prezidia ČR. Ten naplánoval konkrétní provedení opatření na jednotlivých rizikových místech, přičemž samotná koordinace sil a prostředků „v terénu“ připadala jednotlivým IOS. Jelikož příslušníci ozbrojených sil ČR plnili úkoly Policie ČR, byly společné hlídky řízeny operačními středisky Policie ČR.

Spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR na taktické úrovni

Tou nejviditelnější spoluprací příslušníků ozbrojených sil ČR a Policie ČR je spolupráce na taktické úrovni. Jedná se o spolupráci fyzickou na místě nasazení, tedy plnění úkolů společných hlídek ozbrojených sil ČR a Policie ČR tzv. „v terénu“. Společné hlídky prováděly hlídkovou činnost na svěřených místech a úsecích, kde prováděly úkony a zákroky dle zákona o Policii ČR. K tomu bylo potřeba využívat standardní prvky spolupráce a kooperace v místě zásahu. Důležité bylo správné použití taktických postupů při provádění úkonů a zákroků, zejména pak:

- Správné taktické rozmístění jednotlivých členů hlídek
- Vzájemné krytí a zajišťování bezpečnosti jednotlivých členů hlídek
- Bezpečné zacházení se zbraní na veřejných místech s větší koncentrací osob
- Přizpůsobení postupů v jednotlivých taktických situacích
- Přiměřené použití síly při provádění zákroků
- Dostatečná znalost oprávnění a povinností Policie ČR
- Schopnost aplikovat tyto oprávnění a povinnosti v praxi [60]

Důležitá byla při hlídkové činnosti vzájemná důvěra příslušníků ozbrojených sil ČR a Policie ČR. Každá z těchto složek používá již od základního výcviku různé druhy taktických postupů, jelikož je každá určena k plnění svých specifických úkolů. Složení těchto 2 různých složek k plnění úkolů a provádění některých taktických postupů v městské aglomeraci proto bylo mnohdy pro zasahující a hlídkující příslušníky složité.

Pro policisty byla spíše než rozdílnost postupů složitá téměř nulová sešranost s příslušníky jiné ozbrojené složky a také fakt, že jako zástupci Policie

ČR byli na místě ustanoveni do pozic velitelů hlídek. To policistům přidělovalo velkou část zodpovědnosti za provádění veškeré činnosti v místě nasazení.

Pro příslušníky ozbrojených sil ČR však v rámci jejich nasazení po boku Policie ČR bylo složitostí daleko více. Jednou z hlavních nástrah bylo jejich nasazení v odlišném prostředí, než v jakém jsou cvičeni provádět svoji činnost. Ta je navíc zcela odlišná od té, kterou jsou předurčeni provádět a ke které jsou vycvičeni. Rozdílné taktické postupy a jejich odlišná oprávnění byla taktéž jednou z mnoha nástrah policejní služby pro příslušníky ozbrojených sil ČR. Například použití zbraně v bojové situaci je odlišné od použití zbraně při policejním zákroku. Zejména pak postupy při zajišťování a zadržování osob jsou v prostředí ozbrojených sil odlišné od těch policejních. Byla proto důležitá dostatečná příprava příslušníků ozbrojených sil ČR k provádění policejní činnosti na území ČR.

Úkoly a cíle společného nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR

Hlavním důvodem povolání vojáků v činné službě k plnění úkolů Policie ČR a zároveň hlavním cílem společného nasazení bylo posílení vnitřní bezpečnosti ČR. Zejména pak zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku v době zvýšené hrozby teroristického ohrožení.

Hlavními úkoly na strategické úrovni bylo zajistit spolupráci ozbrojených sil ČR a Policie ČR, na operační úrovni zrealizovat tuto spolupráci a na taktické úrovni tuto spolupráci provádět v místě nasazení. Všechny tyto sféry spolupráce na sobě byly závislé a neobešly by se jedna bez druhé. Hlídky na taktické úrovni spolupráce se zaměřovaly v průběhu hlídkové služby zejména na dohled nad veřejným pořádkem, nestandardní chování podezřelých osob, odložené věci, podezřelá vozidla a věnovaly i dalším činnostem. Společné hlídky také reagovaly na tísňová volání na lince 158 jako tzv.

prvosledové hlídky. Tedy spíše v případech závažnějších situací. Nejčastěji však hlídky řešily spíše běžné záležitosti policejní praxe jako např. osoby bez domova, narušování občanského soužití, drobné násilné delikty a další běžné narušování veřejného pořádku.

Společné hlídky ozbrojených sil ČR a Policie ČR plnily úkoly až do pozbytí platnosti nařízení vlády č. 92/2016 Sb., o „*povolání vojáků v činné službě k plnění úkolů Policie České republiky v souvislosti s bezpečnostními opatřeními přijatými po teroristických útocích v Belgii*“. To v souladu s §5, odst. 2), tohoto nařízení pozbylo platnosti dne 23. května 2016. Vzhledem k bezpečnostní situaci vláda neprodloužila působení vojáků v činné službě v plnění úkolů Policie ČR. V rámci tohoto bezpečnostního opatření tím byla ukončena mimořádná spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR. Síly Policie ČR a městských policí však v plnění úkolů v rámci protiteroristických opatření pokračovaly i nadále.

3 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

3.1 Cíl výzkumné části práce

Hlavním cílem této práce a především její výzkumné části je zhodnocení efektivity spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR při tuzemském bezpečnostním opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti státu – B. O. TEROR 2016. Tento cíl je zkoumán ve třech rovinách, a to z pohledu:

- Příslušníků ozbrojených sil ČR
- Příslušníků Policie ČR a městských policí
- Civilního obyvatelstva

Cíle výzkumné části práce tedy jsou:

- 1) Zjistit efektivitu společného nasazení z pohledu příslušníků ozbrojených sil ČR
- 2) Zjistit efektivitu společného nasazení z pohledu příslušníků Policie ČR a městských policí
- 3) Zjistit efektivitu společného nasazení z pohledu civilního obyvatelstva, kterého se bezpečnostní opatření týkalo

3.2 Hypotézy výzkumu

Hypotéza 1: Příprava příslušníků ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Policie ČR byla na dostatečné úrovni,

Hypotéza 2: Spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR probíhala dostatečně profesionálně.

4 METODIKA

Pro realizaci výzkumu byla použita výzkumná metoda kvantitativního typu, a to šetření pomocí anonymních dotazníků. Ty byly šířeny v elektronické formě pomocí sociálních sítí. Dotazníky byly rozděleny na 3 skupiny, a to dotazník určený výhradně pro:

- Příslušníky ozbrojených sil ČR
- Příslušníky Policie ČR a městských policií
- Civilní obyvatelstvo

Pohled ze strany příslušníků ozbrojených sil ČR, Policie ČR a městských policií je důležitý z postavení zúčastněných subjektů v přímém nasazení. Pohled civilního obyvatelstva na jejich spolupráci a nasazení je z druhé strany důležitý, jakožto pohled chráněných subjektů.

Tyto dotazníky jsme na sociálních sítích šířili pomocí jednotlivých zájmových skupin s konkrétním zaměřením. Zároveň jsme dotazníky pro konkrétní skupiny respondentů rozesílali elektronickou formou na některá pracoviště ozbrojených sil ČR, Policie ČR, městských policií, ale také několika subjektům v civilním sektoru. Dotazníky byly vyplňovány v období od 12. března 2017 do 9. května 2017. Jednotlivé dotazníky obsahovaly celkem 10 otázek zaměřených na konkrétní aspekty spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR při tuzemském bezpečnostním opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti státu – B. O. TEROR 2016. Dotazníky obsahovaly uzavřené, poloúavřené a otevřené otázky, přičemž některé otázky nebyly povinné. Výzkumná část práce obsahuje výsledky dotazníkového šetření a také SWOT analýzu společného nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu.

4.1 Výběr respondentů

Jednotlivá kritéria výběru respondentů dotazníkového šetření byla pouze jejich příslušnost k jedné ze tří skupin dotázaných. Na základě specifických skupin respondentů mohl odpovědět prakticky každý, jelikož jednotlivec, který není příslušníkem ani ozbrojených sil ČR, Policie ČR, městských a obecních policií, mohl odpovědět v dotazníkovém šetření určeném pro civilní skupinu respondentů.

4.2 Zpracování zjištěných údajů z dotazníkového šetření

Na základě dotazníkového šetření bylo výzkumu podrobeno 470 respondentů. V jednotlivých kategoriích odpovědělo:

- Ozbrojené síly ČR – 102 respondentů
- Policie ČR a městské policie – 122 respondentů
- Civilní obyvatelstvo – 246 respondentů

Výsledky jsme zpracovali do tabulek a grafů, které výsledky zobrazují s větší přehledností. Tabulkové výsledky jsou uvedeny ve dvou formách, a to:

- Absolutní četnost – počet odpovědí
- Relativní četnost – procentuální forma odpovědí

Výsledky relativní četnosti odpovědí jsou pro lepší přehled zpracovány do grafů.

5 VÝSLEDKY

5.1 Výsledky dotazníkového šetření z pohledu příslušníků Policie ČR a městských policií

Otázka 1: Jste příslušníkem / příslušnicí policejní složky:

Tabulka 1: Příslušnost k policejní složce.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Policie ČR</i>	89	72,95%
<i>městská policie</i>	33	27,05%

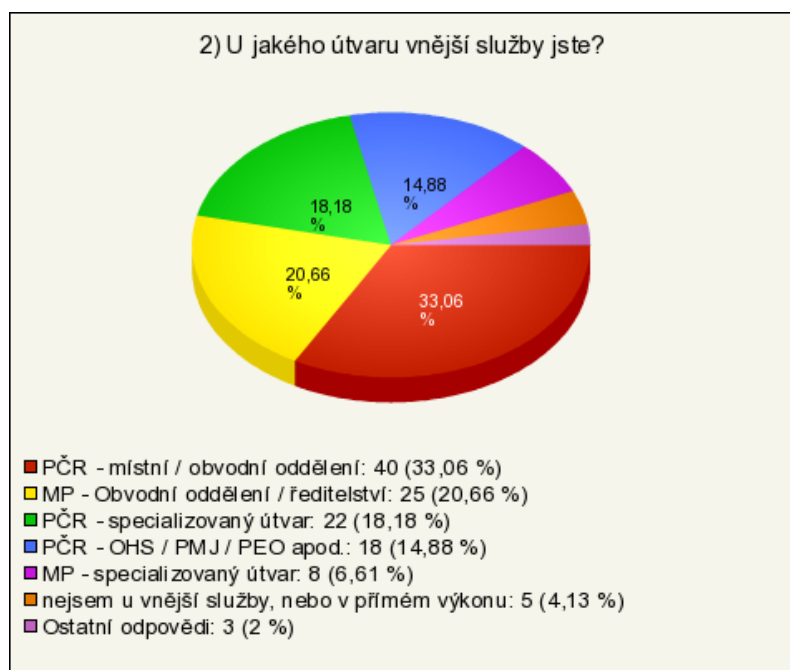
Obr. 8 - Příslušnost k policejní složce. Zdroj: [61]

Z výše uvedeného vyplývá, že většina respondentů jsou příslušníci Policie ČR (72,95%) a výrazně menší je počet strážníků městských policií (27,05%).

Otázka 2: U Jakého útvaru vnější služby jste?

Tabulka 2: Příslušnost k útvaru vnější služby.

Odpověď	Počet	%
PČR - Místní / obvodní oddělení	40	33,06%
MP - Obvodní oddělení / ředitelství	25	20,66%
PČR - Specializovaný útvar	22	18,18%
PČR - OHS / PMJ / PEO apod.	18	14,88%
MP - specializovaný útvar	8	6,61%
Nejsem u vnější služby, nebo v přímém výkonu	5	4,13%
Ostatní odpovědi	3	2,00%

Obr. 9 - Příslušnost k útvaru vnější služby. Zdroj: [61]

Nejvíce nasazených policistů bylo dle našeho výzkumu z PČR MOP/OOP (33,06%) a z obvodních oddělení a ředitelství městských policií (20,66%). Velmi těsně je následovali v počtu policisté ze specializovaných (18,18%) a pohotovostních útvarů (14,8%).

Otázka 3: Byl/a jste někdy v roce 2015 a 2016 nasazen/a v ČR při bezpečnostních protiteroristických opatřeních?

Tabulka 3: Nasazení příslušníků PČR a MP při protiteroristických opatřeních v letech 2015 a 2016.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Ano</i>	108	88,52%
<i>Ne</i>	10	8,20%
<i>Ne, ale kolegové mi o nasazení vyprávěli</i>	4	3,28%

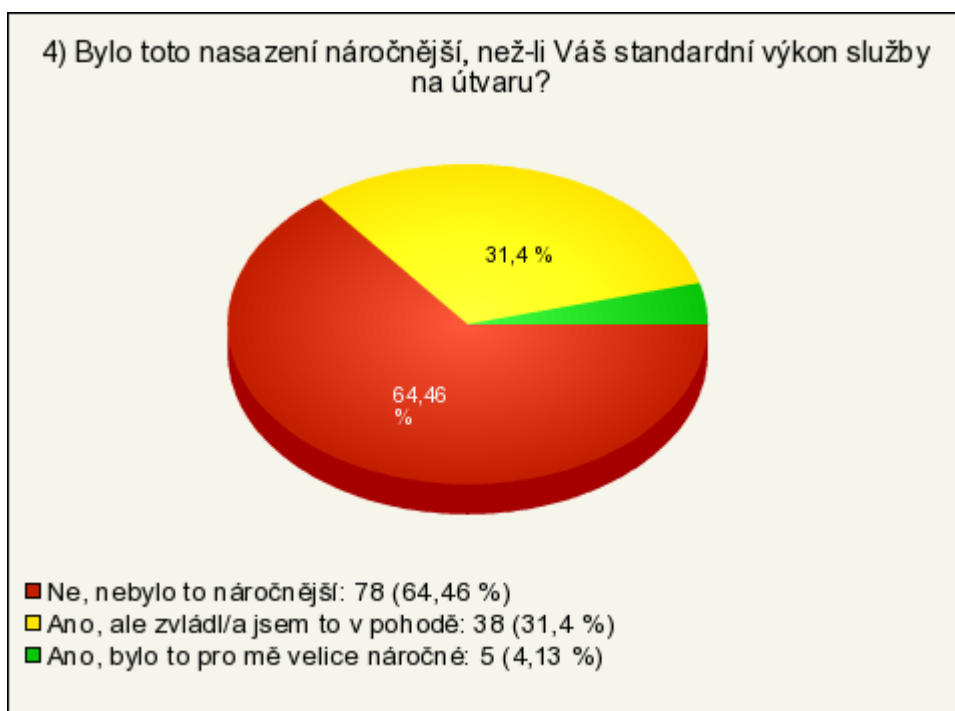
Obr. 10 - Nasazení příslušníků při protiteroristických opatřeních v letech 2015 a 2016. Zdroj: [61]

Drtivá většina respondentů (88,52%) z řad PČR a MP byla nasazena při bezpečnostních protiteroristických opatřeních v letech 2015 a 2016.

Otázka 4: Bylo toto nasazení náročnější, nežli Váš standardní výkon služby na útvaru?

Tabulka 4: Náročnost nasazení příslušníků PČR a MP při bezpečnostním opatření.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Ne, nebylo to náročnější</i>	78	64,46%
<i>Ano, ale zvládl/a jsem to v pohodě</i>	38	31,40%
<i>Ano, bylo to pro mě velice náročné</i>	5	4,13%

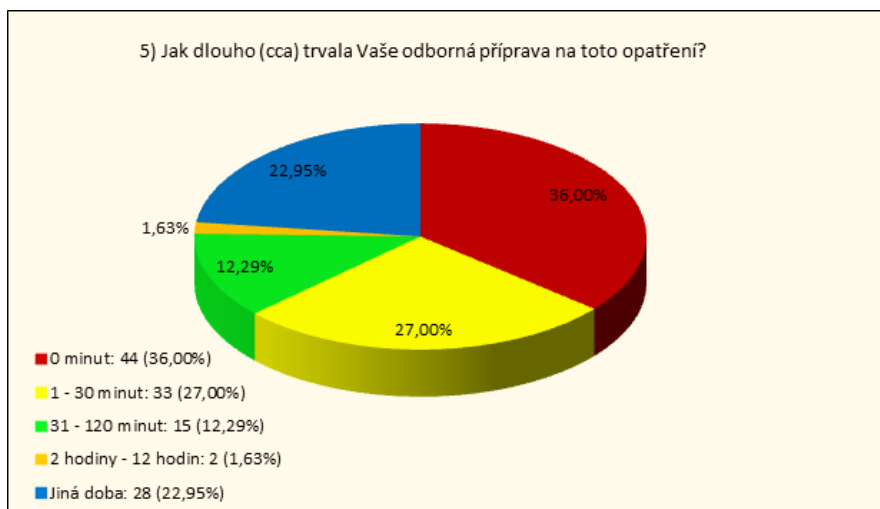
Obr. 11 - Náročnost nasazení při bezpečnostním opatření. Zdroj: [61]

Tato otázka ukazuje, že většina respondentů (64,46%) nepovažuje jejich nasazení při protiteroristických bezpečnostních opatřeních za náročnější, nežli jejich standardní výkon služby. Pouhých 4,13% respondentů sdělilo, že jejich nasazení naopak bylo velmi náročné. 31,4% odpovídajících uznává náročnost nasazení, avšak nijak výrazněji, nežli je jejich běžný výkon služby.

Otázka 5: Jak dlouho (cca) trvala Vaše odborná příprava na toto opatření?

Tabulka 5: Doba odborné přípravy příslušníků PČR a MP na prováděná bezpečnostní opatření.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>0 minut</i>	44	36,00%
<i>1 - 30 minut</i>	33	27,00%
<i>31 - 120 minut</i>	15	12,29%
<i>2 hodiny - 12 hodin</i>	2	1,63%
<i>Jiná doba</i>	28	22,95%

Obr. 12 - Doba odborné přípravy na prováděná bezpečnostní opatření

Výše uvedené výsledky ukazují, že odborná příprava příslušníků PČR a MP nasazených na mimořádná bezpečnostní opatření vůbec neproběhla u 36% dotázaných. Dalších 27% odpovídajících bylo připravováno do 30 minut, tedy v rámci běžných instruktáží na začátku směny. O pár minut delší přípravu mělo 12,29% dotázaných, kterým bylo věnováno 31 – 120 minut na přípravu. 2 – 12 hodiny bylo připravováno pouze 1,63% dotázaných. 22,95% uvedlo jinou dobu přípravy, jako např. „nedlouho“, „celý život“, „běžně v rámci výcviků“, „nepamatuji si“, apod.

Otázka 6: S jakými složkami jste se při těchto opatřeních dostali do spolupráce?

Tabulka 6: Spolupráce s dalšími složkami při bezpečnostním opatření.

Odpověď	Počet	%
Pouze s PČR / MP	66	57,89%
S PČR, MP a ozbrojenými silami ČR	30	26,32%
Pouze s ozbrojenými silami ČR	18	15,79%

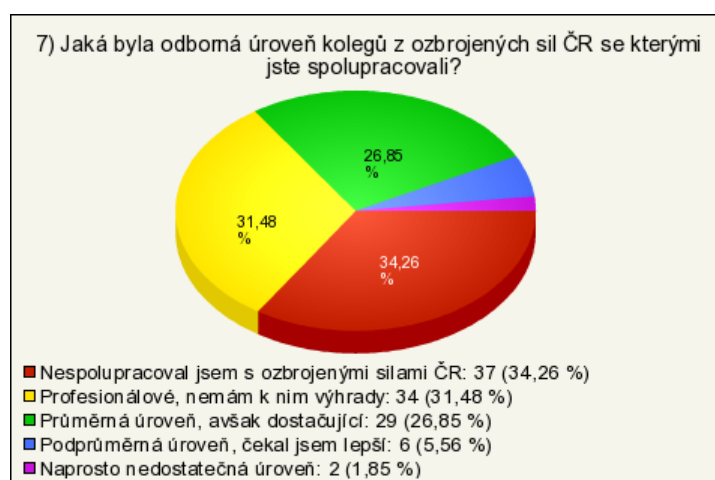
Obr. 13 - Spolupráce s dalšími složkami při bezpečnostním opatření. Zdroj: [61]

Tato otázka svými výsledky ukazuje, že většina dotázaných policistů a strážníků (57,89%) spolupracovala vzájemně pouze mezi těmito složkami. Dalších 26,32% respondentů spolupracovalo také s ozbrojenými silami ČR. Pouze 15,79% dotázaných spolupracovalo pouze s ozbrojenými silami ČR.

Otázka 7: Jaká byla odborná úroveň kolegů z ozbrojených sil ČR, se kterými jste spolupracovali?

Tabulka 7: Odborná úroveň příslušníků ozbrojených sil ČR.

Odpověď	Počet	%
Nespolupracoval jsem s ozbrojenými silami ČR	37	34,26%
Profesionálové, nemám k nim výhrady	34	31,48%
Průměrná úroveň, avšak dostačující	29	26,85%
Podprůměrná úroveň, čekal jsem lepší	6	5,56%
Naprostě nedostatečná úroveň	2	1,85%

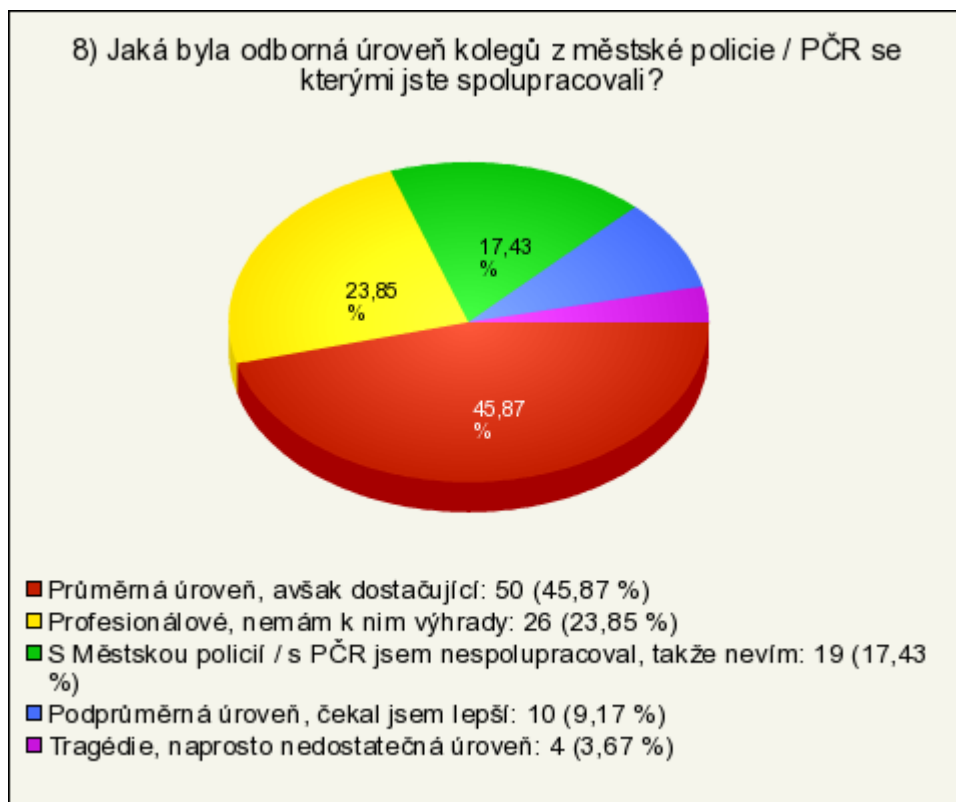
Obr. 14 - Odborná úroveň příslušníků ozbrojených sil ČR. Zdroj: [61]

Z výše uvedeného vyplývá, že přibližně třetina dotázaných policistů a strážníků (34,26%) se při svém nasazení nedostala ke spolupráci s ozbrojenými silami ČR. Avšak ti, kteří se k této spolupráci dostali, se ve svých názorech liší. Mají však na věc spíše pozitivní náhled. 31,48% označilo ozbrojené síly ČR za profesionály, ke kterým nemají výhrady. 26,85% spolupracujících považuje úroveň příslušníků ozbrojených sil ČR za průměrnou a dostatečnou. Teprve 5,56% dotázaných považuje jejich úroveň za podprůměrnou a 1,85% za naprosto nedostatečnou.

Otázka 8: Jaká byla úroveň kolegů z městské policie / PČR, se kterými jste spolupracovali?

Tabulka 8: Odborná úroveň příslušníků PČR / městské policie.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Průměrná úroveň, avšak dostačující</i>	50	45,87%
<i>Profesionálové, nemám k nim výhrady</i>	26	23,85%
<i>S městskou policií / PČR jsem nespolečně pracoval, takže nevím</i>	19	17,43%
<i>Podprůměrná úroveň, čekat jsem lepší</i>	10	9,17%
<i>Tragédie, naprosto nedostatečná úroveň</i>	4	3,67%

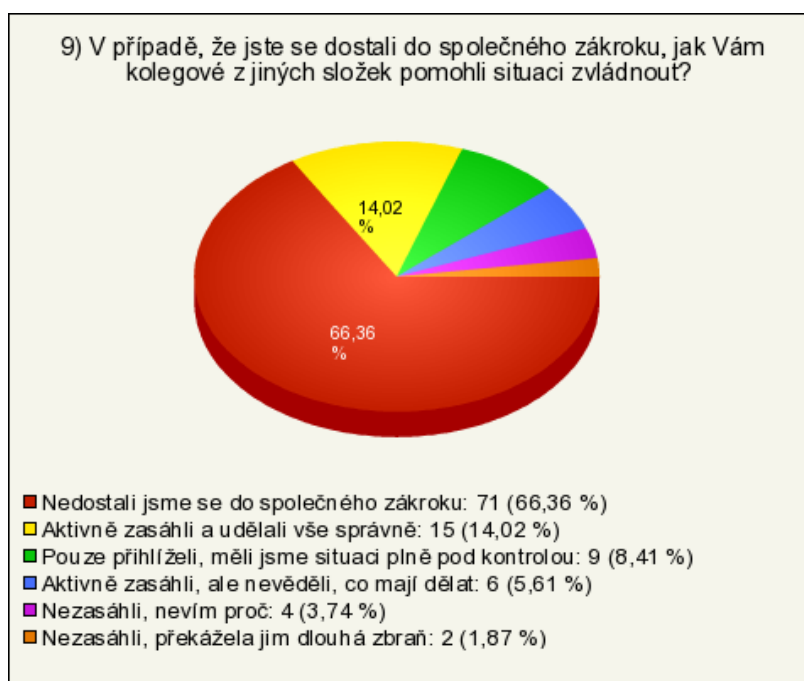
Obr. 15 - Odborná úroveň příslušníků PČR / městské policie. Zdroj: [61]

V rámci spolupráce mezi policisty a strážníky považuje 45,87% dotázaných odbornost kolegů z druhé policejní složky za průměrnou, avšak dostačující. Dalších 23,85% respondentů považuje tyto kolegy za profesionály bez výhrad. Teprve 9,17% dotázaných není spokojeno s úrovní kolegů a dalších 3,67% odpovídajících považuje dokonce jejich odbornou úroveň za naprosto nedostatečnou. Ovšem 17,43% účastníků výzkumu s další složkou nespolečně pracovalo, a tak jejich úroveň nemohlo objektivně zhodnotit.

Otázka 9: V případě, že jste se dostali do společného zákroku, jak Vám kolegové z jiných složek pomohli situaci zvládnout?

Tabulka 9: Způsob pomoci při společném zákroku.

Odpověď	Počet	%
Nedostali jsme se do společného zákroku	71	66,36%
Aktivně zasáhli a udělali vše správně	15	14,02%
Pouze přihlíželi, měli jsme situaci plně pod kontrolou	9	8,41%
Aktivně zasáhli, ale nevěděli, co mají dělat	6	5,61%
Nezasáhli, nevím proč	4	3,74%
Nezasáhli, překážela jim dlouhá zbraň	2	1,87%

Obr. 16 - Způsob pomoci při společném zákroku. Zdroj: [61]

V rámci spolupráce se do společného zákroku s další složkou nedostalo 66,36% respondentů. Ti ostatní zhodnotili společné zákroky tak, že u 14,02% případů kolegové zasáhli a vše provedli správně. V dalších 8,41% nezasahovali, jelikož dotázaní policisté a strážníci měli situaci plně pod kontrolou. V 5,61% případů se kolegové k zásahu připojili, avšak nevěděli, co mají dělat. V 3,74% nezasáhli vůbec bez známého důvodu a v 1,87% zasáhnout nemohli, jelikož jim v zákroku překážela dlouhá zbraň.

Otázka 10: Jaká byla úroveň této spolupráce obecně?

Tabulka 10: Úroveň spolupráce příslušníků PČR a MP s jinými složkami.

Odpověď	Počet	%
Úroveň ucházející, ale ještě že se nic nestalo	46	47,92%
Výborná, vše fungovalo, jak mělo	41	42,71%
Úroveň špatná, nic nefungovalo, byla to fraška	9	9,38%

Obr. 17 - Úroveň spolupráce s jinými složkami. Zdroj: [61]

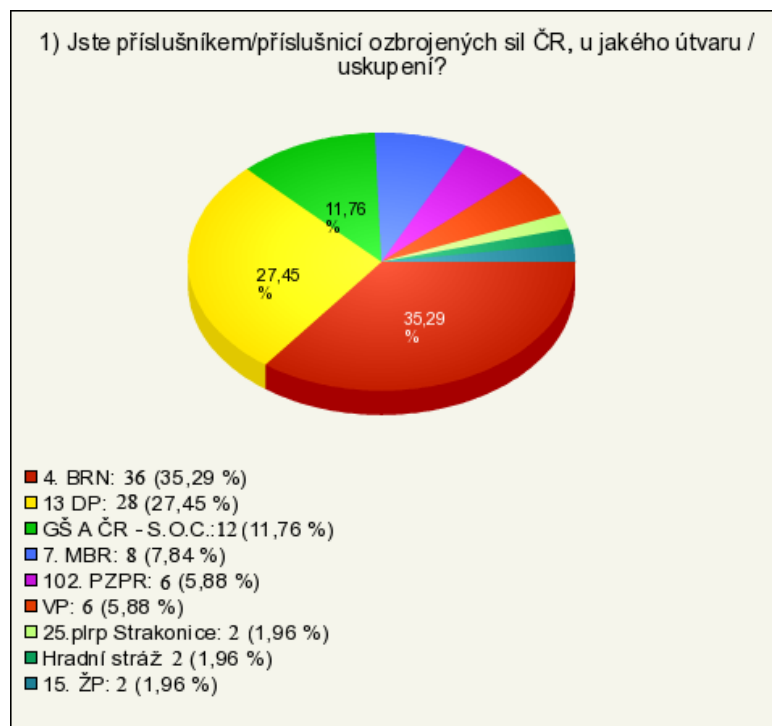
Necelá polovina dotázaných (47,92%) považuje úroveň spolupráce mezi nasazenými složka za ucházející, avšak jsou rádi, že se nic většího nestalo. Za výbornou úroveň spolupráce ji považuje 42,71% respondentů a 9,38% za naprosto špatnou a nefungující.

5.2 Výsledky dotazníkového šetření z pohledu příslušníků ozbrojených sil ČR

Otázka 1: Jste příslušníkem / příslušnicí ozbrojených sil ČR, u jakého útvaru / uskupení?

Tabulka 11: Příslušnost k útvaru / uskupení ozbrojených sil ČR.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>4. brn</i>	36	35,29%
<i>13. dp</i>	28	27,45%
<i>GŠ AČR - S.O.C.</i>	12	11,76%
<i>7. mb</i>	8	7,84%
<i>102. pzpr</i>	6	5,88%
<i>VP</i>	6	5,88%
<i>25. plrp Strakonice</i>	2	1,96%
<i>Hradní stráž</i>	2	1,96%
<i>15. žp</i>	2	1,96%

Obr. 18 - Příslušnost k útvaru / uskupení ozbrojených sil ČR. Zdroj: [62]

V rámci dotazníku přiznalo příslušnost k 4. brn celkem 35,29% dotázaných, k 13. dp celkem 27,45% a ke spolupráci na operační úrovni se zde přihlásilo 11,76% dotázaných z GŠ AČR S.O.C. Pouze 7,84% respondentů pochází ze 7. mb, 5,88% ze 102. pzpr. Nižší zastoupení mezi dotázanými mají další útvary jako VP (5,88%), 25. plrp (1,96%), Hradní stráž (1,96) a 15. žp (1,96).

Otázka 2: Byl/a jste v roce 2015 a 2016 nasazen/a v ČR při bezpečnostních protiteroristických opatřeních?

Tabulka 12: Nasazení příslušníků ozbrojených sil ČR při protiteroristických opatřeních v letech 2015 a 2016.

Odpověď	Počet	%
Ano	64	62,75%
Ne, ale kolegové mi o svém nasazení vyprávěli	38	37,25%

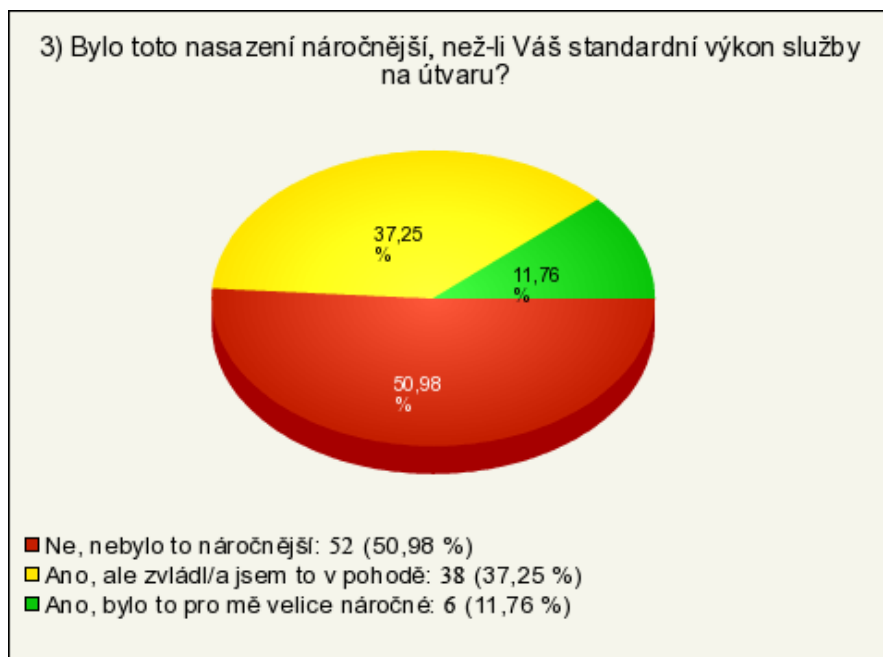
Obr. 19 - Nasazení příslušníků ozbrojených sil ČR při protiteroristických opatřeních v letech 2015 a 2016. Zdroj: [62]

Většina dotázaných příslušníků ozbrojených sil ČR (62,75%) byla nasazena v rámci protiteroristických opatření. Dalších 37,25% odpovídalo na dotazník na základě věrohodného vyprávění svých kolegů, kteří na těchto vnitrostátních opatřeních nasazeni byli.

Otázka 3: Bylo toto nasazení náročnější, nežli Váš standardní výkon služby na útvaru?

Tabulka 13: Náročnost nasazení příslušníků ozbrojených sil ČR při bezpečnostním opatření.

Odpověď	Počet	%
Ne, nebylo to náročnější	52	50,98%
Ano, ale zvládl jsem to v pohodě	38	37,25%
Ano, bylo to pro mě velice náročné	6	11,76%

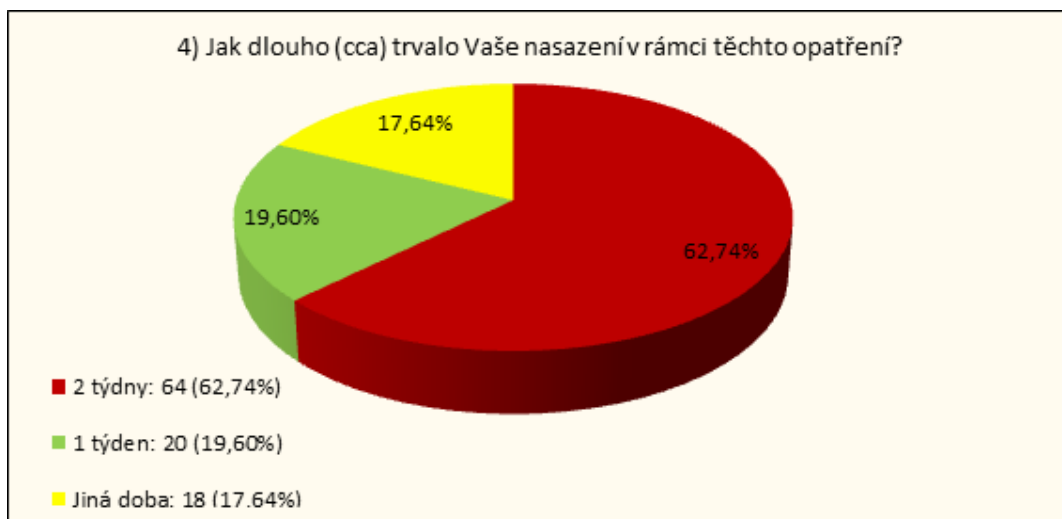
Obr. 20 - Náročnost nasazení příslušníků ozbrojených sil ČR při bezpečnostním opatření. Zdroj: [62]

Pro více než polovinu dotázaných (50,98%) nasazení v rámci bezpečnostních opatření po boku policejních složek nebylo náročnější, než jejich běžný výkon služby na útvarech. Pro 37,25% nasazení náročnější bylo, ale zvládli to bez větších potíží. Velice náročným se však stalo nasazení pro 11,76% dotázaných.

Otázka 4: Jak dlouho (cca) trvalo Vaše nasazení v rámci těchto opatření?

Tabulka 14: Doba nasazení příslušníků ozbrojených sil ČR při bezpečnostních opatřeních.

Odpověď	Počet	%
2 týdny	64	62,74%
1 týden	20	19,60%
Jiná doba	18	17,64%

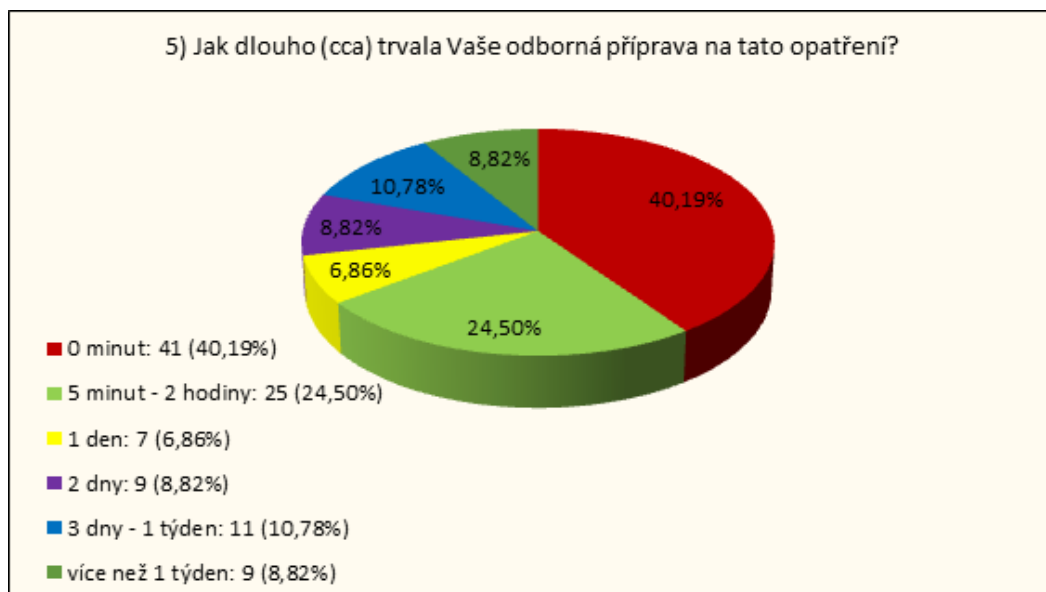
Obr. 21 - Doba nasazení příslušníků ozbrojených sil ČR při bezpečnostních opatřeních

Většina dotázaných (62,74%) byla nasazena po boku Policie ČR v rámci 14 denních rotací. Někteří další (19,60) byli střídáni již po týdnu. Ti ostatní (17,64%) uvedli nepřímé odpovědi jako např. „nepamatuji si“, „v řádu několika rotací“, apod.

Otázka 5: Jak dlouho (cca) trvala Vaše odborná příprava na tato opatření?

Tabulka 15: Doba odborné přípravy příslušníků ozbrojených sil ČR na prováděná bezpečnostní opatření.

Odpověď	Počet	%
0 minut	41	40,19%
5 minut - 2 hodiny	25	24,50%
1 den	7	6,86%
2 dny	9	8,82%
3 dny - 1 týden	11	10,78%
více než 1 týden	9	8,82%

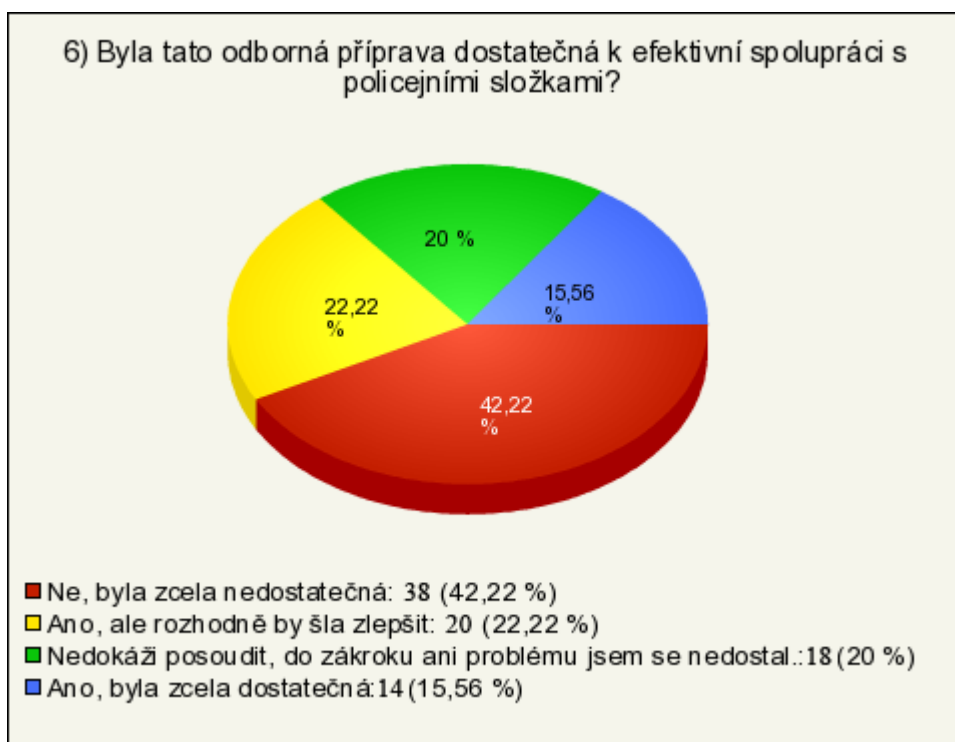
Obr. 22 - Doba odborné přípravy na provádění bezpečnostní opatření u příslušníků ozbrojených sil ČR

Z výše uvedeného vyplývá skutečnost, že odborná příprava příslušníků ozbrojených sil ČR vyčleněných k plnění úkolů Policie ČR, kteří byli nasazeni na mimořádná bezpečnostní opatření, vůbec neproběhla u 40,19% dotázaných. Dalších 24,50% odpovídajících bylo připravováno k plnění úkolů Policie ČR v rozmezí 5 minut – 2 hodiny. Teprve 6,86% respondentů bylo připravováno přibližně 1 den, v 8,82% případů celé 2 dny. V rozmezí 3 dnů – 1 týdne bylo připravováno 10,78% odpovídajících příslušníků ozbrojených sil ČR a více než 1 týden pouhých 8,82% dotázaných. Na rozdíl od policejních složek je u příslušníků ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Policie ČR nutná také příprava taktická.

Otázka 6: Byla tato odborná příprava dostatečná k efektivní spolupráci s policejními složkami?

Tabulka 16: Efektivita odborné přípravy příslušníků ozbrojených sil ČR pro spolupráci s policejními složkami.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Ne, byla zcela nedostatečná</i>	38	42,22%
<i>Ano, ale rozhodně by šla zlepšit</i>	20	22,22%
<i>Ano, byla zcela dostatečná</i>	14	15,56%
<i>Nedokáži posoudit, do zákroku ani problému jsem se nedostal</i>	18	20,00%

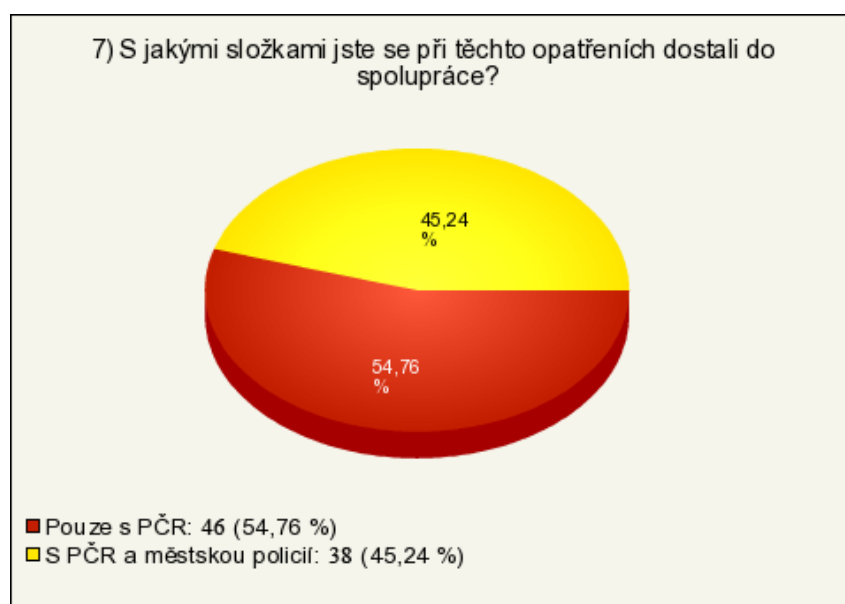
Obr. 23 - Efektivita odborné přípravy příslušníků ozbrojených sil ČR pro spolupráci s policejními složkami. Zdroj: [62]

Ohledně efektivity odborné přípravy k plnění úkolů Policie ČR příslušníci ozbrojených sil ČR uvedli, že pro 42,22% dotázaných byla zcela nedostatečná. Dalších 20,22% ji považuje za dostatečnou, avšak dává prostor k jejímu zlepšení. Za zcela dostatečnou ji považuje 15,56% respondentů a 20% ji nehodnotilo, jelikož nebyli ve společném zákroku ani řešení problému, kde by mohli svou přípravu prověřit.

Otázka 7: S jakými složkami jste se při těchto opatřeních dostali do spolupráce?

Tabulka 17: Spolupráce ozbrojených sil ČR s dalšími složkami v rámci bezpečnostních opatření.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Pouze s PČR</i>	46	54,76%
<i>S PČR a městskou policií</i>	38	45,24%

Obr. 24 - Spolupráce ozbrojených sil ČR s dalšími složkami v rámci bezpečnostních opatření. Zdroj: [62]

V rámci společného nasazení se dotázaní příslušníci ozbrojených sil ČR dostali do spolupráce pouze s PČR v 54,76%. Dalších 45,24% jejich dotázaných kolegů však spolupracovalo nejen s PČR, ale také s městskou policií.

Otázka 8: Jaká byla odborná úroveň kolegů z PČR (popřípadě MP) se kterými jste spolupracovali?

Tabulka 18: Odborná úroveň příslušníků PČR a MP.

Odpověď	Počet	%
Profesionálové, nemám k nim výhrady	36	42,86%
Průměrná úroveň, avšak dostačující	34	40,48%
Podprůměrná úroveň čekal jsem lepší	10	11,90%
Naprosto nedostatečná úroveň	4	4,76%

Obr. 25 - Odborná úroveň příslušníků PČR a MP. Zdroj: [62]

V rámci této otázky docházíme k výsledkům, že 42,86% respondentů považuje kolegy z policejních složek, se kterými spolupracovali, za profesionály bez výhrad. Jejich průměrnou, avšak dostačující úroveň zhodnotilo 40,48% dotázaných. Pro 11,9% byla úroveň kolegů zklamáním a očekávali větší profesionalitu, 4,76% hodnotí kolegy z policejních složek jako naprosto neprofesionální.

Otázka 9: V případě, že jste se dostali do policejního zákroku, jak jste situaci zvládli?

Tabulka 19: Způsob zvládnutí situace policejního zákroku příslušníky ozbrojených sil ČR.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Pouze jsem přihlížel/a, kolegové z policejní složky měli situaci plně pod kontrolou</i>	63	72,41%
<i>Aktivně jsem zasáhl/a, ale nevěděl/a jsem, co mám dělat</i>	12	13,79%
<i>Aktivně jsem zasáhl/a a udělal/a jsem vše správně</i>	9	10,34%
<i>Nezasáhl/a jsem, překázela mi dlouhá zbraň</i>	3	3,45%
<i>Nezasáhl/a jsem, měl/a jsem strach</i>	0	0,00%

Obr. 26 - Způsob zvládnutí situace policejního zákroku příslušníky ozbrojených sil ČR. Zdroj: [62]

Ohledně provádění společných zákroků a dalších situací policejní praxe uvedla většina dotázaných příslušníků ozbrojených sil ČR (72,41%), že pouze přihlíželi, jelikož kolegové z policejní složky měli situaci pod kontrolou. Dalších 13,79% respondentů zasáhlo aktivně, avšak nevěděli, co mají v takové situaci dělat. Jako svůj správný aktivní zásah hodnotilo 10,34% dotázaných. V 3,45% případech nemohli příslušníci ozbrojených sil ČR zasáhnout, jelikož jim k provedení policejního zákroku překážela jejich dlouhá zbraň.

Otázka 10: Jaká byla úroveň této spolupráce obecně?

Tabulka 20: Úroveň spolupráce příslušníků ozbrojených sil ČR s dalšími nasazenými složkami.

Odpověď	Počet	%
Úroveň ucházející, ale ještě že se nic nestalo	34	47,22%
Výborná, vše fungovalo, jak mělo	30	41,67%
Úroveň špatná, nic nefungovalo, byla to fraška	8	11,11%

Obr. 27 - Úroveň spolupráce příslušníků ozbrojených sil ČR s dalšími nasazenými složkami. Zdroj: [62]

V rámci zhodnocení spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR, popřípadě také městských policií vyjadřuje 47,22% dotázaných příslušníků ozbrojených sil ČR úroveň spolupráce jako ucházející, ovšem jsou rádi, že nedošlo k větším zásahům a akcím. Jako výbornou spolupráci označuje 41,67% respondentů. Jako nedostatečnou a špatnou úroveň ji považuje 11,11% dotázaných příslušníků ozbrojených sil ČR. Při společně konaných akcích většího rozsahu by zřejmě došlo ke změně výsledků a hodnocení.

5.3 Výsledky dotazníkového šetření z pohledu civilního obyvatelstva

Otázka 1: Zaregistrovali jste ve svém, okolním, nebo jiném městě / obci nějaké bezpečnostní opatření proti hrozbě terorismu v roce 2015 a 2016?

Tabulka 21: Povědomí o konaných bezpečnostních opatřeních.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Ano</i>	173	70,33%
<i>Ne, ale vím o tom ze sdělovacích prostředků</i>	68	27,64%
<i>Ne, nic o tom nevím (dále dotazník prosím nevyplňujte)</i>	3	1,22%
<i>Ne</i>	2	0,81%

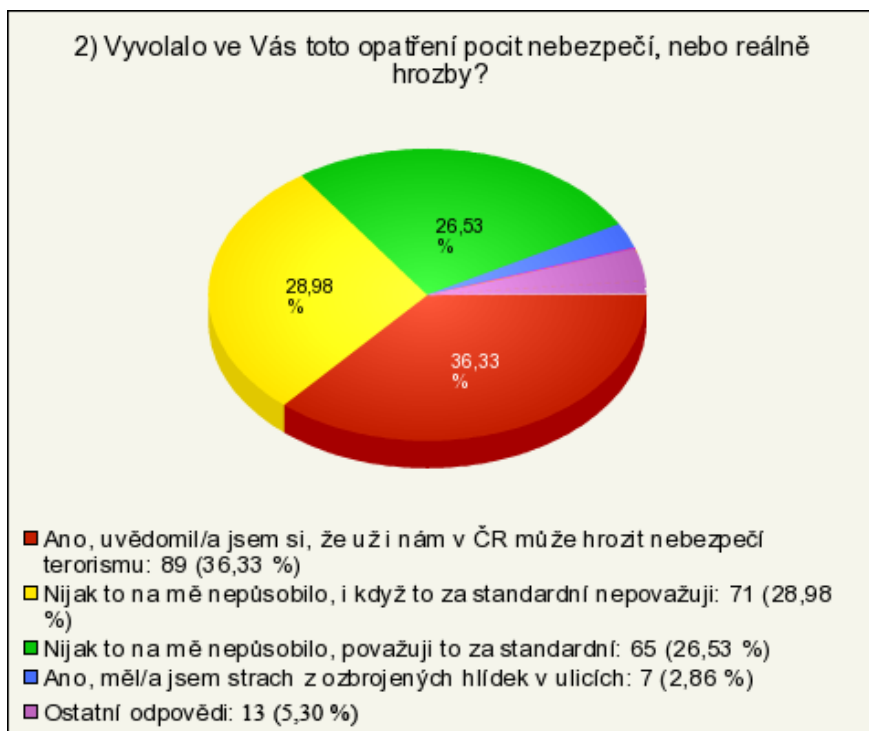
Obr. 28 - Povědomí o konaných bezpečnostních opatřeních. Zdroj: [63]

Z výše uvedeného šetření vyplývá, že většina dotázaných (70,33%) si byla plně vědoma probíhajících bezpečnostních opatření ve svém okolí. Alespoň ze sdělovacích prostředků se o probíhajících opatřeních dozvědělo 27,64% respondentů. Dalších 0,81% odpovídajících vůbec nezaregistrovalo, že tato bezpečnostní opatření v ČR probíhají. Ostatních 1,22% dotázaných nejen tato opatření nezaregistrovalo, ale ani o nich nemělo žádné informace ze svého okolí, ani ze sdělovacích prostředků. Jeden odpovídající k tomu navíc uvedl: „Nemám TV, neposlouchám rádio, takže netuším.“

Otázka 2: Vyvolalo ve Vás toto opatření pocit nebezpečí, nebo reálné hrozby?

Tabulka 22: Vyvolaný pocit nebezpečí a reálné hrozby u civilistů.

Odpověď	Počet	%
Ano, uvědomil/a jsem si, že i nám v ČR může hrozit nebezpečí terorismu	89	36,33%
Nijak to na mě nepůsobilo, i když to za standardní nepovažuji	71	28,98%
Nijak to na mě nepůsobilo, považuji to za standardní	65	26,53%
Ano, měl/a jsem strach z ozbrojených hlídek v ulicích	7	2,86%
Ostatní odpovědi	13	5,30%

Obr. 29 - Vyvolaný pocit nebezpečí a reálné hrozby u civilistů. Zdroj: [63]

Díky probíhajícímu bezpečnostnímu opatření společně s ozbrojenými silami ČR si 36,33% dotázaných uvědomilo, že už i v ČR může hrozit nebezpečí terorismu. Za standardní takové opatření nepovažuje 28,98% dotázaných občanů, avšak nijak to na ně nepůsobilo. Dalších 26,53% respondentů to za standardní považuje a nijak na ně takové opatření nepůsobilo. Naopak pro 2,86% odpovídajících bylo vyděšeno spíše ozbrojenými hlídkami v ulicích, než samotnou hrozbou terorismu. 5,30% reagujících odpovídalo jiným sdělením, jako např. „Myslím si, že policie a vojsko nemůžou být všude, tak to spíš považuji za komedii.“, „Považoval jsem to za zbytečné plašení, protože hlídky by stejně teroristickému činu nezabránily.“, „Ne, spíše jsem ocenil jejich profesionální nasazení.“, apod.

Otázka 3: Jaký efekt na civilní obyvatelstvo podle Vás mělo zvýšené bezpečnostní opatření?

Tabulka 23: Efekt bezpečnostního opatření na civilní obyvatelstvo.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Jako civilisté jsme se díky tomu cítili bezpečněji</i>	108	44,08%
<i>Na naši bezpečnosti to nic nezměnilo</i>	78	31,84%
<i>Měl/a jsem o to větší strach a bál/a jsem se chodit na veřejná místa</i>	25	10,02%
<i>Zbytečné plýtvání penězi, opatření k ničemu</i>	24	9,80%
<i>Ostatní odpovědi</i>	10	4,08%

Obr. 30 - Efekt bezpečnostního opatření na civilní obyvatelstvo. Zdroj: [63]

Díky zvýšenému bezpečnostnímu opatření se cítilo bezpečněji 44,08% dotázaných. Podle 31,84% odpovídajících provedená bezpečnostní opatření na bezpečnosti obyvatel nic nezměnila. Z důvodu strachu se veřejným místům raději vyhýbalo 10,2% respondentů a dalších 9,8% takové opatření považuje jen jako zbytečné plýtvání penězi. Ostatní odpovědi zvolilo 4,08% odpovídajících, kteří sdělili např.: „Uvědomoval jsem si snahu státu, nicméně si myslím, že by to sice urychlilo reakci složek, ale nezabránilo by to útoku. Jen by to (možná) zmenšilo počet obětí.“, „Před případným terorismem nás to neochrání (bohužel), ale můžou případně zmírnit následky.“, „Pocit bezpečí těch, kteří se cítí ohrožení (sebe nemyslím, ohrožená se necítím).“, apod.

Otázka 4: Myslíte si, z pohledu civilisty, že nasazení ozbrojených sil ČR (Armády, apod.) do ulic po boku policejních složek bylo efektivní k potlačení hrozby terorismu?

Tabulka 24: Efekt nasazení ozbrojených sil ČR po boku policejních složek z pohledu civilního obyvatelstva.

Odpověď	Počet	%
Ano, je dobře, že byly ozbrojené síly ČR nasazeny, zvýšilo to efektivitu opatření	119	48,57%
Ne, nasazení ozbrojených sil ČR bylo zcela zbytečné	47	19,18%
Nevím	37	15,10%
Ano, avšak policejní složky by zřejmě postačily	27	11,02%
Ostatní odpovědi	15	6,12%

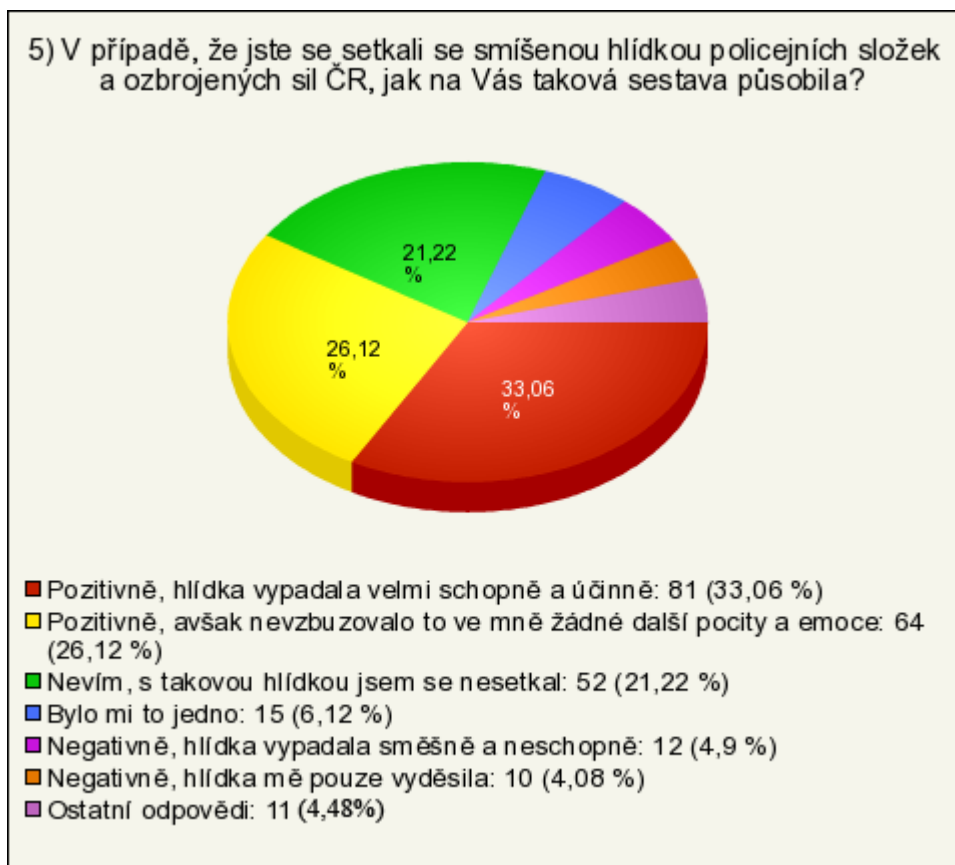
Obr. 31 - Efekt nasazení ozbrojených sil ČR po boku policejních složek z pohledu civilního obyvatelstva. Zdroj: [63]

Z pohledu civilistů bylo pro 48,57% dotázaných pozitivní, že byly nasazeny ozbrojené síly k plnění úkolů Policie ČR, což zvýšilo efektivitu samotného opatření. Naopak pro 19,18% respondentů bylo jejich nasazení zcela zbytečné. Policejní složky by postačily podle 11,02% odpovídajících a 15,1% odpovědělo: „Nevím“. Ostatní odpovědi vypsal 6,12% dotázaných. Ti uváděli např.: „Kdyby se něco stalo, nestačili by.“, „Ne, nemyslím si, že by to v případě útoku nějak pomohlo, ale pro pocit občanů to bylo jistě dobré.“, „Možná bylo nasazení ozbrojených sil unáhlené. Vojáci nejsou cvičeni na práci policie a naopak.“, apod.

Otázka 5: V případě, že jste se setkali se smíšenou hlídkou policejních složek a ozbrojených sil ČR, jak na Vás taková sestava působila?

Tabulka 25: Působnost smíšené hlídky policejních složek a ozbrojených sil ČR z pohledu civilního obyvatelstva.

Odpověď	Počet	%
<i>Pozitivně, hlídka vypadala velmi schopně a účinně</i>	81	33,06%
<i>Pozitivně, avšak nevzbuzovalo to ve mně žádné další pocity a emoce</i>	64	26,12%
<i>Nevím, s takovou hlídkou jsem se nesetkal/a</i>	52	21,22%
<i>Bylo mi to jedno</i>	15	6,12%
<i>Negativně, hlídka vypadala směšně a neschopně</i>	12	4,90%
<i>Negativně, hlídka mě pouze vyděsila</i>	10	4,08%
<i>Ostatní odpovědi</i>	11	4,48%

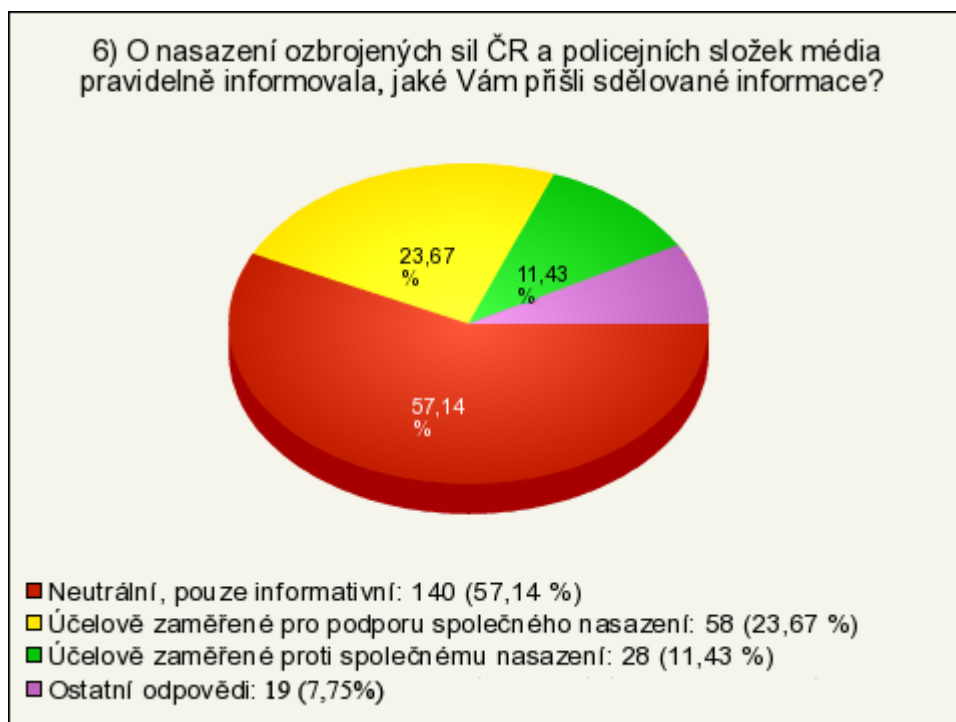
Obr. 32 - Působnost smíšené hlídky policejních složek a ozbrojených sil ČR z pohledu civilního obyvatelstva. Zdroj: [63]

Na 33,06% dotázaných působily společné hlídky policistů a příslušníků ozbrojených sil ČR pozitivně a velmi schopně. Nijak zvlášť to neřešilo 6,12% respondentů a dalších 21,22% se s takovou hlídkou vůbec nesetkalo. Negativně společná hlídka působila na 4,9% tím, že podle nich vypadala směšně a neschopně a pro 4,08% tím, že je pouze děsila svou přítomností. V rámci ostatních odpovědí od 4,48% dotázaných jsme se dozvěděli např.: „Působil na mě kontrast výstroje, PČR by měla svoje lidi lépe oblékat.“, „Bylo úsměvné, pokud kontrolovali bezdomovce (či feťáky). Jinak krom toho, že na ně byl pěkný pohled, to žádným jiným způsobem nepůsobilo.“, „Trochu negativně. Nepůsobilo to směšně, ale vojáci spíš vypadali jako přívěšky policistů.“, „Osobně jsem se s nimi nesetkal, nicméně z materiálů dostupných na internetu jsem měl dobrý pocit. Spolupráce PČR a AČR je pro zajištění bezpečnosti klíčová.“, apod.

Otázka 6: O nasazení ozbrojených sil ČR a policejních složek média pravidelně informovala, jaké Vám přišly sdělované informace?

Tabulka 26: Informace sdělované médiu z pohledu civilního obyvatelstva.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Neutrální, pouze informativní</i>	140	57,14%
<i>Účelově zaměřené pro podporu společného nasazení</i>	58	23,67%
<i>Účelově zaměřené proti společnému nasazení</i>	28	11,43%
<i>Ostatní odpovědi</i>	19	7,75%

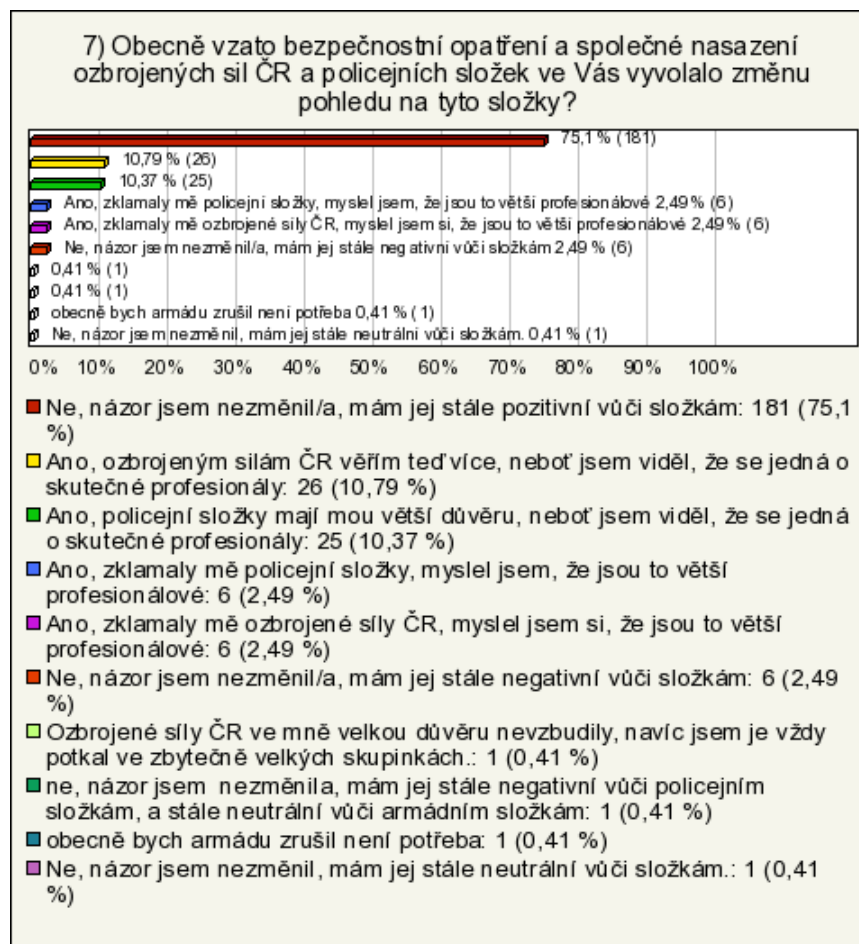
Obr. 33 - Informace sdělované médiu z pohledu civilního obyvatelstva. Zdroj: [63]

Ohledně informovanosti o společném nasazení ozbrojených sil ČR a policejních složek považuje mediální informace za neutrálně informativní 57,14% respondentů. Podle 23,67% byly informace účelově zaměřené pro podporu společného nasazení, podle 11,43% naopak proti společnému působení. U ostatních odpovědí od 7,75% dotázaných bylo sděleno např.: „Divadlo pro veřejnost, aby měla pocit, že se stát snaží něco dělat.“, „Podle různorodosti TV stanic. Některé neutrální, jiné účelové proti nasazení s důrazem na skandálnost.“, apod.

Otázka 7: Obecně vzato bezpečnostní opatření a společné nasazení ozbrojených sil ČR a policejních složek ve Vás vyvolalo změnu pohledu na tyto složky?

Tabulka 27: Pohled civilního obyvatelstva na bezpečnostní složky po bezpečnostním opatření.

Odpověď	Počet	%
<i>Ne, názor jsem nezměnil/a, mám jej stále pozitivní vůči složkám</i>	181	75,10%
<i>Ano, ozbrojeným silám věřím teď více, neboť jsem viděl, že se jedná o skutečné profesionály</i>	26	10,79%
<i>Ano, policejní složky mají mou větší důvěru, neboť jsem viděl, že se jedná o profesionály</i>	25	10,37%
<i>Ano, zklamaly mě policejní složky, myslel/a jsem, že to jsou větší profesionálové</i>	6	2,49%
<i>Ano, zklamaly mě ozbrojené síly ČR, myslel/a jsem, že to jsou větší profesionálové</i>	6	2,49%
<i>Ne, názor jsem nezměnil/a, mám jej stále negativní vůči složkám</i>	6	2,49%
<i>Ostatní odpovědi</i>	4	1,57%

Obr. 34 - Pohled civilního obyvatelstva na bezpečnostní složky po bezpečnostním opatření. Zdroj: [63]

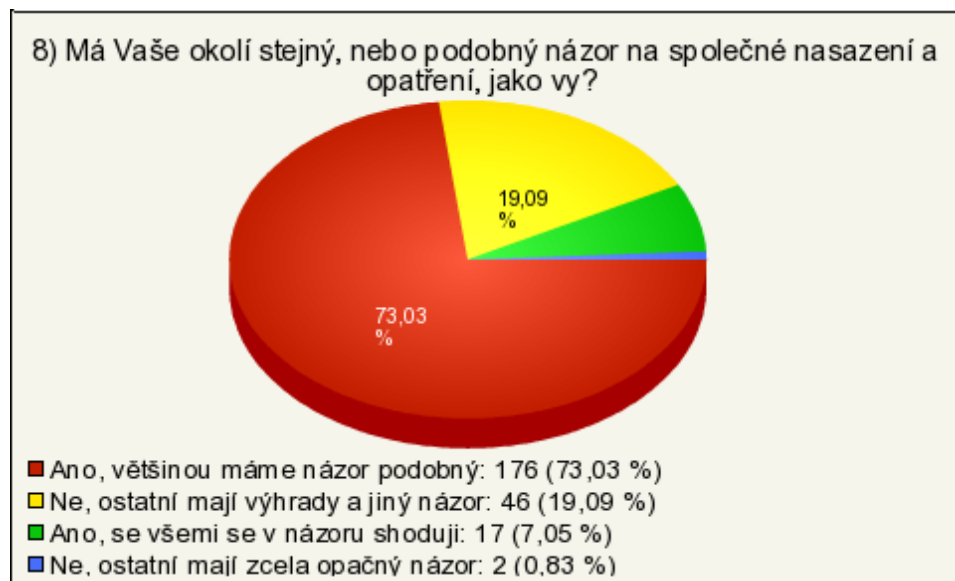
Ke změnám vnímání a pohledu na nasazené ozbrojené složky jsme zjistili, že si na ně svůj pozitivní náhled uchovalo 75,1% dotázaných. Naopak ještě pozitivnější názor než dříve má 10,79% respondentů na ozbrojené síly ČR a dalších 10,37% na policejní složky. Lepší mínění však dříve mělo o ozbrojených silách ČR 2,49% dotázaných, stejně tak 2,49% o policejních složkách. Stejně negativní názor vůči všem nasazeným složkám si uchovalo dalších 2,49% respondentů. Svůj názor nám ostatní odpovědi sdělilo 1,57% odpovídajících, a to: „Ozbrojené síly ČR ve mně velkou důvěru nevzbudily, navíc jsem je vždy potkal ve zbytečně velkých skupinkách.“, „Ne názor jsem nezměnila, mám jej stále negativní vůči policejním složkám a stále neutrální vůči armádním

složkám.“, „Obecně bych armádu zrušil, není potřeba.“, „Ne, názor jsem nezměnil, mám jej stále neutrální vůči složkám.“

Otázka 8: Má Vaše okolí stejný, nebo podobný názor na společné nasazení a opatření, jako Vy?

Tabulka 28: Názor civilního obyvatelstva na společné nasazení a bezpečnostní opatření.

Odpověď	Počet	%
Ano, většinou máme názor podobný	176	73,03%
Ne, ostatní mají výhrady a jiný názor	46	19,09%
Ano, se všemi se s názory shodují	17	7,05%
Ne, ostatní mají zcela opačný názor	2	0,83%

Obr. 35 - Názor civilního obyvatelstva na společné nasazení a bezpečnostní opatření. Zdroj: [63]

Ohledně obecného veřejného názoru na společné nasazení ozbrojených sil ČR a policejních složek při bezpečnostních opatřeních se 73,03% dotázaných většinou shoduje se svým okolím. Dalších 7,05% civilních respondentů se s okolím shoduje zcela. Jiný názor má okolí u 19,09% odpovídajících a dalších 0,83% jich je obklopeno lidmi, kteří na společné nasazení mají zcela opačný názor, než mají oni sami.

Otázka 9: Byla z Vašeho pohledu úroveň spolupráce ozbrojených sil ČR a policejních složek dostatečná?

Tabulka 29: Názor civilního obyvatelstva na spolupráci ozbrojených sil ČR a policejních složek při bezpečnostních opatřeních.

<i>Odpověď</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Ano, myslím si, že spolupráce mezi složkami fungovala</i>	123	51,46%
<i>Nevím</i>	83	34,73%
<i>Byla to zbytečnost</i>	16	6,69%
<i>Ne, myslím si, že spolupráce mezi složkami nebyla moc efektivní</i>	13	5,44%
<i>Ostatní odpovědi</i>	4	1,67%

Obr. 36 - Názor civilního obyvatelstva na spolupráci ozbrojených sil ČR a policejních složek při bezpečnostních opatřeních. Zdroj: [63]

Z této otázky vyplývá, že více než polovina dotázaných (51,46%) považuje úroveň spolupráce mezi nasazenými ozbrojenými silami ČR a policejními složkami za dostatečnou a funkční. 34,73% respondentů odpovědělo: „Nevím“, o nízké efektivitě spolupráce vypovědělo 5,44% odpovídajících a dalších 1,67% nám sdělilo jinou odpověď, jako např.: „Myslím, že by mělo dojít ke společnému nasazení, ale nikoliv vytvořením smíšených hlídek, ale rozdělením a kooperací složek, ve smyslu policie hlídá tyto prvky, ozbrojené síly jiné a jsou vzájemně koordinovány. Smíšené hlídky nejsou sevcičené, mají jiné úrovně, výcviky a jiný způsob zaměření. Doufám, že v případě aktivace by alespoň stříleli stejným směrem.“, „Ano, ale byl by prostor pro zlepšení, např. sjednotit dlouhé zbraně z důvodu kompatibility zásobníků u příslušníků PČR a AČR ve smíšené hlídce.“, apod.

Otázka 10: Co byste na spolupráci ozbrojených sil ČR a policejních složek změnili? (Otevřená otázka)

Zde 85,89% respondentů odpovědělo „Nevím“. Dalších 14,11% však svůj názor sdělilo. Následují jen ty nejzajímavější názory:

- „Uvítal bych častější spolupráci obou složek v podobě smíšených hlídek i v „běžném režimu“ – ne pouze v případě mimořádného stavu.“,
- „Možná případnou přítomnost třetího člena zdravotnických složek AČR nebo ZZS pro případné poskytnutí odborné první pomoci přímo na místě (samozřejmě i třetí člen by měl být ozbrojen, případně záchranáře kvalitně proškolen ve střelbě).“,
- „Stejně dlouhé zbraně. Případně častější společná cvičení.“,
- „Vojáci jsou policistům pouze na obtíž, jelikož neznají zákony a neumějí u zákroku správně zakročit.“,
- „Častější spolupráci, složky by neměly být vidět pouze tehdy, když se něco děje, lidé by je měli na ulici registrovat zcela běžně (už jen pro pocit většího bezpečí občana).“,
- „Komunikaci s občany.“.

Z výše uvedeného vyplývá, že většina respondentů (85,9%) nechává řešení na funkcionářích zasahujících složek. Dalších 14,11% dotázaných se snažilo hledat podněty ke zlepšení, a to převážně konstruktivního charakteru. Jako pozitivní se jeví zájem veřejnosti o nasazení ozbrojených sil v rámci zajišťování vnitřní bezpečnosti ČR.

5.2 SWOT analýza společného nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR

Tabulka 30: SWOT analýza společného nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ◦ profesionální příslušníci jednotlivých ozbrojených složek ◦ legislativní zakotvení společného nasazení ◦ podpora velké části veřejnosti ◦ modernizace techniky a vybavení u ozbrojených složek 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ slabá motivace příslušníků ozbrojených složek, nízké platové ohodnocení ◦ personální podstavy ozbrojených složek a tím vyšší náročnost nasazení na jednotlivce ◦ často nízká úroveň výcviku a přípravy u některých jednotlivců ◦ nekvalitní a nedostupné proky balistické ochrany jednotlivce
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ◦ další zlepšování vzájemné spolupráce ozbrojených složek ◦ zvyšování povědomí o fungování ozbrojených složek u civilního obyvatelstva ◦ zlepšení výcviku a přípravy ke konkrétním činnostem v rámci spolupráce ◦ zajištění větší bezpečnosti civilního obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ větší rizika zranění a úmrtí pro nasazené příslušníky ozbrojených složek ◦ finanční náročnost realizace společného nasazení ◦ více útoků extremistů na ozbrojené složky a státní aparát ◦ možné selhání jednotlivců v plnění úkolů, na které nebyli dostatečně připravováni

5.2.1 Silné stránky (Strenghts)

Silnými stránkami a faktory společného nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR je fakt, že jejich příslušníci vykonávají tato povolání jako svou profesi. Lze proto očekávat, že se jedná o prověřené, spolehlivé a bezúhonné jedince, kteří jsou pro výkon služby vycvičeni a vyškoleni. Jistý standard profesionality a spolehlivosti v plnění úkolů je proto základem úspěchu společného nasazení těchto složek.

Legislativní zakotvení společného nasazení, které nalezneme hned v několika zákonech Sbírky zákonů ČR, dává těmto složkám zvláštní oprávnění, kterým disponují v rámci jejich praxe. Bez možnosti aplikace těchto oprávnění v praxi, ať už slovem, či silou, by zřejmě výsledky konané práce a praxe nebyly příliš výrazné.

Podpora veřejnosti směrem k těmto složkám je důležitá od základu. Ovlivňuje totiž jak strategické rozhodování a podporu vedoucích a politických činitelů, tak menší operační nutnost organizování represivních akcí, ale především samotné chování obyvatel k nasazeným ozbrojeným silám a policejním složkám v místě jejich působení.

Ozbrojené síly ČR a Policie ČR v posledních letech výrazně investují do novelizace techniky a vybavení pro plnění svých úkolů. Ať už se jedná o novější výzbroj, výstrojní součástky, anebo o služební vozidla, investice do těchto pokroků jsou viditelné. Díky modernějšímu vybavení mohou tyto složky plnit své úkoly efektivněji.

5.2.2 Slabé stránky (Weaknesses)

Negativním způsobem se na společném nasazení podepisuje mnohdy nedostatečná motivace příslušníků těchto složek. Ta ve většině případů bývá způsobena nedostatečným finančním ohodnocením provedené práce, nebo nevhodným přístupem nařízených funkcionářů k jednotlivcům. Výkon služby poté provádí méně efektivním a svědomitým způsobem, nežli jejich dobře motivovaní a nadšení kolegové.

S tím souvisejí také personální podstavy u těchto složek. Nedostatek příslušníků způsobuje, že ti, kteří v činné službě jsou, musí plnit větší množství úkolů, jsou častěji nasazeni, nebo jsou nepravidelně a ve větším množství povolávaní na mimořádné směny za další kolegy. To v delším časovém sledu vyčerpává jednotlivce natolik, že výrazně klesá jejich efektivita výkonu služby a plnění úkolů.

Personální podstavy a množství plněných úkolů také způsobují dosti omezenou možnost výcvikových aktivit. To se následně negativně projevuje zejména při plnění úkolů na veřejnosti, kdy bývají nedostatky spatřovány a vnímány mnohem více, než pozitivní a nadstandardní výkony. To pak snižuje nejen prestiž, ale také efektivitu celé spolupráce a nasazení.

Ozbrojené nasazení v rámci bezpečnostních protiteroristických opáření, kde je značná šance ozbrojené konfrontace a rizikových zákroků s sebou nese potřebu chránit nasazené příslušníky ozbrojených složek. Avšak když balistická ochrana je nedostupná, anebo nekvalitní, klesá v rámci vlastní sebezáchovy ochota jednotlivců nadměrně riskovat v případě rizikového ozbrojeného střetu.

5.2.3 Příležitosti (Opportunities)

Společným nasazením více ozbrojených složek dochází k vzájemnému poznávání protějščí složky, lepšímu porozumění jejich práci a celkové zlepšování vztahů při společném zajišťování vnitřní bezpečnosti státu.

V očích veřejnosti je společné nasazení jistou osvětou v činnosti nasazených složek a ukázkou toho, že se mají občané na koho obrátit s žádostí o pomoc. Občané tím také mohou vidět smysl existence těchto složek.

Praxí v rámci společného nasazení dochází k odkrývání nedostatků nejen v rámci používaných prostředků a výstroje, ale především v oblasti výcviku a odborné přípravy. Pouze odhalením slabých článků v oblasti přípravy může dojít k jejich následné nápravě a zefektivnění pro budoucí společná nasazení.

Samotné „ostré“ nasazení a realizace schopností a možností složek dává smysl pro nasazené jednotlivce v možnosti zúročit své nabyté znalosti a zkušenosti v praxi pro zajištění bezpečnosti a pomoci ostatním, zejména civilnímu obyvatelstvu, které tyto složky chrání.

5.2.4 Hrozby (Threats)

Bezpečnostní opatření bývají organizována z důvodu zvýšeného nebezpečí založeného na základě konkrétních hrozeb. To, v závislosti na druhu opatření a hrozby, s sebou nese zvýšené riziko pro nasazené příslušníky bezpečnostních složek, kteří v rámci rizikového výkonu služby mohou snadněji přijít ke zranění, či zemřít.

Celková realizace bezpečnostních opatření jsou finančně náročnější, nežli běžný provoz ozbrojených složek. Nasazení většího množství techniky,

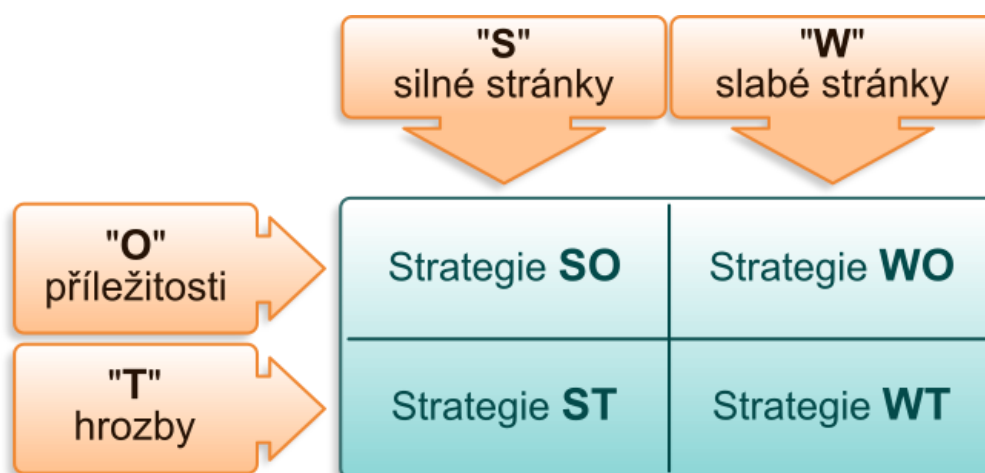
příslušníků ozbrojených složek, logistické zabezpečení, to vše s sebou nese vysoké finanční náklady, které pak mohou chybět na jiných potřebných místech.

Preventivní a represivní činnost určená k potlačení konkrétních hrozeb s sebou nese zvýšenou pozornost nejen těch, proti kterým opatření směřuje, ale také proti extremistům, kteří s nasazením a činností ozbrojených složek nesouhlasí. Ti následně ve zvýšené míře podnikají zákeřné útoky jak na příslušníky těchto složek, tak na jejich techniku a celý systém, kterého jsou tyto složky součástí.

Na základě nedostatečné přípravy jednotlivců k plnění některých úkolů může dojít k jejich selhání. To může mít za následek nejen samotný neúspěch při plnění úkolů, ale také možné zranění či smrt nedostatečně připraveného jednotlivce, nebo ostatních v jeho okolí.

5.2.5 Vhodná strategie řešení

Vhledem k rozdílným možnostem prvků soukromé a veřejnoprávní sféry považujeme za ideální zvolit strategii „W – O“ (Weaknesses – Opportunities). Tedy strategii založenou na co největší eliminaci slabých stránek pro posílení příležitostí stávajících, nebo nově vzniklých. V našem případě se jedná o strategii zlepšení motivace jednotlivců, zlepšení personální situace složek, zvýšení množství a kvality odborné přípravy a větší dostupnost a kvalitu ochranných prvků jednotlivce k zajištění ještě lepší spolupráce zúčastněných složek, ke zvýšení povědomí o fungování složek v očích veřejnosti, k účinnějšímu a efektivnějšímu plnění úkolů a tím i většímu zajištění bezpečnosti obyvatelstva.

Obr. 37 – Strategie SWOT analýzy. Zdroj: [64]

5.3 Hodnocení hypotéz

Na začátku výzkumné části práce byly stanoveny 2 hypotézy, které jsou v následujících řádcích zhodnoceny na základě výsledků dotazníkového šetření.

Hypotéza 1: Příprava příslušníků ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Policie ČR byla na dostatečné úrovni.

O odbornou přípravu příslušníků ozbrojených sil ČR nasazených k plnění úkolů Policie ČR jsme se zajímali v dotazníkové části výzkumu určené výhradně pro příslušníky ozbrojených sil ČR, a to v otázkách 5 a 6. Zde bylo zjištěno, že největší část respondentů (40,19%) nebyla na nasazení k plnění úkolů Policie ČR připravována vůbec, další větší část dotázaných (24,50%) byla připravována v rozmezí 5 minut až 2 hodin. V otázce 6 největší část odpovídajících (42,22%) uvedla navíc přípravu jako zcela nedostatečnou. Výsledkem výzkumu byla tato hypotéza popřena.

Hypotéza 2: Spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR probíhala dostatečně profesionálně.

Odpověď na tuto hypotézu jsme zjišťovali dotazníkovou metodou jak u příslušníků ozbrojených sil ČR v otázce 10, tak u příslušníků Policie ČR a městských policií také v 10. otázce. Policisté a strážníci označili v 47,92% úroveň spolupráce jako ucházející a v 42,71% jako výbornou. V případě ozbrojených sil ČR se jednalo o úroveň ucházející v 47,22% a o úroveň výbornou v 41,67% odpovědí. Tato hypotéza byla tedy jednoznačně potvrzena.

6 DISKUZE

V následující části práce bude obecně zhodnocena spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR, popřípadě také městských policií, a to včetně zjištěných výsledků z našeho výzkumu. V mnoha případech se realita neseťká s fakty, které nám jsou z dostupných zdrojů předkládány. Dochází k fatálnímu zkreslení situace a vytvoření dojmu, že systém a jeho prvky se zdají být bezchybné, což ale často neodpovídá skutečnosti v reálném světě ozbrojených složek.

Začneme se zhodnocením výzkumu nasazení a spolupráce v rámci bezpečnostního opatření TEROR 2016 ze strany Policie ČR, případně s nimi úzce spolupracujícími strážníky. Ti, kteří se zúčastnili našeho výzkumu, byli nasazeni v 88,52% v rámci tohoto opatření. Vzhledem k tomu, že bezpečnostní opatření se týkalo především hlavního města Prahy, dále - Ostravy, Brna a dalších větších měst, neočekávali jsme v našem výzkumu větší zastoupení nasazených policistů a strážníků. Ohrožení terorismem nebylo v menších okresech a obcích v takové míře, jako je ve velkých městech napříč ČR.

Proto se takové opatření na mnoha místech prakticky nerealizovalo. Co se týče náročnosti nasazení při bezpečnostním opatření uvedlo 64,46% dotázaných, že jejich nasazení nebylo náročnější, než jejich běžný výkon služby. Policisté a strážníci měli v rámci tohoto nasazení určitou výhodu oproti příslušníkům ozbrojených sil ČR, jelikož byli nasazeni tzv. „ve svém prostředí“. Prováděli výkon své služby, který pouze směřovali na konkrétní plnění specifických úkolů, ale stále v rámci svého zaměření. Na většině míst tak postačil běžný směnný výkon služby, který nebylo potřeba posilovat. Ve větších městech, kde toto opatření bylo mnohem výraznější, bylo naopak často nutné výkon služby posílit. 31,40% dotázaných uvedlo, že nasazení bylo náročnější,

než jejich standardní výkon, avšak zvládli jej. Mohlo se jednat právě o náročnost ve větším počtu odsloužených směn a hodin, nebo také o změnu náplně výkonu služby, že např. místo běžné autohlídky plnili úkoly jako pěší hlídka v obchodním centru, apod. 4,13% dotázaných uvedlo toto nasazení jako velmi náročně a absolvovali ho pravděpodobně jako přesčasové směny navíc se změnou služební výkonnosti.

S odkazem na odbornou přípravu bezpečnostních opatření se nejednalo ze strany policistů a strážníků o velkou komplikaci, jako v případě ozbrojených sil ČR. Jak již bylo řečeno dříve, jednalo se spíše o upřesnění plnění konkrétních úkolů na konkrétních místech, popřípadě o přiřazení spolupracujících příslušníků ozbrojených sil ČR pod jejich vedení. S ohledem na spolupráci s dalšími složkami se policisté a strážníci dostali ke vzájemné spolupráci jen mezi sebou v 57,89% případů. To je opět poměrně očekávaný výsledek, jelikož ozbrojené síly ČR byly nasazeny převážně v hl. m. Praze, Brně a Ostravě. Spolu s ozbrojenými silami ČR a vzájemně mezi policejními složkami tedy spolupracovalo pouze 26,32% dotázaných a výhradně jen s ozbrojenými silami ČR dalších 15,79%. Ti, co spolupracovali s ozbrojenými silami ČR, byli s jejich profesionální úrovní ve většině případů spokojeni. Ovšem zde vyvstává otázka, jak hodnotit danou pozitivní zpětnou vazbu. Vzhledem k možnosti, že se hlídka nedostala do společného zákroku, nebo k provádění složitějších úkonů, nebylo jak reálně ověřit jejich skutečnou profesionalitu zejména v policejní praxi. Na to reagoval také jeden z respondentů v našem výzkumu větou: „*Chodit po obchodáku se samopalem nevyžaduje žádnou odbornost.*“ Do společného zákroku s ozbrojenými silami ČR se nedostalo 66,36% policistů a strážníků. Z těch zbylých, kteří společně zakročovali, bylo s jeho průběhem spokojeno 14,02% dotázaných. V 5,61% musely policejní složky příslušníky ozbrojených sil ČR úkolovat v jejich konání, protože nevěděli, jak zakročit a co při zákroku dělat. Na druhou stranu ale i toto je dobrý případ ukázky spolupráce,

kdy za použití improvizace a vzájemné komunikace bylo nakonec dosaženo účelu sledovaného zákrokem. Jen dle 3,74% respondentů příslušníci ozbrojených sil ČR nezasáhli, ačkoliv zasáhnout měli.

Celkově v rámci našeho výzkumu hodnotí policejní složky spolupráci s ozbrojenými silami ČR kladně. Za zcela nedostatečnou ji hodnotí jen 9,38% dotázaných. Obecně však efektivita z pohledu policistů a strážníků nebyla významně vysoká. Nejčastěji kritizované bylo celkové zabezpečení a informovanost týkající se celého opatření. Velení často úkolovalo své podřízené bezpředmětnými a náročnými úkoly, jako střežení jednoho místa bez možnosti střídání, přísunu tekutin a stravy po dobu 4 - 12 hodin. Ti policisté, kteří byli na bezpečnostní opatření převeleni z jiných krajů, byli často ubytováni na civilních ubytovnách nižší kategorie, jelikož jim nebylo zařízeno jiné ubytování. Téměř naprostá absence balistické ochrany na běžných odděleních byla dalším negativně vnímaným aspektem celého opatření. Velké množství policistů a strážníků bylo v rámci své ochrany a bezpečnosti odkázáno na své soukromé prvky balistické ochrany pořízené z vlastních finančních zdrojů, jelikož na odděleních prvky balistické ochrany buď nebyly vůbec, nebo byly uzamčené ve skladech a nebyly vydávány. Vzhledem k personálním podstavům Policie ČR a městských policií byli často posíláni do přímého výkonu služby také policisté z administrativních funkcí. Na několika odděleních Policie ČR s největším personálním podstavem bylo běžnou praxí, že hlídková služba byla složená ze dvou policistů a ke spolupráci s ozbrojenými silami ČR byli vyčleněni příslušníci Policie ČR působící v kancelářích. Ti však často v „bojové“ přípravě byli na dosti podprůměrné úrovni, jelikož oproti kolegům v přímém výkonu služby absolvují ročně mnohem menší počet profesních výcviků. O to větší náročnost pro tyto policisty, zejména pro tzv. „zpracovatele“ bylo to, že mimo službu po boku příslušníků ozbrojených sil ČR museli také plnit své běžné administrativní úkoly. Docházelo proto

k jejich častým přesčasovým službám a celkovému vyčerpání a po několika takových směnách se jejich únava značně projevovala.

Vyhodnocení nasazení a spolupráce v rámci bezpečnostního opatření TEROR 2016 ze strany ozbrojených sil ČR bylo taktéž zkoumáno formou dotazníkového šetření. V 62,75% byli respondenti z řad ozbrojených sil ČR nasazení v rámci protiteroristických opatření. Ti ostatní, kteří se výzkumu také zúčastnili, odpovídali na základě vyprávění svých kolegů, kteří byli k plnění úkolů policie nasazení. Vzhledem k celkovému počtu příslušníků ozbrojených sil ČR a jejich pouze malé části nasazené po boku Policie ČR považujeme za úspěch v našem výzkumu množství odpovědí přímo od nasazených respondentů. 50,98% příslušníků ozbrojených sil ČR hodnotí toto nasazení, v porovnání s jejich standardním výkonem služby na útvarech, jako stejně náročné. U 37,25% dotázaných bylo toto nasazení náročnější a u celých 11,76% velice náročné. Toto hodnocení závisí na způsobu plnění konkrétních úkolů a jejich náročnosti. Smíšené hlídky vykonávaly činnost formou motorizované hlídkové činnosti, pěší hlídkové činnosti ve svěřených úsecích, či stacionárním dohledem na konkrétních místech. Logistické zabezpečení, množství lidí v místě výkonu hlídkové služby a plnění konkrétních úkolů, to vše mělo vliv na náročnost služby. Doba nasazení se u dotázaných také lišila. 62,74% respondentů bylo nasazeno po dobu 2 týdnů. 19,60% nasazených vykonávalo službu na bezpečnostním opatření pouze 1 týden. V 17,46% případů se jednalo o jinou dobu nasazení.

Asi nejzásadnější otázkou pro příslušníky ozbrojených sil ČR nasazených v rámci protiteroristických opatření byla neznámá doba trvání odborné přípravy na toto nasazení k plnění úkolů Policie ČR. Díky tomu se dozvídáme dosti alarmující informace. Celých 40,19% respondentů uvedlo, že žádná odborná příprava neproběhla. 24,50% dotázaných absolvovalo

odbornou přípravu k policejní praxi v rozmezí 5 minut – 2 hodiny. Tedy více než polovina příslušníků ozbrojených sil ČR absolvovala nedostatečnou, nebo žádnou přípravu na činnost, ke které nebyli dříve vycvičeni ani proškoleni. Ve většině případů tato příprava měla podobu vytištění několika paragrafů ze zákona o Policii ČR, popřípadě adresy místa působení. To trefně popsal jeden z policejních respondentů tvrzením: „Osobně jsem zjistil značné nedostatky v informovanosti kolegů z AČR ohledně právního rámce jejich nasazení, jejich oprávnění a povinností. Dle mého byli ze strany velení naprosto nedostatečně informováni. Pouze jim bylo do skupiny vytištěno několik paragrafů ze zákona o PČR.“ Stále však řešíme pouze teoretickou a legislativní rovinu. Ta praktická je poněkud složitější. Policisté a strážníci absolvují několik měsíců základní odborné přípravy (ZOP) a nespočet odborných výcviků a školení k policejní praxi. Je proto nemožné příslušníky ozbrojených sil ČR na policejní službu připravit za 0 minut – 2 hodiny. Samozřejmě záleží na způsobu a druhu řešeného problému a zákroku, ale i tak se jeví provedená příprava jako zcela nedostatečná. To také uvedla v dotazníkovém šetření nejvíce zastoupená skupina 42,22% dotázaných. Za zcela dostatečnou ji považuje 15,56% dotázaných příslušníků ozbrojených sil ČR. Nasazení bylo realizováno v 1. stupni ohrožení terorismem, což je stupeň vyžadující „zvýšenou bdělost“. Můžeme jen spekulovat, jaká by byla efektivita nasazení v rámci opatření při 3. stupni ohrožení terorismem („vysoká míra jistoty, že se něco stane“) s takovou odbornou přípravou ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Policie ČR.

V rámci spolupráce ozbrojených sil ČR s policejními složkami se ke spolupráci pouze s Policií ČR dostalo 54,76% respondentů. Zbylých 45,24% spolupracovalo kromě Policie ČR také s městskou policií v místě nasazení. Více než 80% z nich ohodnotilo jejich odbornou úroveň za zcela profesionální, nebo průměrnou a dostatečnou. V případech, kdy se příslušníci ozbrojených sil ČR dostali společně s policejní složkou do

zákroku, se jejich zásahová činnost značně lišila. V 72,41% případů policejním složkám nijak v zákroku nepomohli, díky tomu, že tyto policejní složky měly situaci plně pod kontrolou a jejich zásah tak nebyl nutný. V 13,79% případů tito příslušníci ozbrojených sil ČR zasáhli, avšak nevěděli, co mají dělat. Byli proto zpravidla vedeni a úkolováni policisty, nebo strážníky na místě zákroku. 10,34% zasahujících vojáků zhodnotilo svůj podíl v zákroku jako správně provedený.

Celkově v rámci našeho výzkumu hodnotí ozbrojené síly ČR spolupráci s policisty a strážníky při tomto bezpečnostním opatření pozitivně. Pouze v 11,11% případů hodnotí spolupráci jako zcela nedostatečnou. Z pohledu příslušníků ozbrojených sil ČR znamenala účast na bezpečnostních opatřeních po boku Policie ČR a městských policií spíše zpestření služby a výcviku, zkrátka „něco, co nezažijí běžně“. Vysloven byl také názor, že se jednalo o „zefektivnění činnosti Policie ČR za čas a peníze ministerstva obrany.“. Přínos posílení policejní služby však jejich nasazení rozhodně mělo, a to hned v několika aspektech. Tím nejpodstatnějším je podpora zajišťování vnitřní bezpečnosti státu. Jistě, že na některých místech nasazení nemuselo působit zcela bezodkladně, obzvláště když lidé vídali společné hlídky na několika desítkách míst pouze řešit bezdomovce, narkomany a další běžné pouliční sociálně patologické jevy. Ovšem zejména na terminálech mezinárodních letišť, hlavních vlakových a autobusových nádražích, velkých obchodních centrech a pražském metru měla přítomnost zesílených smíšených hlídek velký význam. Předchozí zkušenosti ze západní Evropy jasně ukazují, na jaký druh „měkkých cílů“ se teroristé soustřeďují nejčastěji. Proto posílení ochrany těchto míst bylo jasnou volbou zejména v oblasti operační spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR, kdy Operační odbor Policejního prezidia ČR správně vyhodnotil riziková místa, na která byla hlídková činnost smíšených hlídek plánovaně zaměřena. Dalším pozitivním aspektem společného nasazení

bylo prověření schopnosti ozbrojených sil ČR působit v oblasti plnění úkolů Policie ČR. Tím byla prověřena jejich spolupráce na strategické, operační i taktické úrovni. Obzvláště prověření spolupráce na taktické úrovni bylo pro nasazené příslušníky ozbrojených sil ČR velkou zkušeností. Měli možnost si v reálném nasazení vyzkoušet náročnou policejní práci, poznat z jejich pohledu mnohdy nevídané prvky pouličního života a jiný druh zajišťování bezpečnosti, než na který jsou ze své služby zvyklí. Navíc jejich nedostatečnou odbornou přípravou byli často předhozeni do provádění činností, kde neznali její právní základ ani způsob praktického aplikování vůči řešeným osobám. To vše otevřelo možnost poznání zásadních nedostatků v přípravě příslušníků ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Policie ČR, které je možno napravit již od základu. Vzhledem k aktuální bezpečnostní situaci se nebude zřejmě v budoucnu jednat jen o nasazení v rámci 1. stupně ohrožení terorismem.

Se stupňujícím se ohrožením je potřeba větší a větší profesionalita nasazení.

Nasazení ovšem s sebou neslo také negativní aspekty spojené s působením vojáků činné služby po boku policejních složek. Nedostatečná odborná příprava již byla výše zmíněna. Zaměříme se proto spíše na nedostatečné „uvědomění si“ některých příslušníků ozbrojených sil ČR ve změně prostředí a vykonávané práce. Často si neuvědomovali, že věci a zvyklosti, ke kterým jsou vycvičení, mohou být jiným způsobem aplikovatelné, či přímo neaplikovatelné v civilním urbanistickém prostředí. Jedním z takových způsobů odlišných zvyklostí je zacházení s dlouhou zbraní na veřejných místech. Logicky je rozdílné, mimo základní prvky bezpečnosti, zacházení se zbraní v polních podmínkách a uprostřed města. V základních zvyklostech jsou příslušníci ozbrojených sil ČR cvičeni např. svou zbraň mít stále na dosah, nejdále však na 1 metr od sebe. V polních podmínkách zcela běžná praxe. Ovšem je známo několik případů, obzvláště z letiště Václava Havla v pražské

Ruzyni, kde vojáci 4.brn své dlouhé zbraně odložili na stůl na veřejném terminálu při obědové pauze v stravovacím zařízení McDonalds. Dalším případem pak byl dotaz občana v jednom obchodním centru směrem k příslušníkovi ozbrojených sil ČR, jakou balistickou ochranu používá ve svém nosiči balistických plátů a kolik tato ochrana váží. Odpovědí mu bylo: *„Pláty tam nemám, je vedro, přece se s tím nebudu tahat.“* Zde narážíme na rozdíl, že v civilizovaném prostředí jsou uniformované složky na očích, lidé si jich všímají a pozorují je při každém jejich kroku. Takovýto neuvážený krok k veřejnosti v jejich očích diskredituje nejen posláním ozbrojených sil ČR a celé společné nasazení, ale také jednotlivce zařazené v ozbrojených silách ČR obecně. Proto by bylo nanejvýš vhodné posílit přípravu ozbrojených sil ČR nejen v oblasti právních znalostí, ale také ve změnách přístupu k samotnému výkonu služby.

Zhodnocení výzkumu nasazení a spolupráce v rámci bezpečnostního opatření TEROR 2016 z pohledu civilního obyvatelstva jsme taktéž zkoumali formou dotazníkového šetření. Jejich pohled na celé nasazení je jistým výsledkem odvedené práce nasazených složek. Civilisté často nemají povědomí o funkci a chodu bezpečnostních složek, ale jsou těmi subjekty, na jejichž ochranu jsou tyto složky povolávány. Považujeme proto jejich zhodnocení za rovnocennou součást objektivního pohledu na celé nasazení a spolupráci ozbrojených sil ČR a Policie ČR. V rámci dotazníkového šetření nám odpovědělo 70,33% dotázaných civilistů, že ve svém okolí zaregistrovali probíhající bezpečnostní opatření a dalších 27,64% o něm vědělo alespoň ze sdělovacích prostředků. Z toho vyplývá, že se veřejnost ve většině případů zajímá o dění ve svém okolí. Na základě otázky, zdali bezpečnostní opatření mezi civilním obyvatelstvem vyvolalo pocit reálně hrozby či nebezpečí ohrožení terorismem jsme se dozvěděli, že pro největší část dotázaných (36,33%) bylo toto opatření jakýmsi impulzem k uvědomění si reálné hrozby

také na území ČR. Dalších 28,98% dotázaných však žádné takové nebezpečí nepociťovalo, ačkoliv přítomnost ozbrojených sil ČR po boku Policie ČR za standardní nepovažují. Pro 26,53% to však byla zcela běžná záležitost bez pocitu reálného ohrožení. Ovšem 2,86% našich respondentů naopak uvedlo, že přítomnost ozbrojených společných hlídek v ulicích bylo zdrojem jejich vyděšení a strachu. Příslušníci ozbrojených sil ČR, Policie ČR a případně městských policií jsou pro tyto dotázané těmi negativními, kteří narušovali jejich bezpečnost. Ovšem i tato odpověď má svou cenu k odkrytí nevděčnosti těch, které tyto ozbrojené bezpečnostní složky svým nasazením chrání. Ohledně následného efektu společného nasazení a provedeného bezpečnostního opatření na civilní obyvatelstvo jsme se dozvěděli, že 44,08% dotázaných se díky tomu cítilo bezpečněji. To považujeme za úspěch, jelikož ve větším strachu naopak žilo pouhých 10,02% dotázaných. Značná část respondentů (31,84%) toto provedené opatření však nepovažovala jako krok zvyšující bezpečnost. Přesto však 48,57% považuje nasazení ozbrojených sil ČR po boku Policie ČR jako dobrý krok, který zvýšil efektivitu opatření. Těm je v opozici 19,18% dotázaných, kteří jejich nasazení považuje za zcela zbytečné. Ovšem kdyby byla tato otázka položena obyvatelům krátce po spáchaných teroristických útocích v Bruselu a po začátku společného nasazení, zřejmě by nasazení ozbrojených sil ČR podpořilo více lidí. Pozitivní je další zjištěná skutečnost, a to že obyvatelé vnímali společné hlídky ozbrojených sil ČR a policejních složek převážně pozitivně. 33,06% dotázaných byla při spatření taková hlídka vnímaná pozitivně a schopně, 26, 12% ji hodnotilo pozitivně, avšak bez dalších pocitů. Za neschopnou a vnímanou v negativním směru ji považovalo 4,90% respondentů a dalších 4,08% tato hlídka v negativním slova smyslu opět dělala.

Společnost v průběhu bezpečnostního opatření také vnímala informace ze sdělovacích prostředků. V 57,14% byly dotázanými považovány

za standardně informativní a neutrální. Oproti tomu 23,67% respondentů je považovalo za účelově zaměřené k podpoře společného nasazení ozbrojených sil ČR a policejních složek a 11,43% zase naopak proti jejich společnému nasazení. Někteří se však shodli na tom, že záleželo na konkrétních sdělovacích prostředcích a jejich provozovateli, jelikož některé informace o jedné konkrétní věci pojala každá mediální společnost často úplně jinak. To ovšem ve většině případů neovlivnilo posluchače a čtenáře v jejich pohledu na ozbrojené složky. V 75,10% si dotázaní občané zachovali svůj pozitivní pohled na jejich podporu. V rámci společného nasazení se dokonce u dalších 10,79% dotázaných zvedla důvěra v ozbrojené síly ČR a v dalších 10,37% si přilepšili ve své reputaci policisté a strážníci. Ohlasy však nezůstaly pouze pozitivní, neboť 2,49% odpovídajících přehodnotilo svůj pohled na ozbrojené síly ČR v negativním smyslu a ve stejném počtu 2,49% také na policejní složky s tím, že u ozbrojených sil ČR a u policejních složek očekávali jejich větší profesionalitu. Pozitivní ohlasy zůstávají ale stále v naprosté většině, což je jedním z důležitých výsledků dokázaných společným nasazením ozbrojených sil ČR a policejních složek v rámci tohoto opatření.

V lednu 2017 se výzkumem důvěry v české bezpečnostní instituce, tedy také v ozbrojené síly ČR a v Policii ČR, zabývalo Středisko empirických výzkumů – STEM. Výsledkem STEM bylo, že „české armádě“ důvěřuje 74% dotázaných a Policii ČR 61% dotázaných [65]. Tento výsledek se v poměru většinové důvěry civilního obyvatelstva v ozbrojené složky shoduje s výsledky našeho výzkumu.

S názory na společné nasazení ozbrojených sil ČR a policejních složek se v našem výzkumu v 73,03% shodují dotázaní se svým okolím, což opět povzbuzuje výsledný pozitivní postoj společnosti vůči ozbrojeným složkám. Spolupráci ozbrojených sil ČR a policejních složek tak, jak jí měli možnost vidět

dotázaní, hodnotí v 51,46% jako funkční a dostatečnou a teprve v 5,44% naopak jako nefunkční. Je to samozřejmě pohled na celkové výsledné konání v rámci nasazení, nikoliv do pozadí veškerých strategických, operačních a také některých taktických prvků spolupráce. V závěru respondenti vyjadřovali často názor, že by uvítali častější spolupráci ozbrojených sil ČR a policejních složek ve více směrech. Podle nich by taková spolupráce neměla probíhat pouze za zvýšeného stavu ohrožení či při katastrofách antropogenního charakteru.

Obecně hodnotit bezpečnostní opatření tzv. „po boji“ je v mnohém dosti jednodušší. Hodnotící jsou často ovlivněni provedenými, popřípadě neprovedenými akcemi a postupy. V době nasazení bylo nutné od základů stavět a realizovat veškerou činnost flexibilně na základě dostupných informací a poznatků, a to ve všech úrovních spolupráce, což pro mnohé hodnotící není úplně pochopitelné, a to nejen z důvodu neznalosti problematiky. Celkově hodnotíme provedené bezpečnostní opatření TEROR 2016 jako úspěšné. Ovšem otázkou je, zdali bylo úspěšné svou bezvadnou přípravou a spolehlivým provedením, anebo štěstím, že se nekonal žádný teroristický útok na území ČR v době tohoto opatření.

7 ZÁVĚR

Realizované společné nasazení ozbrojených sil ČR a Policie ČR upevnilo vazby vzájemné spolupráce, úcty a respektu příslušníků těchto složek k sobě navzájem. Také jejich spolupráce s městskou policií v místě nasazení vyzdvihla její působení v bezpečnostním systému ČR.

S ohledem na provedený výzkum vzájemné spolupráce, odborné přípravy a provedeného bezpečnostního opáření bylo zjištěno několik kladných poznatků, ale také několik výrazných nedostatků. Ty jsou z hlediska informovanosti velice cenné, protože běžnými sdělovacími prostředky bychom se je v takové míře a objektivnosti nedozvěděli. Doufejme tedy, že v případě dalších společných nasazení budou tyto zjištěné negativní aspekty společného nasazení napraveny tak, aby efektivita společného působení v rámci zajišťování vnitřní bezpečnosti státu byla na ještě vyšší úrovni, nežli v případě bezpečnostního opáření TEROR 2016. Větší množství společných výcviků, spolupráce a vzájemné předávání poznatků z vlastního působení na poli bezpečnosti zajisté úroveň těchto ozbrojených složek výrazně pozdvihne. Obzvláště důležité je do budoucna věnovat větší pozornost odborné přípravě příslušníků ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Policie ČR. V období, kdy nejsou tyto jednotliví příslušníci ozbrojených sil ČR nasazení v rámci aliance NATO, nebo k plnění úkolů na území ČR, by mělo být organizováno více výcviků po boku policejních složek zaměřených více na policejní praxi. Jedině tak bude spolupráce ozbrojených sil ČR a Policie ČR při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu stále více efektivní.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

14. plogp – 14. pluk logistické podpory

15. žp – 15. ženijní pluk

21. ztl – 21. základna taktického letectva

25. plrp – 25. protiletadlový raketový pluk

31. prchbo – 31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany

4. brn – 4. brigáda rychlého nasazení

7. mb – 7. mechanizovaná brigáda

B. O. – Bezpečnostní opatření

CBRNE – Chemické, biologické, radiologické, nukleární a explozivní látky a zbraně

CSČR – Celní správa ČR

ČR – Česká republika

HZS – Hasičský záchranný sbor

IKEM – Institut klinické a experimentální medicíny

IOS – Integrované operační středisko

ISAF – International Security Assistance Force

IZS – Integrovaný záchranný systém

KOPIS – Krajská operační a informační střediska

KPJ – Krajská pořádková jednotka

KZJ – Krajská zásahová jednotka

KZP – Kurz základní přípravy

MOP – Místní oddělení policie

MP/OP – Městská policie / Obecní policie

NATINAMDS - NATO Integrated Air and Missile Defence System

NCOZ – Národní centrála proti organizovanému zločinu

NPC – Národní protidrogová centrála

OHS – Oddělení hlídkové služby

OO PP – Operační odbor Policejního prezidia ČR

OOP – Obvodní oddělení policie

PČR – Policie ČR

PEO – Pohotovostní a eskortní oddělení

PMJ – Pohotovostní motorizovaná jednotka

RSM – Resolute Support Mission

SAR – Search And Rescue

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

SOC MO - Společné operační centrum Ministerstva obrany ČR

SPJ – Speciální pořádková jednotka

ÚOKFK – Útvar odhalování korupce a finanční kriminality

ÚOOZ – Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

ÚRN, URNA – Útvar rychlého nasazení

VP – Vojenská policie

VSČR – Vězeňská služba ČR

ZOP – Základní odborná příprava

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ZOUBEK, Vladimír. *Právověda a státověda: Úvod do právovědního a státovědního myšlení*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-239-4. ECO, 2005. ISBN 8072036777
2. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky - znění od 1. 6. 2013. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 14. 5. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
3. Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*, Praha, únor 2015, ISBN 978-80-7441-005-5
4. *Vláda České republiky: Bezpečnostní rada státu* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>
5. Usnesení vlády ČR č. 1500/2008, statut Ústředního krizového štábu,
6. Příloha č. 2) k usnesení vlády ČR č. 544/2014, Statut Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
7. Příloha č. 3) k usnesení vlády ČR č. 544/2014 , Statut Výboru pro obranné plánování
8. Příloha č. 4) k usnesení vlády ČR č. 544/2014, Statut Výboru pro vnitřní bezpečnost
9. Příloha č. 5) k usnesení vlády ČR č. 544/2014, Statut Výboru pro vnitřní bezpečnost
10. Příloha č. 6) k usnesení vlády ČR č. 544/2014, Statut Výboru pro vnitřní bezpečnost

11. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky - znění od 1. 12. 2000. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 14. 5. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>
12. Ozbrojené síly ČR. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojene-sily-cr.aspx>
13. Zákon č. 219/1999 Sb., zákon o ozbrojených silách České republiky - znění od 1. 7. 2016. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 14. 5. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>
14. Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. *Správa Pražského hradu Příspěvková orgnizace* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/vojenska-kancelar-prezidenta-republiky-a-hradni-straz>
15. *Hradní stráž: Pražský hrad* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://hrad.army.cz/>
16. *Armáda České republiky: Změny v AČR k 1. červenci 2013* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/den/zmeny-v-acr-k-1--cervenci--2013-86715/>
17. *Armáda České republiky: Ředitelství speciálních sil* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>
18. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://files.armyofheczech.webnode.cz/200000015-0fffe11f3f/Logo_of_the_Czech_Armed_Forces.svg.png
19. *Armáda České republiky: Generální štáb* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-staba/default.htm>

20. *4. brigáda rychlého nasazení: Tam kde jiní nestačí* [online]. [cit. 2017-03-19].
Dostupné z: <http://4brn.army.cz/>
21. *Česká televize ČT24: Do Rakovníku se vrací vojáci, vzniká tam nová armádní jednotka* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1904225-do-rakovniku-se-vraci-vojaci-vznika-tam-nova-armadni-jednotka>
22. *7. mechanizovaná brigáda "Dukelská"* [online]. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z:
<http://www.7mb.army.cz/>
23. *15. ženijní pluk: Sloužíme, abychom pomáhali* [online]. [cit. 2017-03-24].
Dostupné z: <http://www.zenijnipluk.army.cz/o-nas>
24. *31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany: CBRN* [online]. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.cbrn-liberec.army.cz/o-nas>
25. *14. pluk logistické podpory* [online]. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z:
<http://www.14plogp.army.cz/14-pluk-logisticke-podpory-0>
26. *Ministerstvo obrany ČR: Vojenská policie* [online]. [cit. 2017-03-25].
Dostupné z: <http://www.vp.army.cz/>
27. *Zdravotnická záchranná služba Jihočeského kraje: Aktuality 2017* [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <http://www.zzsck.cz/news/170/15/Zprava-o-cinnosti-LZS-ceske-Budejovice-v-roce-2016/>
28. *Armáda České republiky: Velitelství vzdušných sil* [online]. [cit. 2017-04-01].
Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdusnych-sil-86864/>
29. *The Times of India: Germany scrambles fighter planes for Jet aircraft after communication snag* [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z:
<http://timesofindia.indiatimes.com/india/germany-scrambles-fighter-planes-for-jet-aircraft-after-communication-snag/articleshow/57233568.cms>
30. *Vojenská letecká radiokomunikace II* [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z:
<https://kmitocty.cz/2017/02/11/vojenska-letecka-komunikace-ii/>

31. 21. základna taktického letectva Čáslav [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <http://www.afbcaslav.cz/>
32. 25. protiletadlový raketový pluk: Základní informace [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <http://www.25plrb.army.cz/zakladni-informace>
33. Policie České republiky. *Policie České republiky*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9
34. *Policie České republiky: Útvary s působností na celém území ČR* [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>
35. STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6
36. STEHLÍK, Eduard. *Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce*. Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, Praha, 2010. ISBN 978-80-904588-0-2
37. *Policie České republiky – KŘP kraje Vysočina: Jadernou elektrárnu střeží speciální jednotka* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/jadernou-elektrarnu-strezi-specialni-jednotka.aspx>
38. *Aktuálně.cz: Poláka v letadle zneškodnila neznámá jednotka. Vzešla z odstřelovačů, hlídá terminál i VIP návštěvy* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kdyz-zazni-slovo-bomba-polaka-v-letadle-zneskodnila-neznama/r~a8347c44d1cb11e6bb1b0025900fea04/?redirected=1492000834>
39. *Policie České republiky: Národní kontaktní bod pro terorismus* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
40. *Policie České republiky: Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpvc.aspx>

41. *Policie České republiky: Národní protidrogová centrála SKPV PČR* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vitejte-na-strankach-narodni-protidrogove-centraly-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-policie-ceske-republiky.aspx>
42. *Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Pohotovostní motorizovaná jednotka* [online]. [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#PMJ>,
43. *Česká televize ČT24: Rok po Brodu: Policie má speciální hlídky, politici chystají regulaci zbraní* [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1704229-rok-po-brodu-policie-ma-specialni-hlidky-politici-chystaji-regulaci-zbrani>
44. ŠÍN, Robin a et al. *Medicína katastrof*. Praha: Galén, 2017. ISBN 978-80-7492-295-4
45. MARTÍNEK, Bohumír a Jan TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3
46. *Vězeňská služba České republiky: Cíle a poslání VSČR* [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/o-nas/zakladni-informace-4/cile-a-poslani-vs-cr-6124>
47. *Celní správa České republiky: KOMPETENCE - ČÍM SE ZABÝVÁ CELNÍ SPRÁVA* [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/kompetence/Stranky/default.aspx>
48. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://www.breznice.cz/data/editor/188cs_4.gif?gcm_date=1262192086
49. ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0

50. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z:
http://bleskove.cz/gallery/photos/1455474013/thumbnail_1455474013.jpg
51. *Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor bezpečnostní politiky, 2013 [cit. 2017-04-27]
52. KALVACH, Zdeněk a Soft Targets Protection Institute, z. ú. *Základy ochrany měkkých cílů - METODIKA* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2017-04-27].
53. Extremismus: Co je extremismus. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z:
<http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>
54. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z:
https://www.irozhlas.cz/sites/default/files/styles/zpravy_fotogalerie_medium/public/images/03593412.png?itok=wOAcFEYG
55. IDNES.CZ / ZPRÁVY: *Sebevražedný útok na letišti v Bruselu má 10 obětí, dalších 20 zemřelo v metru* Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/vybuch-na-letisti-brusel-0xn-/zahranicni.aspx?c=A160322_082851_zahranicni_neh [online]. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vybuch-na-letisti-brusel-0xn-/zahranicni.aspx?c=A160322_082851_zahranicni_neh
56. *Ministerstvo vnitra České republiky: Stupně ohrožení terorismem* [online]. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>
57. IROZHLAS: *Policie zvýšila kvůli explozím v Bruselu ostrahu českých mezinárodních letišť a pražského metra* [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/policie-zvysila-kvuli-explozim-v-bruselu-ostrahu-ceskych-mezinarodnich-letist-a-prazskeho-metra_201603221229_jpiroch

58. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z:
http://www.ceskatelevize.cz/ct24/sites/default/files/styles/crop_880x495/public/images/1717702-p201603230636901.jpeg?itok=OgAtGFGB
59. *Armáda České republiky: Společné operační centrum* [online]. [cit. 2017-04-29].
Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/spolecne-operacni-centrum/spolecne-operacni-centrum-mo-soc-mo-3755/>
60. J. ADAMS, Ronald, Thomas M. MCTERNAN a Charles REMSBERG. *Jak přežít v betonové džungli: Street Survival - Tactics for Armed Encounters*.
Praha: Armex Praha, 2001. ISBN 80-86244-19-9
61. *VyplňTo.cz: Řešení pro Váš online průzkum* [online]. 2017 [cit. 2017-05-14].
Dostupné z: <https://59571.vyplnto.cz>
62. *VyplňTo.cz: Řešení pro Váš online průzkum* [online]. 2017 [cit. 2017-05-14].
Dostupné z: <https://spoluprace-ozbrojenych-sil-c.vyplnto.cz>
63. *VyplňTo.cz: Řešení pro Váš online průzkum* [online]. 2017 [cit. 2017-05-14].
Dostupné z: <https://59573.vyplnto.cz>
64. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z:
http://halek.info/prezentace/management-cviceni6/obrazky/schema_SWOT_analyzy.png
65. *STEM.cz: Důvěra v české bezpečnostní instituce u veřejnosti posiluje* [online].
[cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.stem.cz/duvera-v-ceske-bezpecnostni-instituce-u-verejnosti-posiluje/>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Vnitřní a vnější bezpečnost.....	22
Obrázek 2 Armáda České republiky	29
Obrázek 3 Policie České republiky	43
Obrázek 4 Městská policie	66
Obrázek 5 Příznivec teroristické skupiny	68
Obrázek 6 Bruselské letiště Zaventem	73
Obrázek 7 Smíšená hlídka Policie ČR a ozbrojených sil ČR	76
Obrázek 8 Příslušnost k policejní složce	85
Obrázek 9 Příslušnost k útvaru vnější služby	86
Obrázek 10 Nasazení příslušníků při protiteroristických opatřeních.....	87
Obrázek 11 Náročnost nasazení při bezpečnostním opatření	88
Obrázek 12 Doba odborné přípravy na bezpečnostní opatření	89
Obrázek 13 Spolupráce s dalšími složkami při bezp. opatření	90
Obrázek 14 Odborná úroveň příslušníků ozbrojených sil ČR	91
Obrázek 15 Odborná úroveň příslušníků PČR / městské policie	93
Obrázek 16 Způsob pomoci při společném zákroku	94
Obrázek 17 Úroveň spolupráce s jinými složkami	95
Obrázek 18 Příslušnost k útvaru / uskupení ozbrojených sil ČR	97
Obrázek 19 Nasazení ozbrojených sil ČR při protiteror. opatřeních.....	98
Obrázek 20 Náročnost nasazení ozbrojených sil ČR při bezp. opatření... ..	99
Obrázek 21 Doba nasazení ozbrojených sil ČR při bezp. opatřeních	100
Obrázek 22 Doba odborné přípravy na bezp. opatření u ozbroj. sil ČR	101
Obrázek 23 Efektivita odborné přípravy ozbrojených sil ČR	102
Obrázek 24 Spolupráce ozbrojených sil ČR s dalšími složkami	103
Obrázek 25 Odborná úroveň příslušníků PČR a MP	104
Obrázek 26 Způsob zvládnutí situace příslušníky ozbrojených sil ČR	106
Obrázek 27 Úroveň spolupráce ozbrojených sil ČR s dalšími složkami	107

Obrázek 28	Povědomí o konaných bezpečnostních opatřeních	109
Obrázek 29	Vyvolaný pocit nebezpečí a reálné hrozby u civilistů	110
Obrázek 30	Efekt bezpečnostního opatření na civilní obyvatelstvo	112
Obrázek 31	Efekt nasazení ozbroj. sil ČR po boku policejních složek	113
Obrázek 32	Působnost smíšené hlídky z pohledu civilního obyvatelstva	115
Obrázek 33	Informace sdělované médiu z pohledu civil. obyvatelstva	116
Obrázek 34	Pohled civilního obyvatelstva na bezpečnostní složky	118
Obrázek 35	Názor civil. obyvatelstva na spol. nasazení a bezp.opatření	119
Obrázek 36	Názor civilního obyvatelstva na spolupráci složek při B. O..	121
Obrázek 37	Strategie SWOT analýzy	128

11 SEZNAMU POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 Příslušnost k policejní složce	85
Tabulka 2 Příslušnost k útvaru vnější služby	86
Tabulka 3 Nasazení příslušníků PČR a MP při protiteror. opatřeních.....	87
Tabulka 4 Náročnost nasazení PČR a MP při bezpečnostním opatření	88
Tabulka 5 Doba odborné přípravy PČR a MP na bezpečnostní opatření	89
Tabulka 6 Spolupráce s dalšími složkami při bezpečnostním opatření	90
Tabulka 7 Odborná úroveň příslušníků ozbrojených sil ČR	91
Tabulka 8 Odborná úroveň příslušníků PČR / městské policie	92
Tabulka 9 Způsob pomoci při společném zákroku	94
Tabulka 10 Úroveň spolupráce příslušníků PČR a MP s jinými složkami	95
Tabulka 11 Příslušnost k útvaru / uskupení ozbrojených sil ČR	96
Tabulka 12 Nasazení ozbrojených sil ČR při protiteror. opatřeních	97
Tabulka 13 Náročnost nasazení ozbrojených sil ČR při bezp. opatření	98
Tabulka 14 Doba nasazení ozbrojených sil ČR při bezp. opatřeních	99
Tabulka 15 Doba odborné přípravy ozbroj. sil ČR na bezp. opatření	100
Tabulka 16 Efektivita odborné přípravy ozbrojených sil ČR	102
Tabulka 17 Spolupráce ozbrojených sil ČR s dalšími složkami	103
Tabulka 18 Odborná úroveň příslušníků PČR a MP	104
Tabulka 19 Způsob zvládnutí situace příslušníky ozbrojených sil ČR	105
Tabulka 20 Úroveň spolupráce ozbrojených sil ČR s dalšími složkami	107
Tabulka 21 Povědomí o konaných bezpečnostních opatřeních	108
Tabulka 22 Vyvolaný pocit nebezpečí a reálné hrozby u civilistů	110
Tabulka 23 Efekt bezpečnostního opatření na civilní obyvatelstvo	111
Tabulka 24 Efekt nasazení ozbroj. sil ČR po boku policejních složek	113
Tabulka 25 Působnost smíšené hlídky z pohledu civilního obyvatelstva	114
Tabulka 26 Informace sdělované médiu z pohledu civil. obyvatelstva	116
Tabulka 27 Pohled civilního obyvatelstva na bezpečnost složky	117

Tabulka 28 Názor obyvatelstva na společné nasazení a bezp.opatření	119
Tabulka 29 Názor civilního obyvatelstva na spolupráci složek	120
Tabulka 30 SWOT analýza společného nasazení ozbroj. sil ČR a PČR	123

12 SEZNAM PŘÍLOH